

METSÄHALLITUKSEN LUONNONSUOJELUJULKAISUJA. SARJA C 184

Koloveden kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma

Kansikuva: Jylhät kallioleikkaukset ovat leimallisia Koloveden maisemalle. Kuva: Saara Lavi / Metsähallitus.

Hanke on saanut rahoitusta Euroopan unionin LIFE-ohjelmasta. Aineiston sisältö heijastelee sen tekijöiden näkemyksiä, eikä Euroopan komissio tai CINEA ole vastuussa aineiston sisältämien tietojen käytöstä.

© Metsähallitus, Vantaa, 2023

ISSN-L 1796-2943

ISSN (verkkojulkaisu) 1796-2943

ISBN 978-952-377-099-7 (pdf)

Asianro MH 5641/2022

Koloveden kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma

Kuvailulehti

Julkaisija	Metsähallitus	Julkaisu-aika	30.11.2023
Toimeksiantaja	Metsähallitus	Hyväksymispäivämäärä	14.11.2023
Luottamuksellisuus	Julkinen	Asianumero	MH 5641/2022
Suojelualue-tyyppi/Suojeluohjelma	kansallispuisto, Natura 2000 -alue		
Alueen nimi	Kolovesi		
Natura 2000 -alueen nimi ja koodi	Kolovesi–Vaaluvirta–Pyttyselkä FI0500001		

Tekijä(t)	Metsähallitus
Julkaisun nimi	Koloveden kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma

Tiivistelmä

Koloveden kansallispuisto sijaitsee Savonlinnan, Enonkosken ja Heinäveden kunnissa Etelä-Savon ja Pohjois-Karjalan maakunnissa. Suunnittelualueen kokonaispinta-ala on noin 6074 ha., josta noin 19 % on vettä. Suunnitelma kattaa samalla reilun puolet Kolovesi–Vaaluvirta–Pyttyselän Natura 2000 -alueesta. Koloveden kansallispuiston perustamistarkoituksena on määritetty erittäin uhanalainen saimaannorppa sekä Saimaan saaristoloukon, saimaannorpan elinympäristön ja Etelä-Suomen metsäluonnon suojeleminen.

Koloveden kansallispuisto on merkittävä virkistyskäyttö- ja luontomatkailukohde. Koloveden keskeisiksi suojelu- ja käyttöarvoiksi tässä suunnitelmassa määritettiin saimaannorppa, vanhat metsät, uhanalainen lajisto, järviökosysteemi, erämainen saaristoloukokokonaisuus, virkistyskäyttö ja luontomatkailu sekä arkeologiset kohteet ja rakennettu kulttuuriperintö.

Koloveden hoidon ja käytön päämäärinä on turvata: 1) saimaannorppakannan kasvu ja alueen säilyminen kokonaisuudessaan norpan lisääntymiselle soveliaana, 2) kansallispuiston metsien säilyminen monimuotoisina elinympäristöinä uhanalaiselle metsälajistolle, 3) järviökosysteemin säilyminen laadultaan ja toiminnaltaan erinomaisessa tilassa, ja alueen selkävessilinnuston säilyminen elinvoimaisena, 4) erämaisen maisemakuvan ja luonteen säilyminen, 5) alueen virkistyskäytön ja matkailun kestävyys, 6) arkeologisten kohteiden säilyminen, hoidon jatkaminen ja rakennusperintökohteiden kulttuurishistoriallisen arvojen säilyminen. Kansallispuiston järjestysääntö tullaan päivittämään.

Puistossa ei suunnitella toteutettavan uusia reittejä tai palvelurakenteita, vaan ylläpidetään olemassa olevaa ja parannetaan esteettömyyttä sekä parannetaan virkistyskäytön ohjausta opastusviestinnän keinoin. Alueella noudatetaan kestävästä luontomatkailusta periaatteita ja panostetaan yrittäjien yhteistyösopimuksiin sekä saimaannorppan kestävästä matkailusta periaatteisiin. Puiston vyöhykejaolla, palvelurakenteiden sijoittelulla ja seurantamittareiden avulla ohjataan kävijöiden liikkumista siten, ettei lajistolle aiheudu liikaa häiriötä ja kulumisvauriot jäävät mahdollisimman pieniksi. Retkeilyrakenteet ja kävijöiden ohjaus keskitetään retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeelle. Merkittävä osa suunnittelualueesta (56 %) pidetään liikkumisrajoitusvyöhykkeenä 1.1.–30.4. välisenä aikana, jotta saimaannorppan pesintää alueella tulevaisuudessa voidaan turvata.

Hoito- ja käyttösuunnitelman tavoitteena on tunnistaa ja sovittaa yhteen kansallispuiston keskeiset suojelu- ja käyttöarvot sekä -tarpeet niin, että luonnon- ja kulttuuriperinnön suojelun, virkistyskäytön ja luontomatkailun sekä valtion maiden eri käyttäjäryhmien näkökulmat tulevat huomioituiksi. Suunnitelmakausi on noin 10–15 vuotta. Hoito- ja käyttösuunnitelma ohjaa toimintaa valtion alueilla. Suunnitelma on laadittu osallistavaa suunnittelutapaa noudattaen yhteistyössä alueen eri toimijoiden kanssa. Hoito- ja käyttösuunnitelma päivitetään osana EU-rahoitteista Yhteinen Saimaannorppamme-LIFE-hanketta (LIFE19 NAT/FI/000832).

Avainsanat	hoito- ja käyttösuunnitelmat
Muut tiedot	Projektipäällikkö prosessin alussa Mari Eskelinen ja myöhemmin Meeri Koivuniemi. Hoito- ja käyttösuunnitelman valmistelleeseen projektiryhmään kuuluivat Mervi Niiranen, Petri Silvennoinen, Miina Auttila, Tanja Tenhunen, Kristiina Nyholm, Sanna-Kaisa Rautio, Leo Parkkonen, Eetu Karhunen, Samuli Karppinen, Teemu Rintala, Anni Rautio ja Raisa Tiilikainen.

Sarjan nimi ja numero	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C 184		
ISSN-L	1796-2943	ISSN (verkkójulkaisu)	1796-2943
ISBN (pdf)	978-952-377-099-7		
Sivumäärä	131 s.	Kieli	Suomi
Kustantaja	Metsähallitus, Luontopalvelut		

Presentationsblad

Utgivare	Forststyrelsen	Utgivningsdatum	30.11.2023
Uppdragsgivare	Forststyrelsen	Datum för godkännande	14.11.2023
Sekretessgrad	Offentlig	Diarienummer	MH 5641/2022
Typ av skyddsområde/ skyddsprogram	nationalpark, Natura 2000-området		
Områdets namn	Kolovesi		
Natura 2000-områdets namn och kod	Kolovesi–Vaaluvirta–Pyttyselkä FI0500001		
Författare	Forststyrelsen		
Publikation	Skötsel- och användningsplan för Kolovesi nationalpark		

Sammandrag

Kolovesi nationalpark är belägen i Nyslott, Enonkoski och Heinävesi kommuner i landskapen Södra Savolax och Norra Karelen. Planeringsområdets totala areal är cirka 6 074 ha, varav cirka 19 % är vatten. Planen omfattar samtidigt drygt hälften av Natura 2000-området Kolovesi–Vaaluvirta–Pyttyselkä. Syftet med inrättandet av Kolovesi nationalpark är att skydda den starkt hotade saimenvikaren samt Saimens skärgårdsnatur, saimenvikarens livsmiljö och södra Finlands skogsnatur.

Kolovesi nationalpark är ett viktigt resmål för rekreation och naturturism. Som centrala skydds- och bruksvärden för Kolovesi fastställdes i denna plan saimenvikaren, gamla skogar, hotade arter, sjöekosystem, vildmarksliknande skärgårdsnaturhelhet, rekreationsbruk och naturturism samt arkeologiska objekt och det byggda kulturarvet.

Syftet med skötseln och användningen av Kolovesi är att trygga: 1) saimenvikarbeståndets tillväxt och bevarandet av området som en helhet som lämpar sig för vikarens fortplantning, 2) bevarande av nationalparkens skogar som mångfaldiga livsmiljöer för hotade skogsarter, 3) bevarande av sjöekosystemets kvalitet och funktion i utmärkt skick och bevarandet av livskraften hos områdets vattenfågelbestånd, 4) bevarande av den vildmarksartade landskapsbilden och dess karaktär, 5) bevarande av en hållbar användning av området för rekreation och turism, 6) bevarande av arkeologiska objekt, fortsatt skötsel och bevarande av de kulturhistoriska värdena på bebyggda kulturarv. Nationalparkens ordningsstadga kommer att uppdateras.

Man planerar inte att bygga nya leder eller servicekonstruktioner i parken, utan man upprätthåller den befintliga tillgängligheten och förbättrar styrningen av rekreationsanvändningen med hjälp av guidningskommunikation. I området iakttas principerna för hållbar naturturism och man satsar på företagarnas samarbetsavtal samt på saimenvikarens principer för hållbar turism. Med hjälp av zonindelningen i parken, placeringen av servicestrukturer och uppföljningsmätarna styrs besökarna att röra sig i parken så att arterna inte störs för mycket och slit-skadorna blir så små som möjligt. Friluftskonstruktionerna och guidningen av besökarna koncentreras till friluft- och naturturismzonen. En betydande del av planeringsområdet (56 %) betraktas som en zon där rörelsefriheten är begränsad under tiden 1.1–30.4 för att man i framtiden ska kunna trygga saimenvikarens häckning i området.

Syftet med skötsel- och användningsplanen är att identifiera och samordna nationalparkens centrala skydds- och bruksvärden samt skyddsbehov, så att olika användargrupperns synpunkter på natur- och kulturarvsskyddet, rekreationsanvändningen och naturturismen samt statens mark beaktas. Planperioden är cirka 10–15 år. Skötsel- och användningsplanen styr verksamheten på statens mark. Planen har utarbetats i samarbete med olika aktörer i området med iakttagande av ett inkluderande planeringssätt. Skötsel- och användningsplanen uppdateras som en del av det EU-finansierade LIFE-projektet Vår saimenvikare (LIFE19 NAT/FI/000832).

Nyckelord	skötsel- och användningsplan
Övriga uppgifter	Projektledare i början av processen Mari Eskelinen och senare Meeri Koivuniemi. I projektgruppen som utarbetat skötsel- och användningsplanen ingick Mervi Niiranen, Petri Silvennoinen, Miina Auttila, Tanja Tenhunen, Kristiina Nyholm, Sanna-Kaisa Rautio, Leo Parkkonen, Eetu Karhunen, Samuli Karppinen, Teemu Rintala, Anni Rautio och Raisa Tiilikainen.

Seriens namn och nummer	Forststyrelsens naturskyddspublikationer. Serie C 184	
ISSN-L	1796-2943	ISSN (online) 1796-2943
ISBN (pdf)	978-952-377-099-7	
Sidantal	131 s.	Språk Finska
Förlag	Forststyrelsen, Naturtjänster	

Sisällys

YHTEENVETO	7
NYKYTILAN KUVAUS	23
1 Suunnittelualan kuvaus ja suunnittelutilanne	23
2 Perustamistarkoitukset	30
3 Vesistöt ja geologia	31
4 Luontodirektiivin luontotyypit	33
5 Yhteenveto lajistosta	35
6 Kulttuuriympäristö	37
7A Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu	39
7B Luonnon virkistyskäyttö: opastusviestintä	44
8 Erätalous	46
9 Tutkimus	49
10 Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset	50
KESKEISET ARVOT JA UHKAT	51
11 Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot sekä uhkat	51
TAVOITTEEN ASETTELU	60
12 Päämäärät ja tavoitteet	60
13A Vyöhykejako: Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke	64
13B Vyöhykejako: Syrjävyöhyke	65
13C Vyöhykejako: Rajoitus- ja erityisten luontoarvojen vyöhykkeet	66
TOTEUTUS	67
14 Luonnon- ja kulttuuriperinnönsuojelun toimenpiteet	67
15 Luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun toimenpiteet	70
16 Erätalouden toimenpiteet	72
17 Käytön ohjauksen linjaukset ja luonnonvarojen käyttö	74
18 Käytön ohjauksen toimenpiteet ja hallinto	77
19 Resurssit	79
20 Vaikutusten arviointi	81
21 Toimenpiteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden seuranta	95
22 Osallistaminen	101
LÄHTEET	103
LIITTEET	105
Liite 1 Kooste yksityisistä luonnonsuojelualueista	105
Liite 2 Suunnittelualueella esiintyvät uhanalaiset ja luonto- ja lintudirektiivien lajit	106
Liite 3 Lausuntokooste	111
Liite 4 Ote Etelä-Savon maakuntakaavasta	118
Liite 5 Kartat	119
Liite 6 Ympäristöministeriön lausunto Koloveden kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmasta	127
Liite 7 Metsähallituksen hyväksymispäätös	131

YHTEENVETO

Suunnittelualan nimi, sijainti ja pinta-ala

Koloveden kansallispuisto; Enonkoski, Heinävesi, Savonlinna; 6 074,14 ha

I Suunnittelualan yleiskuvaus

Hoito- ja käyttösuunnitelma on kohdealueen maankäytön pitkän aikavälin strateginen suunnitelma ja linjaus. Sen avulla toteutetaan laeissa säädettyjen perustamistavoitteiden lisäksi alueiden hoidolle ja käytölle asetettuja tavoitteita. Suunnitelman avulla sovitetaan yhteen luonnonsuojelun, virkistyskäytön ja alueen muun käytön tavoitteet. Suunnitelmakausi on noin 15 vuotta.

Hoidon ja käytön suunnittelu keskittyy valtion hallinnassa oleville alueille. Yksityisomistuksessa olevien maiden ja vesialueiden osalta suunnitelma on suositusluontoinen, vaikka alueet kuuluvat Natura-rajaukseen.

Suunnittelualan valtion maat ovat Metsähallituksen Luontopalvelujen hallinnassa. Yksityisiä maita, vesiä ja luonnonsuojelualueita hallinnoivat niiden maanomistajat.

Suunnitteluala on Koloveden kansallispuisto, joka sijaitsee Savonlinnan kaupungissa sekä Heinäveden ja Enonkosken kunnissa. Suunnittelualan pinta-ala on noin 6 075 ha ja kansallispuistona se on kokonaisuudessaan valtion aluetta. Suunnitelma kattaa samalla reilun puolet Kolovesi–Vaaluvirta–Pyttyselän Natura 2000 -alueesta (FI0500001).

Alue on perustettu vuonna 1990 annetulla lailla (167/1990), joka päivitettiin vuonna 2013 (401/2013), Saimaan saaristoluonnon, saimaannorpan elinympäristön ja Etelä-Suomen metsäluonnon suojelemiseksi.

Koloveden kansallispuiston tärkeimpiä suojelluisia arvoja ovat erämainen saaristoluonto maisemineen, edustavat ja monipuoliset vanhat metsät, saimaannorppa sekä rikas kulttuuriperintö. Suuri osa Koloveden kävijöistä kokee alueen erämaisena ja pitää alueen rauhallisuutta ja hiljaisuutta merkittävänä vetovoimatekijänä.

Moottoriveneilykiellon sekä suojaisten ja jylhien kalliomaisemien ansiosta Koloveden suunnittelualue muodostaa yhden eteläisen Suomen parhaista melontaretkeilykohteista. Jääkauden muovaamat ruheiset kalliialueet ja kapeat selkävedet ovat ainutlaatuisia Suomen luonnossa. Eränkävynillä, luonnontuotteiden keräilyllä ja muulla virkistyskäytöllä on myös paikallisesti huomattavaa sosiaalista merkitystä. Koloveden kansallispuiston tärkein käyntikohta on maisemiltaan jylhä Ukonvuori, jossa sijaitsee myös toinen kansallispuiston alueen kalliomaalauksista. Kolovesi tarjoaa erinomaiset retkeilymahdollisuudet melojille.

Vuoksen vesistöalueeseen kuuluva Kolovesi on osa Saimaan suojelualueverkostoa. Kolovesi on kytköksissä Joutenveteen. Koloveden kansallispuisto muodostaa yhdessä Linnansaaren kansallispuiston sekä Kakonsalon, Kermajärven ja Kivimäensalon luonnonsuojelualueiden kanssa erittäin merkittävän suojelualuekokonaisuuden, jonka vanhat metsät ja haapajatkumo ovat huomionarvoisia valtakunnallisesti. Alue kuuluu Saimaan palojatkumoalueeseen. Koloveden kansallispuiston tärkeimpiä suojelluisia arvoja ovat erämainen saaristoluonto maisemineen, edustavat ja monipuoliset vanhat metsät, saimaannorppa sekä rikas kulttuuriperintö. Kolovesi kuuluu kansallisesti merkittäviin Etelä-Savon FINIBA-alueisiin arvokkaan metsälinnustonsa ansiosta. Kolovesi–Vaaluvirta–Pyttyselkä Natura-alue on nimetty erityisalueeksi EU:n vesipuitedirektiivin mukaiseen suojelualuekisteriin erittäin uhanalaisen saimaannorpan elinalueena (12). Alueella on merkitystä myös uhanalaisten järvitaimenen syönösalueena ja vaellusreitteinä sekä uhanalaisen järvilohen syönösalueena.

Ympäristöministeriö ja Metsähallitus valmistelevat esitystä Saimaannorppasaaristojen liittämistä UNESCO:n maailmanperintöluetteloon. Kohde lisättiin Suomen aieluetteloon v. 2021. Saimaan maailmanperintöhanke, jonka tavoitteena on hakemuksen valmistelu yhdessä sidosryhmien kanssa, alkoi

v. 2021 alussa ja ensimmäinen esitarkastus tapahtui v. 2022 aikana. Aluerajaukseen esitetään saimaannorpan levinneisyysalueen Natura-alueita, joihin myös Kolovesi kuuluu.

Alue on merkittävä virkistyskäyttö- ja luontomatkailukohde (melonta, veneily, retkeily, marjastus, sienestys, kalastus, metsästys). Koloveden moottoriveneilykielto tekee alueesta houkuttelevan luonnonrauhaa hakeville, ja alue on mm. ulkomaisten kävijöiden suosiossa. Koloveden tuottamat ekosysteemipalvelut ovat merkittäviä ja alueella liikkumisen ja oleilun tuottama hyvinvointi sekä asukkaille että matkailijoille on arvokasta.

Kansallispuistossa on 11 retkisatamaa, retkeilyreittejä, kalliomaalauksia ja kaksi vuokratupaa, joista toinen on lammaspaimenkohde. Valtaosa retkisatamista sijaitsee alueella, jolla moottoriveneily on kielletty. Kolovesi on suosittu melontakohde ja yksi retkisatama sijaitsee Heinäveden reitin varrella palvelen myös moottoriveneilijöitä. Osa kohteista sijaitsee mannerrannassa ja on saavutettavissa myös autolla tai kävellen.

Alueen länsi- ja luoteisosa sisältyy Heinäveden reitin kansallismaisema-alueeseen. Kohde rajautuu pohjoisessa valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (RKY) Heinäveden reitin kanavat ja rakenteet. Lisäksi alueelta on ehdotettu Huhtiniemen viljelyröykkiötä ja Vierunvuoren kalliomaalauksia valtakunnallisesti merkittävien arkeologisten kohteiden listalle (VARK). Tämä valtakunnallisiin alueiden käyttötavoitteisiin (VAT) kuuluva inventointi saanee lainvoiman vuoden 2023 kuussa. Huhtiniemen tila, Mäntysalo ja Ukonvuoren kalliomaalaus ovat hoidossa pidettäviä arvokohteita (17).

Koloveden kansallispuisto sijaitsee Etelä-Savon ja Pohjois-Karjalan maakunnissa Savonlinnan, Enonkosken ja Heinäveden kuntien alueella, Saimaan vesistöalueen pohjoisosassa. Heinävesi liittyi Pohjois-Karjalaan vuonna 2021, mutta maakuntakaava-aineistot ovat vielä toistaiseksi osana Etelä-Savon maakuntakaavaa.

Kansallispuisto on perustettu v. 1990 (167/1990) Saimaan saaristoluonnon, saimaannorpan elinympäristön ja Etelä-Suomen metsäluonnon suojelemiseksi. Alueen pinta-ala on 6074,14 ha, josta vesialuetta on 1139,84 ha.

Kansallispuistoa on laajennettu lailla 401/2013, jolla on samalla kumottu vuoden 1990 perustamislaki ja säädetty alueella tällä hetkellä voimassa olevat rauhoitussäännökset.

Alue on yleiskaavoitettu. Vesialueilla on voimassa valtioneuvoston asetus eräistä kalastusrajoituksista Saimaalla (VA 259/2016), jolla on kielletty erikseen luetellut norpalle vaaralliset pyydykset sekä kalastustavat. 15.4.–30.6. (kansallispuiston ympäristössä) osakaskunnat ja Pohjois-Savon ELY-keskus tehneet sopimuksia 15.4.–30.6. välistä aikaa koskevista verkkokalastusrajoituksista.

Kansallispuiston vesialueet kuuluvat Metsähallituksen Etelä-Suomen vapalupa-alueeseen sekä Koloveden viehekalastusalueeseen, jota hallinnoi Heinävedenreitin kalatalousalue. Kansallispuiston vesialueet eivät kuulu mihinkään pyydyslupa-alueeseen, joten kaikenlainen vapaa-ajankalastajien pyydyskalastus on kielletty. Tällä hetkellä alueella ei harjoiteta myöskään kaupallista kalastusta.

Koloveden kansallispuistossa on Metsähallituksen luvalla sallittu hirven metsästys Enonkosken ja Heinäveden kuntien sekä Savonlinnan kaupungin asukkaille. (Kaikista Natura-rajauksen sisäpuolisista) valtion alueista kansallispuistossa on tehty metsästysvuokrasopimuksia hirven ajoon metsästyksen yhteydessä tai hirven metsästyksen, yhteensä 9 kpl. Muiden riistalajien metsästys kansallispuistossa on kielletty.

Kansallispuisto on perustettu lailla 167/1990 ja sitä on laajennettu lailla 401/2013, jolla on samalla kumottu vuoden 1990 perustamislaki ja säädetty alueella tällä hetkellä voimassa olevat rauhoitussäännökset.

Edellisen hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuminen:

Koloveden kansallispuistolle laadittiin edellinen hoito- ja käyttösuunnitelma vuonna 2010(18). Tässä suunnitelmassa on hyödynnetty edellisen hoito- ja käyttösuunnitelman sisältöä.

Suunnittelualueen maankäytön, luonnon, kulttuuriympäristön, virkistyskäytön, erätalouden ja muun käytön nykytilaa on kuvattu tarkemmin hoito- ja käyttösuunnitelman lomakkeilla 1-10. Keskeisiä suojelu- ja käyttöarvoja on tarkasteltu myös alueeseen sisältyvien Natura-alueiden tila-arvioinneissa (NATA). (kts. kohta lisätietoa suunnittelusta)

II Keskeiset arvot ja uhat

Arvojen määrittely perustuu alueen nykytilan tarkasteluun, ja keskeisiksi arvoiksi on määritelty:

- Saimaannorppa on erittäin uhanalainen (EN), erityisesti suojeltava, rauhoitettu, luontodirektiivin liitteen II priorisoitu ja liitteen IV laji. Kolovesi on merkittävä saimaannorpan elinalue, jolla arvioidaan elävän n. 12 saimaannorppaa eli n. 2–3 % koko kannasta. Alue on valittu Natura-verkostoon ensisijaisesti saimaannorpan suojelemiseksi
- Vanhat metsät: Kansallispuiston saarissa on edustavia runsaslahopuustoisia vanhoja metsiä ja iäkkäitä karuja kalliomänniköitä. Kallioiden ohella suopainanteet monipuolistavat saaristometsiä. Kulttuurivaikutteisia lehtipuita kasvavia laikkuja löytyy paikoitellen. Vaajasalon metsien kerrotaan olevan kirveen koskemattomia ja täysin luonnontilassa säilyneitä.
- Koloveden kansallispuistossa viihtyy runsaslukuinen joukko uhanalaisia lajeja. Alueen vanhat metsät ja järeät haavikot tarjoavat elinympäristön vaateliaille sammalille, jäkälille, kääville, hyönteisille ja linnuille. Kolovesi kuuluu lajistonsa puolesta Etelä-Suomen arvokkaimpiin vanhojen metsien alueisiin. Alueen linnustoon lukeutuu edustava joukko vanhoja metsiä sekä lehtipuuvaltaisia ja runsaslahopuustoisia metsiä suosivia uhanalaisia lajeja. Koloveden vesi- ja lokkilinnusto on tyypillistä karujen kirkasvetisten järvien lajistoa.
- Järviekosysteemi: Kolovesi on karu ja kirkasvetinen järvi, jonka selkävedet ovat kapeita mutta syviä. Vedenlaatu on alueella erinomainen. Vesi- ja lokkilinnuston sekä kalaston elinolosuhteet ovat hyvät. Heinäveden reitti on uhanalaisen järvitaimenen vaellusreitti ja syönnösalue.
- Erämainen saaristoluontokokonaisuus: Kaunis järvimaisema sekä moottoriveneilykiellon myötä hiljainen ja rauhallinen, syrjässä Saimaan päävirtaamasta oleva sijainti antavat tuntuman alueen erämaisyydestä. Jääkauden muovaamat ruhjeiset kallioalueet, karut kalliomänniköt ja kapeat selkävedet luovat Koloveden alueen yleisilmeen. Heinäveden reitti kulkee alueen pohjoisosan läpi.
- Arkeologiset kohteet ja rakennettu kulttuuriperintö: Alueen arkeologiset kohteet kertovat tuhansia vuosia jatkuneesta eränautinnasta, jonka hyvä vesiyhteys (Heinäveden reitti) on mahdollistanut. Esihistoriallisen ajan kalliomaalaukset (2 kpl) sijaitsevat vesireittien varrella ja niiden risteyskohdissa. Koloveden lukuisat veneenvetopaikat ovat olleet käytössä vähintään historialliselta ajalta. Hyvät vesireitit mahdollistivat myös alueen kaskiviljelyn, joka alkoi Huhtiniemessä ja Mäntysalossa viimeistään 1500-luvulla. Huhtiniemen tilan perinnebiotooppi on syntynyt pitkään jatkuneen viljelyn tuloksena. Esihistoriallisella ajalla alkanut eränautinta jatkuu edelleen retkeily- ja virkistyskäytön muodossa
- Kolovesi on tärkeä virkistyskäyttö- ja luontomatkailukohde retkeilijöille, paikallisille ja vapaa-ajan asukkaille. Alue on myös ulkomaisten retkeilijöiden suosiossa. Kolovedellä liikutaan kesäaikaan lihasvoimalla, talvisin alueelle ei ohjata kävijöitä. Luontomatkailuyrittäjät vuokraavat alueella kalustoa ja järjestävät opastettuja retkiä. Kansallispuistossa on 11 retkisatamaa, kolme luontopolkua ja lisäksi vuokrakämpät Mäntysalossa ja Huhtiniemessä. Huhtiniemi on kesäisin suosittu lammaspaimenkohde. Kolovedelle tehdään vuosittain noin 15 000 käyntiä. Alue on etenkin melojien suosiossa, ja yhteydessä Joutenveden kautta Linnansaaren kansallispuistoon. Kansallispuiston alueilla on tärkeä rooli alueella toimiville metsästyseuroille. Hirvenmetsästys on kansallispuiston alueella sallittu paikallisille – eli Enonkosken, Savonrannan ja Heinäveden kunnissa sekä Savonlinnan kaupungissa asuville.

Suunnittelualueen keskeisimmiksi arvoiksi määriteltiin vanhat metsät, arkeologiset kohteet ja rakennettu kulttuuriperintö, erämainen saaristoluontokokonaisuus, saimaannorppa, järviekosysteemi, uhanalainen lajisto, sekä virkistyskäyttö ja luontomatkailu.

Uhka-analyysissä on tarkasteltu alueen eri käyttömuotojen ja toimintojen mahdollisia kielteisiä vaikutuksia suunnittelualueen keskeisiin arvoihin. Kolovedellä etenkin saimaannorpan ja vanhojen metsien sekä niiden lajiston suojelun tarve korostuu. Arkeologisten kohteiden säilymisen turvaaminen on yhtä lailla tärkeää. Uhkat liittyvät etenkin saimaannorpan näkökulmasta talviaikaisen ja karvanvaihtoaikaisen häiriön kasvuun, ilmastonmuutoksen ja huonojen lumitalvien vaikutukseen pesintään ja sen myötä petoriskin kasvamiseen, sivusaaliskuolleisuuteen kalaverkkoihin ja sattuman vaikutuksen kannan kehityksessä. Metsien luontoarvoja ovat heikentäneet etenkin aiemmat metsätaloustoimet, suojuotteja on ojitettu ja manerosissa sekä Mäntysalossa metsää hakattu. Ennallistamistoimista huolimatta metsän luonnontilaistuminen on hidasta.

Nykyisin luontoarvoja uhkaa myös lintujen pesinnälle aiheutuva häiriö alueella lisääntyneen liikkumisen ja myös minkin ja supikoiran aiheuttamien pesintävahinkojen myötä. Aiemmin tehdyt ojitukset vaikuttavat edelleen valumavesien myötä vesistön tilaan ja myös ilmastonmuutos sekä ympärivuotisten mökkien lisääntyminen lähialueilla vaikuttaa järviöekosysteemin tilaan mm. nuhraantumisen myötä. Kalliomaalaukset tulee suojella kosketukselta jatkossakin ja perinnebiotooppien hoito tukee samalla myös arkeologisten kohteiden suojelua.

Kirkkorannan ruuhkaisuutta pyritään tulevaisuudessa vähentämään muiden lähtöpaikkojen kehittämällä. Virkistyskäytön ja luontomatkojen kestävyys varmistaminen sekä kulttuuriperintöarvojen säilyttäminen kohteella vaativat hyvää suunnittelua, seurantaa ja näihin riittäviä resursseja.

Vanhojen metsien suojeluarvot korostuvat Koloveden kansallispuiston alueella, ja myös sitä ympäröivillä alueilla esiintyy merkittävää vanhan metsän lajistoa. Suojellun pinta-alan laajentaminen vahvistaisi populaatioiden suojelua, lisäisi alueen kytkettyneisyyttä ja kestävä virkistyskäytön kehittämisen mahdollisuuksia. Luonnonsuojeluliiton Etelä-Savon piiri on tehnyt Ympäristöministeriöön esityksen Koloveden kansallispuiston laajentamisesta loppuvuodesta 2022.

III Tavoitteen asettelu

Suunnitelman päämäärät

Suunnitelmassa alueen hoidolle ja käytölle asetetaan seuraavat *päämäärät* ja tavoitteet (•):

Saimaannorppakannan koko alueella kasvaa ja alue säilyy kokonaisuudessaan norpan lisääntymiselle soveliaana.

- Keskeisten kohderyhmien (paikalliset ja vapaa-ajan asukkaat, matkailuyrittäjät, matkailijat, vesialueiden omistajat, kalastajat) tietoisuus saimaannorpan elinpiirin vaatimuksista, norppaan kohdistuvista uhkista sekä norpan suojelun tavoitteista lisääntyy. Saimaannorppa nähdään myönteisenä ja vetovoimaa vahvistavana osana paikallisidentiteettiä: Norpasta ollaan ylpeitä!
- Norppakannan tiheys ja syntyvien kuuttien määrä kasvavat.
- Saimaannorpan karvanvaihtorauha on turvattu.
- Saimaannorpan pesimärauha on turvattu ja pesinnän kannalta arvokkaat luodot, pienet saaret ja muut pesimärannat on suojeltu.
- Suunnittelualueella vältetään norppien kalanpyydyskuolemilta.

Koloveden kansallispuiston metsät kuuluvat Etelä-Suomen arvokkaimpien vanhojen metsien suojelualueiden joukkoon, ja säilyvät monimuotoisina elinympäristöinä uhanalaiselle metsälajistolle.

- Luonnonmetsien määrä lisääntyy ja edustavuus sekä laatu paranevat. Kalliometsiä on alueella runsaasti, ja lehtipuita enimmäkseen sekapuustona. Lahopuun määrä kasvaa ajan kuluessa puuston ikääntyessä ja mm. myrskytuulien myötä. Metsätaloustaloudesta viimeisimpänä vapautuneiden alueiden puustorakenteen luonnontilaistumiseen menee aikaa vähintään puusukupolven verran.

- Pienialaiset lehtipuuvaltaiset alueet monipuolistavat Koloveden metsämaisemaa, keskittyen lähinnä entisten asuinpaikkojen lähiympäristöihin. Huhtiniemen metsänvartijatilan niittyjä ja metsälaitumia hoidetaan laiduntamalla, kun taas muiden entisten puustottuneiden peltojen ja niittyjen sekä vanhojen metsälaitumien annetaan kehittyä vanhoiksi lehtipuuvaltaisiksi metsiksi huolehtien kuusettumisen estämisestä. Osa niistä on kehittymässä lehdoiksi tai tikkametsiksi. Metsälehmäksi, järeää haapaa ja muita lehtipuita esiintyy alueen metsissä sekapuustona. Haapa-jatkumoa pyritään turvaamaan.
- Suojuottien ojitusten ennallistamisen myötä luontaisen vesitalouden palautuminen on mahdollista. Samalla järveen laskevien valumavesien laatu paranee.
- Vanhojen metsien vaateliaan ja uhanalaisen lajiston elinympäristöjen laatu ja säilyminen turvataan. Metsälinnusto, hyönteiset, sammalet, jäkälät ja kääväkkäät viihtyvät alueella.
- Vierasperäiset kasvilajit poistetaan kansallispuiston maa-alueilta. Haitalliseksi vieraslajiksi luokitellun komealupiinin kasvusto hävitetään. Muita vierasperäisiä koristekasveja esiintyy satunnaisesti vanhoilla asuinpaikoilla, ja niiden poistamisella parannetaan alueen luonnontilaa.

Järviekosysteemi säilyy laadultaan ja toiminnaltaan erinomaisessa tilassa, ja alueen selkävesilinnusto säilyy elinvoimaisena.

- Järvilinnusto pysyy elinvoimaisena. Häiriölle alttiiden suurten petolintujen sekä vesi- ja lokkilintujen pesimärauha säilyy.
- Täplärapukannan nykytila selvitetään ja leviämistä hillitään.
- Uhanalaisten lohikalojen elinolosuhteet ovat turvattuina.
- Vedenlaatu Kolovedellä säilyy ekologiselta tilaltaan erinomaisena. Saimaannorpan ja muun vesieliöstön elinolosuhteet ovat turvattuina. Vesiluontotyyppit ovat edustavia ja luonnontilaisia.

Alueen virkistyskäyttö ja matkailu on kestävä.

- Asiakkaille viestitään kansallispuiston luonto- ja kulttuuriarvoista, luonnon hyvinvointivaikutuksista sekä kestävästä virkistyskäytöstä.
- Huhtiniemen tilan lammaspaimentoiminta ja Mäntysalon savottakämpän majoitustoiminta tukevat asiakaspalvelua ja kulttuurihistoriallisten kohteiden elävänä pitämistä.
- Kansallispuistoa hyödyntävät matkailuyrittäjät toimivat alueella kestävä luontomatkailun periaatteiden mukaisesti. Luontomatkailusopimukset ja vuokrasopimukset ovat kunnossa.
- Kansallispuiston rakenteet ja reitit ohjaavat virkistyskäyttöä ja luontomatkailua siten, että puiston suojeltavat luonto- ja kulttuuriarvot eivät vaarannu.
- Mäntysalon savottakämpän majoitustoiminnan jatkaminen asiakaspalvelun sekä kulttuurihistoriallisen kohteen elävänä pitämisen vuoksi.
- Nykyiset palvelurakenteet säilyvät ja niiden laatua parannetaan vastaamaan laajemmin ja laadukkaammin eri kohderyhmien tarpeita. Edistetään esteettömyyttä maaston sallimissa rajoissa.
- Virkistyskäytön vaikutuksia seurataan systemaattisesti.

Arkeologiset kohteet säilyvät ja niiden hoitoa jatketaan. Rakennusperintökohteiden kulttuurishistorialliset arvot säilyvät.

- Arvokkaan rakennuskannan kunto tarkistetaan ja niitä huolletaan säännöllisesti. Korjaustoimet ovat oikea- aikaisia.
- Huhtiniemen kaskiröykkiöalueen hoitaminen laiduntamalla jatkuu.
- Kalliomaalausten kunto säilyy hyvänä.
- Tieto arkeologisista- ja rakennusperintökohteista on ajantasaista.

Alue säilyttää erämaisen maisemakuvansa ja luonteensa.

- Koloveden kansallispuiston erämaisuus näkyy niin luonnontilaisessa maisemakuvassa kuin alueen rauhallisuuden vaalimisessa.

Vyöhykejaon keskeiset ratkaisut (ks. karttaliite)

Alueelle on määritelty käytön ohjaamiseksi seuraavat vyöhykkeet:

Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke 498,37 ha (8,2 %)

Yleismääräys: Vyöhyke on retkeily- ja luontomatkailukäytön kannalta vetovoimainen alue, jonne ohjataan kävijöitä aktiivisesti opastuksella ja palvelurakenteilla. Vyöhykkeelle voidaan sijoittaa uusia palvelurakenteita ja retkeilyreittejä.

Osa-alueet:

- Koloveden retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke. Vyöhykkeen tavoitteet liittyvät retkeilyyn, luontomatkailuun, nähtävyyshakkeisiin ja luontokasvatukseen kuitenkin kansallispuiston perustamistaroituksen arvot huomioiden. Vyöhykkeelle sijoittuu merkittävä osa kansallispuiston palveluvarustuksesta, mm. luontopolkuja, vuokratupa, retkisatamia ja taukopaikkoja. Suuri osa kansallispuiston kävijöistä vierailee tässä osassa puistoa. Vyöhyke toimii suunnittelun alueen virkistyskäytön ja luontomatkailun painopistealueena, jonne kävijät pääasiassa ohjataan. Vyöhykkeen nykyistä palveluvarustusta ylläpidetään ja esteettömyyttä lisätään. Esimerkiksi Hirviniemen esteetömiä rakenteita kehitetään. Retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeelle on myös mahdollista lisätä palvelurakenteita, mikäli tulevaisuudessa se katsotaan tarpeelliseksi. Mäntysalon pohjoispään retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke kuuluu rajoitusvyöhykkeeseen 1.1.–30.4., jolloin liikkuminen siellä on kielletty.

Syrjävyöhyke 2 158,98 ha (35,5 %)

Yleismääräys: Syrjävyöhyke on alue, jonne ei ohjata kävijöitä aktiivisesti eikä rakenneta uutta palveluvarustusta. Aluetta voidaan käyttää erikseen määriteltyjen luontaiselinkeinojen tarpeisiin ja alueen erämaaluonteeseen soveltuviin matkailupalveluihin, kuten opastettuihin retkiin. Muilla kuin luonnonsuojelun alueilla vyöhykkeelle voi sijoittua myös luonnonvarojen hyödyntämiseen tähtäviä toimintoja. Syrjävyöhykkeellä liikkuminen on sallittua jokamiehen oikeuksien mukaisesti.

Osa-alueet:

- Koloveden syrjävyöhyke. Vyöhykkeen tavoitteena on alueen säilyttäminen rauhallisena ja erämaisena huomioiden kansallispuiston suojeluperusteet. Syrjävyöhykkeelle ei lähtökohtaisesti rakenneta uutta retkeilyn palveluvarustusta. Vyöhykkeelle voidaan sijoittaa yksittäisiä, erämaista retkeilyä palvelevia reittejä ja rakenteita. Olemassa olevien reittien (esim. Pyylin polku, Nahkaissalon polun osa) ja taukopaikkojen (esim. Lapinniemi, Laajakaarre) ylläpito on mahdollista.

Rajoitusvyöhyke 3 416,31 ha (56,2 %)

Yleismääräys: Vyöhyke säilyttää alueen luonnonsuojelulliset arvot liikkumis- tai muilla kävijöitä koskevilla rajoituksilla. Rajoitusvyöhykkeet toteutetaan luonnonsuojelulakiin (1096/1996) perustuvalla järjestyssäännöllä, alueen perustamissäädöksellä tai yksityisten suojelun alueiden rauhoitus päätöksellä. Luonnonsuojeluyistä annettu rajoitus perustuu siihen, että eläimistön tai kasvillisuuden säilyminen sitä vaatii (luonnonsuojelulaki 18 ja 24 §:t). Rajoitusvyöhykkeitä ovat myös Puolustusvoimien liikkumiskieltövyöhyke ja rajavyöhyke.

Osa-alueet:

- Koloveden rajoitusvyöhyke. Rajoitusosalla liikkuminen on kielletty 1.1.–30.4. välisenä aikana saimaannorpan pesimärauhan säilyttämiseksi luonnonsuojelulain (9/2023) 56 §:n nojalla. Rajoitusvyöhyke toteutetaan Koloveden kansallispuiston alueelle annettavalla järjestyssäännöllä. Mäntysalon retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke sisältyy myös tähän rajoitusvyöhykkeeseen. Rajoitusvyöhykkeeseen rajautuville yksityisille kiinteistöille tapahtuva, kiinteistöjen käytön kannalta välttämätön kulkeminen on sallittua liikkumista koskevien rajoitusten estämättä. Kielto ei estä moottoriveneen käyttöä järjestettäessä hirvenmetsästystä Vaajasalossa ja Mäntysalossa.
- Moottoriliikennerajoitus valtion vesialueella. Rajoitusosalla on moottoriliikenne kielletty 1.1.–30.4. välisenä aikana saimaannorpan pesimärauhan säilyttämiseksi luonnonsuojelulain (9/2023)

56 §:n nojalla. Rajoitusvyöhykkeeseen rajautuville yksityisille kiinteistöille tapahtuva, kiinteistöjen käytön kannalta välttämätön kulkeminen on sallittua liikkumista koskevien rajoitusten estämättä.

IV Toteutus ja toimenpiteet

Suunnitelmassa esitetään keskeisten arvojen turvaamiseksi ja alueen kehittämiseksi tarpeelliset toimenpiteet.

Luonnon- ja kulttuuriperinnönsuojelun toimenpiteet

Luonnonsuojelu

- Suon ennallistaminen. Ojitettujen soiden toimenpidetarve ja -mahdollisuudet arvioidaan, ja tehdään tarvittavat työkohdesuunnitelmat. Ojitettujen alueiden ennallistaminen tehdään joko ojat tukkimalla tai niitä patoamalla osana HELMI-elinympäristöohjelmaa.
- Metsän ennallistaminen. Ikääntyneiden metsien luonnontilaistuminen tapahtuu ajan kuluessa ilman aktiivisia toimenpiteitä. Poikkeustapauksissa luontaisen sukkession etenemiseen voidaan puuttua hoitotoimenpitein, mikäli tarvetta ilmenee.
- Metsän ennallistaminen. Entisten maatalouskäytössä tai metsälaitumina olleiden alueiden kehittämisen turvaaminen vanhoiksi lehtipuustoisiksi metsiksi ajan myötä edellyttää kuusettumisen estämistä. Alikasvoskuusia on tarpeen poistaa niin tikkametsiksi kuin lehdoiksi kehittymässä olevilta alueilta. Lehtipuuden vapauttamista tarvitaan metsälehmusten esiintymisen turvaamiseksi sekä haapojen järeyttämiseksi. Laajamittaisempaa pienaukotusta tai lahoppuunlisäystä tehdään vain erityistapauksissa. Ennallistamispoltoja alueella voidaan jatkaa, niiden avulla saadaan edistettyä hiiltyneen lahoppuun ohella nuorien lehtipuuvältaisten sukkessiovaiheiden syntymä. Toimenpiteet suunnitellaan työkohdesuunnitteluna ja toteutetaan HELMI-elinympäristöohjelmassa. Lisäksi alueella seurataan kanadanmajavan aiheuttamien tuhojen laajuutta.
- Puron tai kosken ennallistaminen. Koloveteen laskevien potentiaalisten taimenen kutupurojen virtavesi- inventointi ja kunnostusmahdollisuuksien selvittäminen. Mikäli kunnostusmahdollisuuksia ilmenee, toteutetaan ne ELY-keskusvetoisesti yhteistyössä Metsähallitus Metsätalous Oy:n ja yksityisten maanomistajien kanssa.
- Puustoisien perinneympäristön hoito. Huhtiniemen metsänvartijatilan laidunnuksen jatkuminen on ensiarvoisen tärkeää perinnemaiseman ja arkeologisten arvojen säilymisen kannalta. Lammaspaimenviikkokonsepti mahdollistaa syrjäisen kohteen hoitamisen laiduntamalla jatkossakin. Täydentäviä raivauksia tehdään tarvittaessa.
- Muun lajin elinympäristön hoito. Ilmastonmuutoksen negatiivisten vaikutusten lieventämiseksi ja norppakannan elpymisen tukemiseksi saimaannorpalle tehdään apukinoksia ja asennetaan keinopesiä vuosittain.
- Haitallisen lajin vähentäminen/poisto. Komealupiini ja muut vierasperäiset koristekasvit poistetaan alueelta. Hirviniemen lupiiniesiintymä torjutaan mahdollisimman pian, ennen lajin levittäytymistä laajemmalle puistoon. Muualta kansallispuiston maa-alueilta havaitut vierasperäiset koristekasvit hävitetään.
- Haitallisen lajin vähentäminen/poisto. Metsähallitus myöntää hakemuksesta pienpetojen pyynnin lupia alueelle. Minkin ja supikoiran aiheuttamat tappiot niin vesi- kuin metsäkanalintujen pesinnöille voivat olla suuria, ja vierasperäisten pienpetojen metsästäminen on erittäin tärkeää lintukantojen ylläpitämiseksi. Metsästäjiä kannustetaan minkin ja supikoiran pyyntiin kansallispuistosta. Lisäksi ketun pyyntiä selvitetään tulevaisuudessa, mikä voisi vähentää saimaannorpan kuuteihin kohdistuvaa saalistuspainetta.
- Muu luonnonsuojelutyö. Koloveden norppakannan elpymistä ja saimaannorpan perinnöllisen monimuotoisuuden säilymistä parannetaan siirtämällä muutamia norppayksilöitä tiheämmän

kannan alueilta (Pihlajavesi) Kolovedelle osana Yhteinen Saimaannorppamme -LIFE -hanketta toteuttaen Saimaannorppan suojelun strategian ja toimenpidesuunnitelman 2022 toimenpiteitä.

- Luontotyyppi-inventointi (maa-alueet). Luontotyyppi-inventointitietojen päivitys. Toimenpiteet luontotyyppi- inventoinnissa ilmenneiden tarpeiden pohjalta työkohdesuunnitteluna, toteutus osana Helmi- elinympäristöohjelmaa.
- Sisävesiluontotyyppien inventointi. Vesiluontotyyppien inventointi ja tallennus SAKTI-kuviotietojärjestelmään
- Laji- tai lajistoinventointi. Saimaannorppakannan kokoa, poikastuottoa ja kuolleisuutta seurataan vuosittaisten pesälaskentojen ja pesäpaikkasukellusten sekä ruhojen ja photo-ID:n avulla.
- Seuranta. Virkistyskäytön vaikutuksia kansallispuiston luontoarvoihin seurataan LAC-työkalun avulla.
- Seuranta. Uhanalaisten lajien esiintymiä tarkastetaan tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan. Seurantatiedot tallennetaan LajiGis-järjestelmään.

Kulttuuriperinnön suojelu

- Rakennusperinnön kunnostaminen ja restaurointi. Kohteen käyttö tukee arvokkaan rakennuksen säilymistä.
- Rakennusperinnön kunnostaminen ja restaurointi. Asiantuntija tarkastaa kohteet säännöllisesti ja määrittää tarvittavat korjaustoimenpiteet.
- Rakennusperinnön kunnostaminen ja restaurointi. Kohteen käyttö tukee rakennuskannan säilymistä ja laidunnus hoitaa muinaisjäännösalueita.
- Arkeologisen kohteen hoito. Oikeanlaiset suojarakenteet turvaavat maalauksen säilymisen.
- Arkeologisen kohteen hoito. Kalliomaalausten kuntoa seurataan säännöllisesti.
- Arkeologisen kohteen hoito. Selvitetään Ukonvuoren näköalapaikan turvallisuustilanne.
- Arkeologinen inventointi. Inventoinnit päivitetään noin 10 vuoden välein.

Luonnon virkistyskäytön toimenpiteet

Koloveden kansallispuiston lähtöpaikat, retkisatamat ja päiväreitit mitoitetaan vastaamaan kävijöiden tarpeita. Ne tukevat myös luontomatkailuyrittäjyyttä. Kansallispuiston käyntimäärät ovat maltillisia ja rauhallisessa nousutahdissa. Kansallispuiston virkistyskäyttö ja matkailu on mahdollista vain kesäkauna ja silloinkin kansallispuistosta pääsee parhaiten nauttimaan vain vesitse. Käyntimäärien määrittäystä haastavat alueen pirstaleisuus ja se että kävijälaskurit eivät tavoita kaikkia. Käyntimäärät ovat vuosien 2018–2022 pysyneet keskimäärin 17 000 vuosittaisessa käynnissä. Korona-aika näkyi käyntimäärien nousussa vuonna 2020 lähes 20 000 vuosittaiseen käyntimäärään ja vastaavasti tasoittumisessa sen jälkeen. Vuoden 2022 käyntimäärät tippuivat 14 500 käyntikertaan. Virkistys- ja matkailukäytön kestävyttä seurataan LAC-mittariston avulla. Kansallispuiston kestävyuden seurannan mittareissa on tällä hetkellä määritelty kestävyuden rajaksi 18 000 käyntiä.

Luonnon virkistyskäyttö ja luontomatkailu

- Luontomatkailun yhteistyösopimusten laatiminen ja ylläpito. Kansallispuistoa toiminnassaan hyödyntävien matkailuyrittäjien kanssa solmitaan luontomatkailun yhteistyösopimus, jolla sovietaan alueen ja sen palvelujen käytöstä ja markkinoinnista Metsähallituksen kestävä luontomatkailun periaatteiden mukaisesti. Kaikilla alueen yrittäjillä on yhteistyösopimus ja vuokralaisilla vuokrasopimus.

- Metsähallituksen julkaisussa "Kestävän matkailun periaatteet - Kansallispuistot, luonto- ja historialkohteet sekä maailmanperintökohteet" linjataan ja avataan Metsähallituksen kestävän matkailun linjauksia tarkemmin (25).
- Palveluvarustuksen ylläpito ja kunnostus. Rakenteiden ja reittien suunnittelu perustuu asiantuntijuuteen rakenteiden kestävyys- ja toimivuuteen liittyen. Tarvittaessa parannetaan telttailumahdollisuuksia alueella, telttapohjien avulla, muuten vain kunnossapidetään olemassa olevaa palveluvarustusta.
- Palveluvarustuksen ylläpito ja kunnostus. Varmistetaan että esteettömät kohteet ovat kunnossa, sekä ennakkotiedon että fyysisen kohteen osalta. Hirviniemeen rakennetaan uudet esteettömät laiturit, esteetön kuivakäymälä, tulipaikka ja telttalava. Mahdollistetaan Kirkkorannan ja Hirviniemen välinen esteetön retkeily. Em. kohteiden lisäksi Kolovedellä ei ole näköpiirissä muiden rakenteiden/palveluiden muutosta esteettömiksi.
- Muu retkeilyn tai luontomatkailun toimenpide. Vuonna 2022 luotiin norppaystävällisen matkailun pelisäännöt yhteistyössä alueen norpparisteilyjä järjestävien matkailuyritysten ja Etelä- Savon ELY- keskuksen kanssa. Ensi vaiheessa pelisäännöt luotiin nimenomaan norpparisteilyä harjoittaville yrityksille ja niitä on tarkoitus levittää myös muille alueen matkailuyrityksille ja myös jokamiesretkeilijöille.

Opastus ja viestintä

- Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito (painettu aineisto, verkkosivut). Tuotetaan lintujen pesimärauhasta kertovaa opastusaineistoa (painettu aineisto, verkkosivut). Opastavalla valvonnalla ohjataan vesillä tapahtuvaa liikkumista ja virkistyskäyttöä huomioimaan pesimärauhan säilyminen.
- Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito (painettu aineisto, verkkosivut). Viestintäkanaviin laaditaan todellisuutta vastaava ennakkoinformaatio kaikesta palveluvarustuksesta, erityisesti esteettömistä palveluista. Metsähallituksen omat viestintäkanavat ovat luontoon.fi-sivut, Retkikartta ja sosiaalinen media. Muiden alustojen, kuten Google my business ja Visit Finlandin datahub sekä alueellisten visit-sivustojen ylläpito on kunnossa. Uusi Luontoon-sovellus otetaan käyttöön. Saimaannorppaviestintää, erityisesti talviaikaiset liikkumisrajoitukset ja moottoriveneilykieltoalueet. Retkietikettiviestintä ja viestintä yrityksille. Viestintä alueesta. Luonnosta ja luonnon hyvinvointivaikutuksista. Hirvenmetsästyksestä viestiminen retkeilijöille.
- Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito (painettu aineisto, verkkosivut). Kansallispuiston lyhyiden päiväreittien viestinnän tehostaminen. Nahkiaissalonpolku, Hirviniemen reitti ja Pyylin polku mahdollistavat alueeseen tutustumisen ilman venettä tai kanoottia.
- Opastusaineiston laatiminen ja ylläpito (painettu aineisto, verkkosivut). Ylläpidetään ajantasaisia alueella liikkujille suunnattuja kartoja (Luontoon.fi, Retkikartta ja maasto), josta näkyvät liikkumiskiellot ja -rajoitukset. Muita keinoja norppatietoisuuden lisäämiseksi ovat esim. paikallisiin tilaisuuksiin osallistuminen, sidosryhmäyhteistyö, vapaaehtoisten pesälaskijoiden ja apukinosten tekijöiden rekrytointi sekä erävalvonnan näkyvyyden lisääminen. Vuodenkierron mukaan muistutetaan pesimä- ja karvanvaihtorauhan merkityksestä.
- Näyttelyn laatiminen/päivitys. Riihisaassa toimii Metsähallituksen ainoa asiakaspalvelupiste alueella. Maksullisen päänäyttelyn rinnalla toimiva maksuton retkinäyttely pidetään ajantasaisena ja edustavassa kunnossa, jotta kävijöillä on mahdollisuus perehtyä alueiden erityispiirteisiin ja retkeilymahdollisuuksiin. Koloveden kesäaikainen opastuspiste pidetään ajan tasalla, niin tiedollisesti kuin materiaalin avulla.
- Muu opastuksen tai viestinnän toimenpide. Viestitään vuosittain Koloveden kansallispuiston alueella tapahtuvasta hirvenmetsästyksestä mm. lisätään viestinnän vuosikelloon ja yrittäjien infokirjeisiin. Kerrotaan syksyisin alueella ja virkistyskohteiden mm. Nahkiaissalon polkujen, Pyylin polun, Mäntysalon saarten ja Vierunvuoren kalliomaalausten läheisyydessä tapahtuvasta hirvenmetsästyksestä. Hirvenmetsästyksen on poikkeuksellista Etelä-Suomen kansallispuistoissa,

eikä välttämättä kaikkien kävijöiden tiedossa. Pyritään viestinnän keinoin lisäämään kävijöiden ja yrittäjien tietoisuutta metsästyksestä alueella. Osalla metsästyseuroista on varoitusmerkit ajon aikana myös maastossa. Lisätään myös uusittaviin opastustauluihin maininta, että alueella harjoitetaan syksyisin hirvenmetsästystä.

- Muu opastuksen tai viestinnän toimenpide. Viestitään vuosittain monikanavaisesti ja aktiivisesti saimaannorpan pesärauhasta ja karvanvaihtoajan merkityksestä saimaannorpalle sekä toistuvan häiriön vaikutuksista. Tuotetaan ja jaetaan materiaalia saimaannorpan huomioimiseen pesinnän aikaan talvella ja avovesiaikaan Saimaalla liikuttaessa. Lauhoina talvina kiinnitetään erityistä huomiota viestintään, kun kuuotteja on jäällä ilman pesän suoja.

Erätalouden toimenpiteet

Metsästyskäytön muutos: Metsästyks järjestetään Koloveden kansallispuistosta annetun lain sekä luonnonsuojelulain mukaisesti.

Kalastuskäytön muutos: Koloveden lammissa (Vaajalammessa, Valkealammessa, Tervalammessa ja Kampukkalammessa) kalastus on ollut aikaisemmin kiellettyä. Tulevassa hoito- ja käyttösuunnitelmassa kalastus tulee olemaan lammissa sallittu liikkumiskiellon määrittelemien rajoitusten puitteissa.

Suunnittelualueella valvontaa suorittavat Metsähallituksen erätarkastajat.

Toimenpiteet

- Metsästysalueiden päivittämistä lakiin edistetään. Koloveden kansallispuiston alueet, joissa hirvenmetsästyks on sallittu, on määritetty lain Koloveden kansallispuistosta (401/2013) liitekartassa. Metsähallituksen ei ole mahdollista muuttaa hirvenmetsästyksen järjestelyjä, koska rajoitukset on määritetty lain liitekartassa. Hoidon- ja käytön suunnittelun yhteydessä tuotiin esiin tarpeita metsästysalueiden päivittämiseksi. Enonkoskella 25.4.2023 järjestetyssä keskustelutilaisuudessa metsästyseurat jättivät esityksiä muutostarpeista Mäntysalon ja Vierunvuoren alueiden osalta (esitykset kokousmuistion liitteissä). Kokonaistilannetta olisi hyvä tarkastella ja metsästyseuroja kuulla laajemminkin. Myös tässä suunnitelmassa päivitettyjen vyöhykkeiden ja aiemmin kansallispuistoon liitettyjen alueiden myötä lain liitekarttaa hirvenmetsästysalueista olisi suositeltavaa tarkastella ajankohtaisesti.

Käytön ohjauksen linjaukset ja luonnonvarojen käyttö

Maastoliikenne ja muu liikenne

Maastoliikenne lumipeitteisenä aikana. Ei muutu. Valtion vesialueille asetettu moottoriliikennekielto 1.1.–30.4. Valtion suojelualueiden maastoliikenteen säätelyssä noudatetaan Metsähallituksen maastoliikenneperiaatteita (26).

Maastoliikenne valtionmaalla vaatii Metsähallituksen luvan.

Maastoliikenne lumettomana aikana. Ei muutu. Mikkelin lääninhallituksen asettama moottoriveneilykielto osassa kansallispuistoa. Valtion suojelualueiden maastoliikenteen säätelyssä noudatetaan Metsähallituksen maastoliikenne periaatteita (26). Maastoliikenne valtionmaalla vaatii Metsähallituksen luvan.

Muu liikenne. Ei muutu. Suunnittelualueen pohjoisosassa moottorikäyttöisillä vesikulkuneuvoilla liikkuminen on sallittu, liikkumisrajoitukset huomioiden. Huomioitava Mikkelin lääninhallituksen asettama moottoriliikennekielto.

Liikkuminen ja leirytyminen

Pyöräily. Pyöräily on sallittu jokaisenoikeudella, liikkumisrajoituksen huomioiden.

Ratsastus. Laajenee. Sallittu jokaisenoikeudella, liikkumisrajoitukset huomioiden. Yritystoiminta harkitaan erikseen.

Koiravaljakkotoiminta. Ei muutu. Sallittu vain Metsähallituksen luvalla.

Kalliokiipeily. Supistuu. Ukonvuoren ja Vieruvuoren kallioilla kiipeily on kielletty. Muualla kansallispuistossa kiipeily ja laskeutuminen on sallittua jokamiehenoikeudella. Pysyvien pulttien tms. kiinnittäminen edellyttää Metsähallituksen / maanomistajan suostumusta. Kallioiden harjaaminen kasvillisuuden poistamiseksi on kielletty eli jokaisenoikeudella tapahtuva kiipeily ei oikeuta poistamaan tai vahingoittamaan kallioilta sammalta, jäkälää tai muuta kasvillisuutta.

Leirytyminen. Ei muutu. Kansallispuiston järjestyssäännössä sallitaan leirytyminen vain tilapäisesti tähän tarkoitukseen osoitetuissa paikoissa. Kansallispuistoon kuuluvien saarten leirytymispaikoilla saa leirytyä kuitenkin vain 1.5.–31.12.

Tulenteko. Ei muutu. Avotulen saa tehdä tähän tarkoitukseen osoitetuissa paikoissa käyttäen ainoastaan tarkoitukseen varattua, paikalle tuotua puuta. Retkikeittimen käyttö on sallittua muuallakin. Avotulenteko on kokonaan kielletty metsäpalovaroituksen aikana.

Järjestetyt tapahtumat ja seuratoiminta

Muu järjestetty maastotapahtuma. Supistuu. Kansallispuistoon voidaan harkinnan mukaan myöntää lupia erilaisille tapahtumille. Valtion alueilla järjestettävät kokoontumislain (30/1999) mukaiset yleisötilaisuudet edellyttävät Metsähallituksen suostumusta tai lupaa. Suostumusta tai lupaa edellyttävät myös sellaiset valtion alueilla järjestettävät tilaisuudet, joista voidaan olettaa aiheutuvan vähäistä suurempaa haittaa esimerkiksi kasvillisuudelle tai muulle lajistolle. Tällaisia tapahtumia voivat olla esim. urheilu-, suunnistus- ja muut maastotapahtumat, jotka sijoittuvat kokonaan tai osin suunnittelualueelle. Talvella norpan pesimäaika 1.1.–30.4. ja alkukesäisin lintujen pesimäaikaan 31.7. asti ovat ajankohtia, jolloin tapahtumien järjestäminen vaatii erityistä harkintaa.

Luonnonvarojen käyttö

Maa-ainesten otto. Ei muutu. Kansallispuistossa ei saa ottaa maa-aineksia tai kaivoskivennäisiä eikä vahingoittaa maa- tai kallioperää.

Polttopuun otto. Ei muutu. Polttopuun otto kansallispuiston alueelta on kielletty. Metsähallitus voi käyttää puustoa pienimuotoisesti palveluvarustuksen ylläpidon tarpeisiin tai myydä puuta luonnonhoitokohteilta, mikäli puuston poisvienti on tarpeen luonnonsuojelullisten arvojen perusteella.

Muu käyttö

Matkailuun liittyvä yritystoiminta. Ei muutu. Metsähallitus voi myöntää kansallispuiston alueelle suostumuksen matkailun yritystoiminnan harjoittamiseen, yleisötapahtumien tai maastokilpailujen järjestämiseen tai muun edellä mainittuihin verrattavan toiminnan järjestämiseen. Kansallispuistoa toiminnassaan hyödyntävien matkailuyrittäjien kanssa solmitaan luontomatkailun yhteistyösopimus, jolla sovietaan alueen ja sen palvelujen käytöstä ja markkinoinnista Metsähallituksen kestävän luontomatkailun periaatteiden mukaisesti. Tavoitteena on, että kaikilla alueen yrittäjillä on yhteistyösopimus ja vuokralaisilla vuokrasopimus.

Muu käyttö. Metsähallitus voi hakemuksesta myöntää suostumuksen veneiden säilytykseen seuraaville kohteille: Ruunakaarre (vain yksityisten kiinteistöjen omistajien käytössä), Kirkkoranta, Huuhtkanta, Selkälähti ja Käkövesi.

Muu käyttö. Kansallispuiston alueella ei myönnetä lupia talviaikaan ylläpidettäville reiteille.

Muu käyttö. Alueelle myönnettäviin tutkimus-, tapahtuma-, maastoliikenne- ym. lupiin liitetään tarvittaessa ohjeita, määräyksiä tai ehtoja, joilla turvataan alueen suojeluarvot. Edunvalvonnalla (mm. lausunnot) pyritään vähentämään mahdollisista maankäyttöhankkeista aiheutuvia, suojelualueisiin kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia.

Luontaiselinkeinot

Alueella ei harjoiteta luontaiselinkeinoja.

Metsätalous

Alueella ei ole metsätaloustoimintaa.

Metsähallituksen hallinnassa olevasta alueesta 0,00 ha on metsätalouskäytössä ja 0,00 ha rajoitettuna metsätalouskäytössä.

Käytön ohjauksen toimenpiteet ja hallinto

Suojelualueen perustamistoimet

- Rajojen merkintä. Koloveden lääninhallituksen asettaman moottoriliikennekieltoalueen merkinnät maastossa ovat vajavaiset, Merkittävä selvemmin näkymään maastoon. Sovittava Heinäveden, Savonlinnan ja Enonkosken kuntien kanssa toimenpiteistä. Vesiliikennelaki §104 rajoituksen merkintä kuuluu kunnalle, ellei ole toisin päätöksessä mainittu (ks. Mikkelin lääninhallituksen päätös).
- Rajojen merkintä. Kansallispuiston rajamerkintä on pääsääntöisesti tehty. Nyt tulee ajankohittaiseksi rajoitusvyöhykkeiden päivytyksen ja niiden mukaisesti päivitettävän järjestyssäännön rajoitusmerkintöjen merkitseminen maastoon.

Käytön ohjaus ja maankäyttöön vaikuttaminen

- Käytön ohjaus vyöhykkeiden tai rajoitusalueiden avulla. Koloveden kansallispuisto pidetään avovesiaikaisena kohteena, sisääntulojen (Kirkkoranta ja Nahkiaissalo) teitä ei aurata ja tiedotetaan alueen talviaikaisista liikkumisrajoituksista. Pesimäaikaista (1.1.–30.4.) liikkumista rajoitetaan norpan pesinnän kannalta tärkeillä alueilla (valtion maat).
- Järjestyssäännön laatiminen/päivitys. Järjestyssääntö päivitetään ja liikkumisrajoitusten rajauksia kohdennetaan saimaannorpan pesinnän kannalta tärkeille alueille. Järjestyssäännön päivitys tehdään hoito- ja käyttösuunnitelman linjausten mukaisesti. Muuttuneet vyöhykkeet päivitetään esitekarttoihin ja viestitään muutoksista aktiivisesti.
- Valvonta (mm. erävalvonta). Kolovedellä suoritetaan säännöllistä valvontaa kohdistuen kalastukseen, liikkumisrajoitusten noudattamiseen ja muuhun erävalvontaan.
- Valvonta (mm. erävalvonta). Kalastuksenvälvojat kiinnittävät erityistä huomiota pyydysten norppaturvallisuuteen. Erävalvonnan näkyvyyttä suunnittelualueella pyritään lisäämään. Erävalvonta on luonteeltaan ennaltaehkäisevää.
- Edunvalvonta. Edunvalvonnassa (esim. kaavoitus, lausunnot ja sidosryhmäyhteistyö) turvataan saimaannorpan elinolosuhteet sekä viestitään aktiivisesti norppakannan tilasta, uhista ja suoje-lutoimista. Lisäksi edunvalvonnassa kiinnitetään huomiota kansallispuiston välittömässä lähiympäristössä tapahtuvien hankkeiden vaikutuksiin alueen maisemakuvaan ja erämaisuu-teen.
- Edunvalvonta. Edunvalvonnalla (mm. lausunnot) pyritään vähentämään maankäyttöhankkeiden ym. suojelualueisiin, erämaisuu-teen ja vesistöihin kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia.

- Sidosryhmäyhteistyö (ml. yhteistyö maanomistajien kanssa). Ajantasaista tietoa saimaannorppa lajina, kannan kehityksestä, suojelusta ja uhista tuotetaan ja jaetaan keskeisille kohderyhmille (paikalliset ja vapaa-ajan asukkaat, matkailuyrittäjät, matkailijat, vesialueiden omistajat, kalastajat) mm. yhteisissä tapaamisissa ja tapahtumissa.
- Sidosryhmäyhteistyö (ml. yhteistyö maanomistajien kanssa). Metsähallituksen, ELY-keskuksen ja matkailuyrittäjien kanssa yhdessä tehtyjä Norppaystävällisen matkailun pelisääntöjä tuodaan esille ja niihin liittyvää materiaalia tuotetaan sekä jaetaan parantamaan norppien huomioon ottamista erityisesti pesimäaikana ja karvanvaihtoaikana.
- Sidosryhmäyhteistyö (ml. yhteistyö maanomistajien kanssa). Paikallisten kalastajien, mökkiläisten ja matkailijoiden tietoisuutta norpalle turvallisista kalanpyydyksistä pyritään lisäämään. Osallistutaan norppaturvallisten kalanpyydysten kehitystyöhön.

VI Ympäristövaikutusten arviointi

Hoito- ja käyttösuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden vaikutukset luontodirektiivin luontotyyppeihin ja lajeihin on arvioitu suunnitelmaa laadittaessa ja ne esitetään perusteluineen taulukkomuodossa. Suunnitelman tarkoituksena on kohdealueen luonnonarvojen ja lajiston elinolosuhteiden turvaaminen ja parantaminen, joten siihen ei lähtökohtaisesti sisällytetä toimenpiteitä, jotka heikentäisivät kohteen suojelun perustana olevia luonnonarvoja. Esitetyillä toimenpiteillä ei arvioida olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia Koloveden kansallispuiston alueen suojeluperusteisiin eikä luonnon-suojelulain (9/2023) 35 § mukaista Natura-vaikutusten arviointia ole katsottu tarpeelliseksi tässä tapauksessa. Suunnitelmassa esitetyillä toimenpiteillä tai linjauksilla ei ole ennakoitavissa merkittäviä muutoksia tai haitallisia vaikutuksia alueen suojelun perusteena olevien Natura 2000-luontotyyppien ja Natura 2000 -lajiston tilaan. Esitetyt toimenpiteet edistävät luontotyyppien ja lajien säilymistä sekä estävät niiden tilan heikkenemistä ja niihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia.

Merkittäviä lisäyksiä palveluvarustukseen tai reitteihin ei ole suunnitelman linjauksissa ole tulossa, vaan ylläpidetään olevassa olevaa ja parannetaan esteettömyyttä kohteella. Hoito- ja käyttösuunnitelman välitarkastelu tehdään 5–6 vuoden päästä suunnitelman hyväksymisestä. Siinä arvioidaan suunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista kestävyden ja mahdollisten olosuhteiden muutosten näkökulmasta. Tässä yhteydessä päätetään myös suunnitelman päivittämisestä kokonaan tai osittain seuraavan 10–15 vuoden kuluttua.

Taulukkoon kirjattujen vaikuttavuusmittarien avulla seurataan, missä määrin suunnitelmassa asetetut päämäärät ja tavoitteet saavutetaan. Osa mittareista on LAC-mittareita, joiden avulla virkistys- ja matkailutoiminnan hättävaiikutuksia pystytään ennakoimaan, tunnistamaan ja tarvittaessa tehdään korjauksia toimenpiteitä. LAC-kestävyydenseurantajärjestelmällä arvioidaan luontomatkailemisen vaikutuksia Metsähallituksen suojelualueilla.

Koloveden LAC-seuranta on otettu käyttöön vuonna 2023, ja sen mittarit vielä päivittyvät seurannan myötä. LAC-mittareiden lisäksi Koloveden kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman vaikuttavuuden seurannan mittareina luontoarvoista käytetään saimaannorppan kannan koon ja syntyvien kuuttien määrää, vesiluontotyyppien VPD-luokitusta ja inventoinnin kattavuutta, perinnebiotooppien ylläpidossa Huhtiniemen laidunnuksen pinta-alan suuruutta sekä vierasperäisten putkilokasvilajien (lupiiniesiintymien) määrää kansallispuiston alueella.

Hoito- ja käyttösuunnitelmaan kirjatulla toimenpiteillä säilytetään ja parannetaan luontotyyppien ja lajien tilaa. Eri toimenpiteiden vaikuttavuutta ja kestävyttä seurataan jatkuvasti erillisen mittariston avulla. Tämä hoito- ja käyttösuunnitelma kattaa reilun puolet Kolovesi–Vaaluvirta–Pyttyselän Natura 2000 -alueesta Suunnittelualueella esiintyvistä luontodirektiivin luontotyypeistä Kolovesi–Vaaluvirta–Pyttyselkä Natura-alueella ovat edustettuina etenkin karut kirkasvetiset järvet, luonnonmetsät, silikaattikalliot, kallioiden pioneerikasvillisuus sekä puustoiset suot ja lehdot. Hoito- ja käyttösuunnitelmaan kirjattujen toimenpiteiden toteuttamisen tavoitteena on edistää näiden luontotyyppien säilymistä ja parantaa pitkällä aikavälillä niiden edustavuutta. Suunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden toteuttamisella ei ole heikentäviä vaikutuksia Natura-alueella esiintyvien luontodirektiivin luontotyyppien tilaan.

Kolovesi–Vaaluvirta–Pyttyselän Natura-alueen merkittävä suojeluperuste on luontodirektiivin liitteen II priorisoitu ja liitteen IV laji saimaannorppa. Suunnitelmaan kirjatuilla toimenpiteillä pyritään turvaamaan saimaannorpan pesimärauhaa sekä lisäämään viestinnän keinoin tietoisuutta norpan elinpiirin vaatimuksista, siihen kohdistuvista uhkista sekä norpan suojelun tavoitteista. Suunnitelman tavoitteiden täyttymisen ja toimenpiteiden toteuttamisen voidaan olettaa vaikuttavan suotuisasti saimaannorppakannan kehitykseen Natura-alueella. Kaikki tämän suunnitelman toimenpiteet ovat sellaisia, ettei niillä ole kielteisiä vaikutuksia saimaannorpan esiintymiseen alueella. Positiivisia vaikutuksia syntyy mm. apukinosten ja keinopesien käytöstä, saimaannorppakannan seurannasta, yksittäisten norppien siirtämisestä alueelle ja norppaturvallisten kalastusmenetelmien käytöstä. Myös paikallisten vapaaehtoisten osallistuminen sitouttaa paikallisia norpan suojeluun. Liikkumisrajoitukset saimaannorpan pesimäaikaan ja talviaikaisen käytön vähentäminen sekä järjestyssäännön päivittäminen turvaavat pesinnän onnistumista ja norppakannan kasvua, ja erävalvonta tukee niiden käytännön toteutumista.

Muiden Natura-luontotyyppien ja -lajien säilymistä edistävät mm. ennallistaminen ja luonnonhoito sekä vierasperäisten lajien poistaminen. Suunnitelmaan on kirjattu myös vesiluontotyyppien tarkemmat inventoinnit ja vesiluonnonsuojelu edunvalvonnan keinoin. Sisävesiluontotyyppien tietotarpeet on tunnistettu koko maan tasolla. Pienpetojen metsästys voi vähentää lintujen pesintämenetyksiä. Nieriän koe-kalastuksissa selvitetään luonnossa lisääntyvän nieriäkannan mahdollista olemassaoloa alueella, joka olisi merkittävää koko lajin ja sen säilyttämiseen liittyvän työn kannalta. Kestävään luontomatkailuun panostaminen tukee kohteen luontoarvojen säilymistä ja sopimuksellinen yhteistyö alueen matkailuyrittäjien kanssa auttaa toimimaan laadukkaassa yhteistyössä kestävästi ja vastuullisesti. Toimivalla opastusviestinnällä kävijöiden aiheuttama häiriö ja kulutus saadaan rajattua suurimmaksi osaksi tietyille, kestävimille kohteille. Näin puiston herkille luontokohteille ja rauhallisemmille alueille kohdistuu mahdollisimman vähän häiriötä. Hyvällä opastuksella kävijöiden ymmärrys luonnossa liikkumisen säännöistä lisääntyy. Aktiivisen viestinnän keinoin tieto sallituista, rajoitetuista ja kielletyistä toimista kasvaa.

Lajien suojelu ja luonnonhoito- ja ennallistamistoimet tukevat tulevaisuudessa ilmastonmuutokseen sopeutumista. Toimet pyritään kohdentamaan ja toteutetaan niin, että ne edistävät myös luonnon monimuotoisuutta, joka on

vahvasti linkittynyt ilmastonmuutokseen. Ilmaston lämpenemisen synnyttämiä muutoksia järviökosysteemissä ja kohteen talviolosuhteissa on ollut havaittavissa jo vuosia. Joustavilla suojelu- ja hoitotoimilla varaudutaan alueen muuttuviin olosuhteisiin. Elinympäristöjen ja luontotyyppien kytkeytyneisyys on tulevaisuudessa aiempaa tärkeämpää luonnon monimuotoisuuden turvaamisen kannalta. Edunvalvonnalla turvataan kansallispuiston kytkeytyneisyyttä ympäröiviin suojelualueisiin ja näin mahdollistetaan lajien selviytymisen mahdollisuuksia. Konkreettisia toimia tehdään mm. vähentämällä lauhojen talvien saimaannorpalle aiheuttamaa poikaskuolleisuutta apukinosten ja keinopesien avulla. Mahdollisimman nopean saimaannorppakannan kasvun turvaaminen on tärkein keino mahdollistaa sen sopeutuminen muuttuvaan ympäristöön. Saimaan alueella on havaittu, että vedet tummenevat ja nuhraantuvat esimerkiksi valunnan lisääntymisen ja lumipeitteen vähenemisen myötä, mistä syystä toimenpiteiksi kirjatut vesiluontotyyppien inventoinnit ovat hyvin ajankohtaisia ja tärkeitä. vaikutuksille herkkää Huhtiniemen tilan perinnebiotooppia hoidetaan umpeenkasvun estämiseksi. Luonnonhoidossa torjutaan haitallisten vieraslajien leviämistä.

Ilmastonmuutoksen aikaansaamat vaihtelut lumi- ja jäätilanteessa vaikuttavat virkistyskäytön suunnitteluun. Reittien ja rakenteiden kunnostuksessa ja rakentamisessa käytetään ratkaisuja, jotka ovat pitkäikäisiä ja kestäviä – ja siten myös ilmastoystävällisiä. Taukopaikkarakenteet toteutetaan niin, että polttopuun kulutusta saadaan vähennettyä ja jätehuolto toteutettua mahdollisimman vähän ympäristöä kuormittavasti. Ilmastonmuutokseen sopeutumisen keino on myös jo toteutettu kesäaikaiseen huoltoon siirtyminen ja huussikapasiteetin lisääminen, joiden kautta huoltovälien pidentäminen on voitu toteuttaa, jolloin huollon aiheuttaman liikkumisen päästöt vähenevät. Muuttuviin olosuhteisiin sopeutuvia käytön ohjauksen ja huollon ratkaisuja pyritään ottamaan puistossa käyttöön. Esimerkiksi kulttuuriperintökohteiden rakennukset voivat kärsiä ilmastonmuutoksen vaikutuksista, vähentyvän tuulettumisen ja hirsien lisääntyvän kastumisen myötä, mistä syystä rakennusten ympäristöt tulisi pyrkiä pitämään avoimena. Myös ilmastonmuutoksen välillisiä vaikutuksia (esim. veneilykauden pidentymistä) virkistyskäytön trendeihin on suositeltavaa seurata. Ilmastonmuutoksen hillintään ja sopeutumiseen liittyvän tutkimustiedon ja teknologian kehityksen seuranta ja huomiointi toiminnan kehittämisessä on tärkeää.

Ilmastonmuutoksen vaikutuksiin alueella pyritään vastaamaan myös asiakas- ja sidosryhmäviestinnän keinoin. Viestitään aktiivisesti retkietiketistä ja avotulenteosta etenkin metsäpalovaroituksen aikaan mahdollisesti lisääntyvien maastopalojen välttämiseksi sekä huomioidaan planetaarisen terveyden näkökulmat viestinnässä. Kansallispuiston saavutettavuutta julkisilla kulkuvälineillä pyritään lisäämään yhdessä sidosryhmien kanssa yksityisautoilun vähentämiseksi. Kansallispuistossa toimitaan Metsähallituksen ilmasto-ohjelman (27) mukaisesti. Ohjelma auttaa hillitsemään ilmastonmuutosta ja varautumaan ilmastonmuutoksen myötä muuttuviin olosuhteisiin sekä luonnossa että taloudellisessa ja sosiaalisessa toimintaympäristössä.

VI Suunnitelman seuranta

Suunnitelman seuranta toteutetaan osana laajempaa suojelualueiden tilan seurantaa, ja siinä käytetään Metsähallituksessa hyväksytyjä mittareita. Virkistyskäytön ja luontomatkailun ympäristövaikutuksia arvioidaan myös menetelmällä, joka perustuu hyväksyttävän muutoksen rajan (Limits of Acceptable Change, LAC) määrittämiseen. Hoito- ja käyttösuunnitelman osalta seurataan suunnittelualueen yleisen tilan lisäksi suunnitelmassa esitettyjen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista sekä suunnitelman vaikuttavuutta. Joitakin mittareita seurataan vuosittain. Laajemmin suunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista sekä suunnitelman vaikuttavuutta eli suunnitelmassa asetettujen päämäärien toteutumista arvioidaan määräajoin, noin viiden vuoden välein. Samassa yhteydessä päätetään myös suunnitelman päivittämisestä kokonaan tai osittain.

Osallistaminen

Hoito- ja käyttösuunnittelu on Metsähallituksen sekä ympäristöhallinnon periaatteiden mukaista osallistavaa suunnittelua. Osallistumistilaisuuksia ja palautemahdollisuuksia järjestetään koko suunnittelu-prosessin ajan. Tavoitteena on saada mahdollisimman paljon tietoa, taitoa sekä näkemyksiä pohjaksi hoidon ja käytön ratkaisuille. Keskustelun avulla pyritään saamaan tavoitteille ja toiminnalle yleinen hyväksyntä sekä luomaan pysyvä yhteistyö ja vuorovaikutus eri toimijoiden kesken.

Keskeisistä sidosryhmistä koottiin yhteistyöryhmä tuomaan erilaisia tarpeita ja näkemyksiä suunnittelualueen hoitoon ja käyttöön liittyen. Yhteistyöryhmän jäseniä olivat Savonlinnan kaupunki, Enonkosken kunta, Heinäveden kunta, Etelä-Savon ELY-keskus, Pohjois-Karjalan ELY-keskus, Etelä-Savon maakuntaliitto, Pohjois-Karjalan maakuntaliitto, Suomen luonnonsuojeluliiton Etelä-Savon ja Pohjois-Karjalan piirit, Järvi-Suomen kylät ry, Pohjois-Karjalan kylät ry, Heinäveden reitin kalatalousalue, Savonlinnan, Enonkosken ja Etelä-Soisalton riistahoitoyhdistykset sekä Saimaa Holiday Oravi. Yhteistyöryhmä kokoontui viisi kertaa, jolloin suunnitelman sisältöjä työstettiin vaiheittain. Lisäksi alueen yhteistyöryhtäjille järjestettiin etäwebinaari, jossa sai työpajassa kertoa toiveitaan kansallispuiston kehittämisestä.

Suunnittelun aloittamisesta ja osallistumismahdollisuuksista tiedotettiin eri kanavissa alkuvuodesta 2022. Kansalaisia osallistettiin karttakyselyn avulla kesällä 2022, jolloin kysely oli avoinna 1.7.–15.8. Suunnitelmien luonnosvaiheessa 2.5.23 järjestetystä yleisötilaisuudesta tiedotettiin mediatiedotteella, lehti-ilmoituksella ja suorilla kutsuilla. Lisäksi kaikilla kiinnostuneilla oli mahdollista antaa suunnitteluun ehdotuksia ja palautetta puhelimitse, sähköpostitse ja kirjeitse.

Verkkokyselyn tuloksena suunnitelmassa esitettiin tarpeita mm. ruuhkaisuuden vähentämiseksi uusien telttailupohjien ja lähtöpaikkojen kehittämisen myötä. Erävalvontaa tehdään aktiivisesti ja moottoriveineilykiellon merkintöjen parantamista edistetään. Koloveden arvoista erämaisuutta pidettiin arvoista tärkeänä ja ylipäättänsä kansallispuiston suojelua – näitä pyritään tulevaisuudessakin vaalimaan.

Osallistamisen kautta saatiin tärkeää kokemuksellista tietoa Koloveden kansallispuiston kehittämiseksi. Metsähallitus kiittää kaikkia hoidon ja käytön suunnitteluun osallistuneita. Eri tarpeita pyritään yhteensovittamaan kestäväällä tavalla, puiston suojelu- ja käyttöarvot huomioiden.

Vahvistaminen

Ympäristöministeriö on antanut hoito- ja käyttösuunnitelmasta 5.9.2023 lausunnon, jossa se katsoo Metsähallituksen laatiman hoito- ja käyttösuunnitelman täyttävän tehtävänsä suunnittelualueen hoitoa ja käyttöä ohjaavana asiakirjana. Hoito- ja käyttösuunnitelma on hyväksytty Metsähallituksen Julkisten hallintotehtävien johtoryhmässä 14.11.2023.

Lisätietoa suunnittelusta

Projektipäällikkö prosessin alussa Mari Eskelinen ja myöhemmin Meeri Koivuniemi. Suunnitelma laaditaan yhdessä Linnansaaren kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman kanssa osana Yhteinen Saimaannorppamme LIFE - hanketta. Hoito- ja käyttösuunnitelman valmistelleeseen projektiryhmään kuuluivat Mervi Niiranen, Petri Silvennoinen, Miina Auttila, Tanja Tenhunen, Kristiina Nyholm, Sanna-Kaisa Rautio, Leo Parkkonen, Eetu Karhunen, Samuli Karppinen, Teemu Rintala, Anni Rautio, Raisa Tiilikainen ja Jari Ilmonen Metsähallitukselta.

Suunnittelun tukena on lisäksi toiminut paikallisista toimijoista koostunut yhteistyöryhmä.

NYKYTILAN KUVAUS

1 Suunnittelalueen kuvaus ja suunnittelutilanne					
Selite	Lomakkeella luodaan yleiskuva suunnittelualueesta, maankäytön nykytilanteesta, kaavoituksesta ja muusta maankäytön suunnittelusta, saamelaiden kotiseutuasioista ja suunnittelutilanteesta. Lomake muodostaa perustan muiden jäljempänä seuraavien aiheiden käsittelylle. Kooste yksityisten luonnonsuojeluvuodien rauhoitusmääräyksistä on esitetty liitteessä 1.				
Suunnitteluvuoden nimi	Koloveden kansallispuisto	Pinta-ala (ha)		6 074,14	
		Josta vesialuetta (ha)		1 139,84	
Maakunta	Kunta				
Etelä-Savon maakunta	Enonkoski				
	Savonlinna				
Pohjois-Karjalan maakunta	Heinävesi				
Suunnitteluvuoden yleiskuvaus					
<p>Suunnitteluvuodena on Koloveden kansallispuisto, joka sijaitsee Savonlinnan kaupungissa sekä Heinäveden ja Enonkosken kunnissa. Suunnitteluvuoden pinta-ala on noin 6 075 ha ja kansallispuistona se on kokonaisuudessaan valtion aluetta. Suunnitelma kattaa samalla reilun puolet Kolovesi–Vaaluvirta–Pyttyselän Natura 2000 -alueesta (FI0500001).</p> <p>Alue on perustettu vuonna 1990 annetulla lailla (167/1990), joka päivitettiin vuonna 2013 (401/2013) Saimaan saaristoluonnon, saimaannorpan elinympäristön ja Etelä-Suomen metsäluonnon suojelemiseksi.</p> <p>Koloveden kansallispuiston tärkeimpiä suojelullisia arvoja ovat erämainen saaristoluonto maisemineen, edustavat ja monipuoliset vanhat metsät, saimaannorppa sekä rikas kulttuuriperintö. Suuri osa Koloveden kävijöistä kokee alueen erämaisena ja pitää alueen rauhallisuutta ja hiljaisuutta merkittävänä vetovoimatekijänä. Moottoriveneilykiellon sekä suojaisten ja jylhien kalliomaisemien ansiosta Koloveden suunnitteluvuode muodostaa yhden eteläisen Suomen parhaista melontaretkeilykohteista. Jääkauden muovaamat ruhjeiset kallioalueet ja kapeat selkävedet ovat ainutlaatuisia Suomen luonnossa. Eränkävynillä, luonnontuotteiden keräilyllä ja muulla virkistyskäytöllä on myös paikallisesti huomattavaa sosiaalista merkitystä. Koloveden kansallispuiston tärkein käyntikohte on maisemiltaan jylhä Ukonvuori, jossa sijaitsee myös toinen kansallispuiston alueen kalliomaa-alueista. Kolovesi tarjoaa erinomaiset retkeilymahdollisuudet melojille.</p>					
Suunnitteluvuodeeseen sisältyvät Natura 2000 -alueet					
Nimi	Koodi	Tyyppi	Toteutustapa	Suunnitelman kattama alue (ha)	Osuus Natura-alueesta (%)
Kolovesi–Vaaluvirta–Pyttyselkä	FI0500001	SCI/SAC-alue	luonnonsuojelulaki, rakennuslaki, metsälaki, maastoliikennelaki, vesiliikennelaki, kalastuslaki, sopimus	5 302,91	66,5

Suunnittelualan maankäyttö				
Perustetut suojelualueet	Kohdetyyppi	Perustamisajan-kohta	Suunnitelman kattama alue (ha)	Järjestysääntö annettu (pvm)
Koloveden kansallispuisto	Kansallispuisto	1990	6 074,14	28.07.2014
Muut alueet	Kpl	Suunnitelman kattama alue (ha)	Lisätietoja	
Muut alueet		0,00		

Kansainväliset sitoumukset ja suojeluohjelmat				
Nimi	Tyyppi		Lisätietoja	
Saamelaisten kotiseutualueet				
Suunnittelualaue sijaitsee saamelaisten kotiseutualueella				
	Osittain		Kokonaan	X Ei ollenkaan
Lisätietoja				
Kaavoitus ja muu maankäytön suunnittelu				
Kaava				
Nimi	Hyväksymis-vuosi	Kattaa suunnittelualaueesta (%)	Suunnittelualaueetta koskevat kirjaukset suunnitelmassa	
VAT Vuoksi	2007	100	VAT Vuoksi tarkoittaa VAT:n yleistavoitteita ja Vuoksen vesistöalueen erityispiirteitä. Niiksi on määritelty arvotetut maisema-alueet, muinaisrannat, reliktilajit, taigalajit, asutuksen sijoittuminen vesistöjä ja muinaisrantoja mukaillen, kaskiviljelykulttuurin jäänteet, historialliset puolustusvarustukset, kalliomaalaukset, vesitierakennelmat, itäiset vaikutteet ja ortodoksisuus sekä arvotetut kulttuurikohteet. Erityispiirteiden lisäksi erotettiin useita ominaispiirteitä, joista merkittävin oli suuri vesistöisyys (1).	

Etelä-Savon maakuntakaava	2010	100	Suurin osa suunnittelualueesta on osoitettu luonnonsuojelualueeksi (SL). Osassa Nahkiaissalooa merkintänä on MU eli maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityistä ulkoilun ohjaustarvetta. Kansallispuistosta osia on SL-rajauksen ulkopuolella myös muun muassa Likostenmäessä, Kuhaselän vieressä, Metsomäki-Riihivuori- alueella ja Haapasuolla. SL-merkintä kattaa suurimman osan alueista kansallispuiston osien välissä. Koloveden Natura 2000 -alue on merkitty nat-merkinnällä. Alueen pohjoisosan läpi kulkee Heinävedenreitti merkinnöillä laivaväylä (lv) ja kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti merkittävä alue (maV). Alueelle on osoitettu 12 retkisatamaa (V1), Kirkkorannassa on uiton toimintapaikka (Is1) ja kivikautiset kalliomaalaukset Ukonvuorella, Havukkalahdessa ja Vierunvuorella on osoitettu muinaismuistokohteiksi (SM). Mäntysalon kämppä on osoitettu kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittäväksi kohteeksi (ma). Käkövedellä on pohjavesialue (pv) osana suunnittelualueen ohi kulkevaa arvokkaiden geologisten muodostumien (ge) ketjua. (2)
Etelä-Savon 2. vaihemaakuntakaava	2016	100	Aiemmat kehittämisperiaatamerkinnot kumotaan ja Kolovesi kuuluu matkailun kansainvälistämisen painopistealueisiin. Valtakunnallisesti arvokkaat kallioalueet, Jänismäki–Likoistenmäki ja Kuhasalmi (ge1). Kolovedenlahden retkisatama -merkintä (V1) poistettu. (3)
Pohjois-Karjalan 2. vaihemaakuntakaava, Heinäveden osa-aluekaava			Pohjois-Karjalan maakuntaliitolla on valmistelussa Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2. vaihe, jossa käsitellään Heinäveden kunnan maankäyttökysymyksiä omana kaavanaan. Heinäveden kunta liittyi Pohjois-Karjalaan vuonna 2021. Kaava on tulossa lausuntovaiheeseen toukokuussa 2023.
Savonrannan rantayleiskaava (Savonlinna)	2004	10	Maa-alueet SL-alueiksi (alue on luonnonsuojelulain nojalla suojeltu tai suojeltavaksi tarkoitettu, alueella merkittäviä luonnonarvoja). Vesialueet W/s -merkinnällä (vesialue, jolla erityisiä luonnonarvoja). Alueelle osoitettu yksi retkisatama (Lohilahti) ja yksi ohjeellinen kyläranta (Selkälahti).
Heinäveden järviolueiden rantayleiskaava (Heinävesi)	2002	15	Suurin osa alueesta osoitettu luonnonarvoiltaan merkittäväksi alueeksi (Ism). Koloveden kansallispuistoon kuuluvat alueet on merkitty SL-1-merkinnällä. Järvet ja lammet on osoitettu vesialueiksi, jolla on erityisiä luonnonarvoja (W/s). Ruunakaarten alueelle on osoitettu ympäristö- ja luonnonarvoja omaava kohde (sl1). Koloveden kansallispuiston rajojen ulkopuolella, Ruunalammen pohjoispuolelle on osoitettu maa- ja metsätalousvaltainen alue, joilla on ympäristöarvoja (M-1). Kaavaan on merkitty joitakin olemassa olevia ympäristöasuinrakennuksia ja RA-paikkoja. Mäntysalon kämppä on osoitettu palvelujen ja hallinnon alue, jolla ympäristö säilytetään (P/s). Lapinniemen ja Pyyliinjalle on osoitettu retkisatamat (LV-1) ja Pyylijuonon ympäristöön merkitty ohjeellinen ulkoilureitti. (4)
Heinäveden reitin rantayleiskaava (Heinävesi)	2002	10	Natura-alueen maa-alueille osoitettu pääosin SL ja Ism -merkinnät. Koloveden kansallispuiston pohjoisosassa Lauttaniemen ja Vierunvuoren alueelle osoitettu maa- metsätalousvaltainen alue (M) ja ranta-alueelle maa- metsätalousvaltainen alue, jolla on ympäristöarvoja (M-1). Koko kaavan alueella paljon ranta-alueita on osoitettu maisemallisesti merkittäviksi alueiksi. Vierunvuorella muinaismuistolain rauhoittama kiinteä muinaisjäänös (sm). Kulttuurihistoriallisesti arvokas laivaväylä kulkee Kolovedeltä Vaalunvirran ja Sompasaarenselän kautta aina Pyttyselälle asti. Koukunvirran alueelle ja Lauttaniemen pohjoispuolelle on osoitettu kulttuurimaisema-alueet. Pitkäsaaressa LV-1 -merkintä. Natura-alue jatkuu vesialueilla Vaaluvirran kautta Pyttyselälle asti. Natura-alueen ulkopuolelle, Pyyliinsaaren ja sitä ympäröiviin pienempiin saariin on kaavassa osoitettu RA-paikkoja. (5)
Saimaan alueen osayleiskaava (Enonkoski)	2008	20	Ruokosalon ranta-alueet pääosin SL-merkinnällä, rannoille osoitettu muutamia RA-paikkoja ja joitain maa ja metsätalousvaltaisia alueita, jolla on ympäristöarvoja (M-1). Eteläosassa on maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on ympäristöarvoja ja ulkoilun ohjaamistarvetta (MU). Ranta-alueet luontoarvoiltaan merkittäviä alueita (Ism) ja kaava-alueella on yhteensä kymmenen arvokasta maisema-aluetta (am). Käköveden alue on merkattu retkeily- ja ulkoilualueeksi (vr). (6)

Suunnitelma: luonnonsuojeluhallinto			
Nimi	Hyväksymis- vuosi	Kattaa suunnittelualueesta (%)	Suunnittelualueetta koskevat kirjaukset suunnitelmassa
Koloveden Natura-alueen metsien ja soiden ennallistamissuunnitelmat	2004	50	Koloveden Natura-alueelle on laadittu 3 kpl toimenpidesuunnitelmia, joista 2 kpl on tehty Metsä-LIFE hankkeessa vuosina 2004 ja 2005 sekä 1 kpl Suoverkosto-LIFE-hankkeessa v. 2013. Toimenpidesuunnitelmissa esitettiin aiemmin metsätalouskäytössä olleiden metsien ennallistamista pienaukottamalla ja lahoppuuta lisäämällä luonnontilaistumiskehityksen nopeuttamiseksi. Alueella on toteutettu myös ennallistamispoltoja. Ojitettuja soita ennallistettiin oja tukkimalla ja patoamalla. Lisäksi toimenpidesuunnitelmia on täydennetty myöhemmin mm. Huhtiniemen perinneympäristön hoidon osalta. Toimenpiteitä on tehty noin 450 ha alueella. (7)
Saimaan suojelualueiden luontomatkailusuunnitelma	2023	100	Luontomatkailusuunnitelma on laadittu Savonlinnan seudulle viideksi seuraavaksi vuodeksi. Saimaan veto-voimana on hyvinvoiva luonto, jonka hyödyntäminen edellyttää kestävästi kehittyvää matkailua ja muita elinkeinoja. Suunnitelmaan on kirjattu kolme keskeistä tavoitetta: 1) kasvattaa vetovoimaa, matkailijoiden viipymää ja vaikutuksia alueen talouteen 2) säilyttää luonto- ja kulttuuriarvot ja toimia siksi kestävä matkailun ehdoilla huolehtien käyntikohteiden ekologisesta kestävydestä 3) tarjota luontoelämyksiä, virkistytymismahdollisuuksia ja luonnon hyvinvointivaikutuksia kaikille, myös esteettömien palveluiden avulla. Suunnitelmassa esitellään Kolovesi erämaisena kansallispuistona, jossa vuorottelevat vedet ja kalliojyrkänteet. Meloja voi pysähtyä matkalla retkisatamiin tai kalliomaalauksia katsomaan. Toimenpiteiksi Koloveden osalta on kirjattu mm. teltta-alustojen lisääminen, opastettujen aktiiviteettien viestinnän tehostaminen ja Käkövedelle melojien ohjaaminen. (8)
Kolovesi–Vaaluvirta–Pyttysekä Natura 2000-alueen tilan arviointi	2021	100	Arviointi käsittää luontodirektiivin luontotyyppien ja lajien tilan arvioinnin, Kolovesi–Pyttysekä–Vaaluvirran suojelu- ja käyttöarvojen ja niihin kohdistuvien uhkatekijöiden määrittelyn, sekä suojelutoimenpiteiden suunnittelun arvojen tavoitetilan säilyttämiseksi. (9)
Vesien tila hyväksi yhdessä: Etelä-Savon vesienhoidon toimenpideohjelma vuosille 2022–2027	2022	100	Toimenpideohjelmalla toteutetaan Vuoksen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelmaa vuosiksi 2022–2027 (10). Koloveden kansallispuiston alue kuuluu ns. erityisalueisiin, joilla on merkittäviä vesiin liittyviä suojeluarvoja. Kolovesi on tunnistettu erityiseksi alueeksi, jolla on pintavesiin liittyviä Natura 2000 -alueen suojeluarvoja. Valintaperusteena on saimaannorpan suojelu ja edustavat luontotyypit eli tässä tapauksessa karut kirkasvetiset järvet. Erityisten alueiden vesien osalta tavoite on vesien tilan oleminen niin hyvällä tasolla, että se kykenee ylläpitämään alueen käyttö- ja suojeluarvoja. (11)

Saimaannorpan suojelun strategia ja toimenpidesuunnitelma	2022	100	<p>Suunnitelma päivitettiin v. 2022. Sen tavoitteena on, että saimaannorppakanta kasvaa vakaasti ja kannan koko, rakenne ja levinneisyysalue saavuttavat suotuisan suojelun tason. Toimenpidesuunnitelmassa esitetyt toimenpiteet on mitoitettu sellaisiksi, että tavoite on mahdollista saavuttaa. Keskeisiä seurattavia mittareita on kolme, jotka yhdessä toteutuessaan osoittavat, että edetään kohti suotuisaa suojelutasoa. Erityisesti mittarin 1 sisältöä harkitessaan suojelutyöryhmä on ottanut huomioon sosioekonomiset näkökohdat suojelun paikallisen hyväksyttävyyden saavuttamiseksi. Asetettu tavoitekasvun minimitaloite on siten pienempi kuin mitä kannan pitkäntähtäimen kasvun suojelubiologiset seikat puoltaisivat. Keskeiset seurattavat mittarit strategisen tavoitteen saavuttamiseen: 1) Ylläpidetään saimaannorppakannan kasvua siten, että kannan keskimääräinen kasvunopeus on 3–6 % vuodessa. Kasvunopeus arvioidaan vuosittain viiden vuoden jaksoina liukuvalla keskiarvolla, sattuman ja luontaisen vaihtelun vaikutusten vähentämiseksi. 2)</p> <p>Saimaannorppa palaa takaisin alueille, joilla sitä on aiemminkin esiintynyt, ja levinneisyyttä kuvaavat tiedot osoittavat norpan pystyvän lisääntymään kaikissa osissa levinneisyysaluettaan. 3) Näköpiirissä olevassa tulevaisuudessa ei ole ilmastonmuutoksen lisäksi muita epävarmuustekijöitä, jotka viittaisivat kannan kehityksen muuttuvan epävakaaksi. (12)</p>
Heinäveden reitin maiseman- ja luonnonhoidon yleissuunnitelma	2012	20	Suunnittelualue kattaa Koloveden kansallispuiston pohjoisosan. Suunnitelmassa ei esitetä toimenpiteitä kansallispuistoon tai Natura-alueelle, vaan todetaan vain sen merkitys järvi- ja metsäluonnon sekä saimaannorpan suojelussa. (13)
Koloveden kansallispuiston kävijätutkimus	2018	100	Viimeisin Koloveden kansallispuiston kävijätutkimus on vuodelta 2018. Kävijätutkimuksella selvitettiin kansallispuiston kävijärakennetta, käytön alueellista ja ajallista jakautumista sekä käyttäjien kokemuksia ja mielipiteitä puiston palveluista, hoidosta ja kehittämistarpeista. Tutkimuksella selvitettiin myös kävijöiden rahan käyttöä ja sen vaikutuksia paikallistalouteen. Tärkeimmät syyt saapua Kolovedelle olivat luonnon kokeminen, maisemat, rentoutuminen ja poissa melusta ja saasteista oleminen. Suosituimmat käyntikohteet Kolovedellä olivat Kirkkoranta ja Ukonvuori. Kävijöiden tyytyväisyys kansallispuiston palveluihin ja rakenteisiin kokonaisuudessaan oli hyvä. (14)
Suunnitelma: MH / MT / ulkoinen			
Nimi	Hyväksymisvuosi	Kattaa suunnittelualueesta (%)	Suunnittelualueetta koskevat kirjaukset suunnitelmassa
Itä-Suomen luonnonvarasuunnitelma, kausi 2008–2017	2008	100	Natura-alueeseen rajautuva Nahkiaissalon suojelumetsä (356 ha) siirtyy metsätalouskäytöstä luonnonsuojelun taseeseen ja Koloveden kansallispuiston laajennusalueeksi. (15)
Heinävedenreitin kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelma vuosille 2022–2031	2022	100	Kalastuslaki (379/2015) velvoittaa kalatalousaluetta laatimaan alueensa kalavarojen käyttö- ja hoitosuunnitelman, jossa huomioidaan kalakantojen käytölle ja hoidolle muun lainsäädännön asettamat vaatimukset, kuten esimerkiksi kalavarojen valtakunnallinen hoitosuunnitelma. Suunnitelman tarkoituksena on turvata alueen kalavarojen kestävä käyttö ja tuotto, sekä biologinen monimuotoisuus. Heinävedenreitin kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelma on hyväksytty vuonna 2022. (16)

Alueen asema osana toiminnallisia verkostoja/alueita

Vuoksen vesistöalueeseen kuuluva Kolovesi on osa Saimaan suojelualueverkostoa. Kolovesi on kytköksissä Joutenveteen. Koloveden kansallispuisto muodostaa yhdessä Linnansaaren kansallispuiston sekä Kakonsalon, Kermajärven ja Kivimäensalon luonnonsuojelualueiden kanssa erittäin merkittävän suojelualuekokonaisuuden, jonka vanhat metsät ja haapajatkumo ovat huomionarvoisia valtakunnallisesti. Alue kuuluu Saimaan palojatkumoalueeseen. Koloveden kansallispuiston tärkeimpiä suojelullisia arvoja ovat erämainen saaristoluonto maisemineen, edustavat ja monipuoliset vanhat metsät, saimaannorppa sekä rikas kulttuuriperintö. Kolovesi kuuluu kansallisesti merkittäviin Etelä-Savon FINIBA-alueisiin arvokkaan metsälinnustonsa ansiosta. Kolovesi-Vaaluvirta-Pyttysekä Natura-alue on nimetty erityisalueeksi EU:n vesipuitedirektiivin mukaiseen suojelualuekisteriin erittäin uhanalaisen saimaannorpan elinalueena (12). Alueella on merkitystä myös uhanalaisten järvitäminen syönnösalueena ja vaellusreitteinä sekä uhanalaisen järvilohen syönnösalueena.

Ympäristöministeriö ja Metsähallitus valmistelevat esitystä Saimaannorppasaaristojen liittämistä UNESCO:n maailmanperintöluetteloon. Kohde lisättiin Suomen aieluetteloon v. 2021. Saimaan maailmanperintöhanke, jonka tavoitteena on hakemuksen valmistelu yhdessä sidosryhmien kanssa, alkoi v. 2021 alussa ja ensimmäinen esitarkastus tapahtui v. 2022 aikana. Aluerajaukseen esitetään saimaannorpan levinneisyysalueen Natura-alueita, joihin myös Kolovesi kuuluu.

Alue on merkittävä virkistyskäyttö- ja luontomatkailukohde (melonta, veneily, retkeily, marjastus, sienestys, kalastus, metsästys). Koloveden moottoriveneilykielto tekee alueesta houkuttelevan luonnonrauhaa hakeville, ja alue on mm. ulkomaisten kävijöiden suosiossa. Koloveden tuottamat ekosysteemipalvelut ovat merkittäviä ja alueella liikkumisen ja oleilun tuottama hyvinvointi sekä asukkaille että matkailijoille on arvokasta.

Kansallispuistossa on 11 retkisatamaa, retkeilyreittejä, kalliomaalauksia ja kaksi vuokratupaa, joista toinen on lammaspaimenkohde. Valtaosa retkisatamista sijaitsee alueella, jolla moottoriveneily on kielletty. Kolovesi on suosittu melontakohde ja yksi retkisatama sijaitsee Heinäveden reitin varrella palvelen myös moottoriveneilijöitä. Osa kohteista sijaitsee mannerrannassa ja on saavutettavissa myös autolla tai kävellen.

Alueen länsi- ja luoteisosa sisältyy Heinäveden reitin kansallismaisema-alueeseen. Kohde rajautuu pohjoisessa valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (RKY) Heinäveden reitin kanavat ja rakenteet. Lisäksi alueelta on ehdotettu Huhtiniemen viljelyryöykkiöitä ja Vierunvuoren kalliomaalauksia valtakunnallisesti merkittävien arkeologisten kohteiden listalle (VARK). Tämä valtakunnallisiin alueiden käyttötavoitteisiin (VAT) kuuluva inventointi saanee lainvoiman vuoden 2023 kuluessa. Huhtiniemen tila, Mäntysalo ja Ukonvuoren kalliomaalaus ovat hoidossa pidettäviä arvokohteita (17).

Perustietojen yhteenveto

Koloveden kansallispuisto sijaitsee Etelä-Savon ja Pohjois-Karjalan maakunnissa Savonlinnan, Enonkosken ja Heinäveden kuntien alueella, Saimaan vesistöalueen pohjoisosassa. Heinävesi liittyi Pohjois-Karjalaan vuonna 2021, mutta maakuntakaava-aineistot ovat vielä toistaiseksi osana Etelä-Savon maakuntakaavaa.

Kansallispuisto on perustettu v. 1990 (167/1990) Saimaan saaristoluonnon, saimaannorpan elinympäristön ja Etelä-Suomen metsäluonnon suojelemiseksi. Alueen pinta-ala on 6074,14 ha, josta vesialuetta on 1139,84 ha. Kansallispuistoa on laajennettu lailla 401/2013, jolla on samalla kumottu vuoden 1990 perustamislaki ja säädetty alueella tällä hetkellä voimassa olevat rauhoitussäännökset.

Alue on yleiskaavoitettu. Vesialueilla on voimassa valtioneuvoston asetus eräistä kalastusrajoituksista Saimaalla (VA 259/2016), jolla on kielletty erikseen luetellut norpalle vaaralliset pyydykset sekä kalastustavat. 15.4.-30.6. (kansallispuiston ympäristössä) osakaskunnat ja Pohjois-Savon ELY-keskus tehneet sopimuksia 15.4.-30.6. välistä aikaa koskevista verkkokalastusrajoituksista.

Kansallispuiston vesialueet kuuluvat Metsähallituksen Etelä-Suomen vapalupa-alueeseen sekä Koloveden viehekalastusalueeseen, jota hallinnoi Heinävedenreitin kalatalousalue. Kansallispuiston vesialueet eivät kuulu mihinkään pyydyslupa-alueeseen, joten kaikenlainen vapaa-ajankalastajien pyydyskalastus on kielletty. Tällä hetkellä alueella ei harjoiteta myöskään kaupallista kalastusta.

Koloveden kansallispuistossa on Metsähallituksen luvalla sallittu hirven metsästys Enonkosken ja Heinäveden kuntien sekä Savonlinnan kaupungin asukkaille. (Kaikista Natura-rajauksen sisäpuolisista) valtion alueista kansallispuistossa on tehty metsästysvuokrasopimuksia hirven ajoon metsästyksen yhteydessä tai hirven metsästyksen, yhteensä 9 kpl. Muiden riistalajien metsästys kansallispuistossa on kielletty.

Edellisen hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuminen
Pääpiirteittäin
Lisätietoja
Koloveden kansallispuistolle laadittiin edellinen hoito- ja käyttösuunnitelma vuonna 2010(18). Tässä suunnitelmassa on hyödynnetty edellisen hoito- ja käyttösuunnitelman sisältöä.

2 Perustamistarkoitukset

Selite	Lomakkeella esitetään suunnittelualueeseen kuuluvien suojelualueiden perustamistarkoitus sekä tiettyjen suunnittelualueita koskevien kansainvälisten sopimusten tavoitteet. Perustamissääöksessä tai suojeluohjelmassa määritelty suojelualan perustamistarkoitus on pohjana suunnittelualan keskeisten arvojen määrittelylle. Perustamistarkoitus vaikuttaa osaltaan myös suunnittelualan hoidon ja käytön päämäärien sekä kehittämistavoitteiden asettamiseen (ks. lomake 12, Tavoitteenasettelu).
---------------	--

Suunnittelualan tai sen osan nimi	Kohdetyyppi	Perustamissäädos, suojeluohjelma tai -sopimus	Alueen suojelutarkoitus
Koloveden kansallispuisto	Kansallispuisto	Laki Koloveden kansallispuistosta 167/1990	Saimaan saaristoluonnon, saimaannorpan elinympäristön ja Etelä-Suomen metsäluonnon suojeleminen sekä luonnonharrastus, virkistys ja ympäristöntutkimus.

Yhteenveto

Kansallispuisto on perustettu lailla 167/1990 ja sitä on laajennettu lailla 401/2013, jolla on samalla kumottu vuoden 1990 perustamislaki ja säädetty alueella tällä hetkellä voimassa olevat rauhoitussäännökset.

3 Vesistöt ja geologia

Selite Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen geologiaa, geomorfologiaa ja veden laatua. Laatuluokka kuvaa pintavesien ekologista tilaa.

Vesistöt

Kuvaus alueen vesistöistä (järvet, syvyys, joet, valuma-alueet)

Kolovesi on Saimaan päävirtaamasta erillään oleva latvavesi, jolle ovat tyypillisiä pitkät ja kapeat selät sekä salmet. Selkävedet ovat kapeudesta huolimatta paikoitellen huomattavan syviä, suurimpien syvyyksien ollessa yli 40 metriä. Vedet kulkeutuvat valuma-alueiden latvoilta Saimaan altaiden kautta Suur-Saimaan keskusaltaaseen, josta ne purkautuvat Imatrankosken kautta Venäjän puolelle Vuokseen ja edelleen Laatokan kautta Suomenlahteen. Vesien käyttökelpoisuusluokituksen perusteella suunnittelualueen vedet ovat erinomaisessa tilassa.

Kolovesi kuuluu Enonveden Heinävedenselkä–Kolovesi-vesimuodostumaan, jonka tyyppi on Suuret vähähumuksiset järvet (SVh) ja ekologinen tila suppean aineiston perusteella arvioituna erinomainen (19). Koloveden kansallispuistoon sisältyy yhteensä kuusi lampea, jotka kaikki sijaitsevat Vaajasalon saarella.

Kuvaus alueen pohjavesistä

Alueen eteläosassa Käkötaipaleella on vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue (2 lk).

Kuvaus alueen meristä (tyypit, syvyys jne)

Suunnittelualueeseen ei kuulu meriä.

Vesialueiden ja pohjaveden nykyinen käyttö (väylät, kalankasvatus, pohjaveden otto jne)

Alueen länsi- ja luoteisosa ovat osa Heinäveden reittiä. Kolovesi on kytköksissä Vaaluvirran ja Pyttyveden kautta Joutenveteen. Alueella on merkitystä myös uhanalaisen järvitaimenen syönösalueena ja vaellusreitteinä sekä uhanalaisen järvilohen syönösalueena.

Pinta-alat ja osuus alueesta			Pintavesien tila (% pinta-alasta)		Muuta
Nimi	ha	%	Erinomainen/hyvä	97,6	VPD:n mukainen suojelualuekisterikohde
Järvet p-ala	1 139,84	18,8	Tyydyttävä	0,0	Koskiensuojelukohde
Joet p-ala	0,00	0,0	Välttävä/huono	0,0	Voimakkaasti muutettu vesistö
Merialueet p-ala	0,00	0,0	Ei tietoa	2,4	Säännöstelty vesistö

Geologia

Kuvaus alueen geologiasta (kallioperä)

Koloveden kallioperän ikä on noin 1,8–1,9 miljardia vuotta. Kallioperä on näkyvässä lähes kaikkialla. Koloveden alueen kallioperä on halkeillut suoraviivaisesti, mikä on ominaista graniittialueille. Kallioperän yleiskartan mukaan koko alue on kalliomaata, avokalliota tai alle 1 m vahvan moreenipeitteen verhoamaa kalliota. Kallioperän muodot määräävätkin pitkälti alueen topografian ja maiseman rakenteen. (20)

Kuvaus alueen geologiasta (maaperä ja geomorfologia)

Kallioperän muodot hallitsevat ja jäsentävät Koloveden maisemakuvaa. Vesimaisemaa luonnehtivat kapeat lahdet ja pienten selkävesien väliset väylät. Maankuoren liikuntojen aiheuttama monipuolinen korkokuva ja erilaisten louhikoiden runsaus ovatkin Koloveden merkittävimmät geologiset ja geomorfologiset arvot.

Koloveden maalajeista tyypillisimpiä ovat pohjamoreenit, jotka ovat yleensä kivisiä ja monin paikoin lohkaraisia sora- ja hiekkamoreeneja. Hienoainespitoista moreenia löytyy Mäntysalosta. Savon alueen moreeneille tyypillisesti Kolovedenkin moreenit koostuvat kahdesta erityyppisestä patjasta, joiden välissä on lajittuneen hienomman maalajin kerros. Alempi, mannerjäätikön etenemisvaiheessa kerrostunut moreeni on tiivistä ja runsaasti hienoainesta sisältävää; ylempi taas löyhempää hiekkamoreenia, joka on kerrostunut mannerjäätikön sulaessa.

Kolovedellä myös louhikot ovat hyvin yleisiä ja paikoin varsin laajoja. Useimmiten louhikot ovat saaneet alkunsa kallioiden hajoamisen seurauksena; osa louhikoista on myös moreenisyntyisiä tai routailmiöiden aikaansaamia.

Turvemaita Koloveden alueella on melko vähän. Merkittävimmät turvekerrostumat löytyvät Mäntysalosta Loukkuvuoren pohjoispuolelta, mistä turvetta on aiemmin nostettu myös kuivikkeeksi. Lisäksi Vaajasalon eteläosan laaksoissa on muutamia turvealueita. Lajittuneet maalajit puuttuvat suunnittelualueelta lähes kokonaan. Sulamisvesijokien kerrostamia sora- ja hiekkatasanteita löytyy kuitenkin kalliokohoumien välistä Kolmiyhteisensalolta. Joissakin rantakerrostumissa on lisäksi moreenista huuhtoutunutta hiekkaa. (20)

Muuta

Valtakunnallisesti arvokas kalkkikallioalue

Valtakunnallisesti arvokas moreenialue

4 Luontodirektiivin luontotyypit

Selite Lomakkeella kuvataan luontodirektiivin luontotyypit koko suunnittelualueella, luontotyyppien pinta-alat ja edustavuudet. Lomakkeella tarkastellaan myös suunnittelualueen asemaa suojelualueverkostossa ja kytketyneisyyttä muihin verkoston kohteisiin.

Luontotyyppi	Prior	Inventoitu pinta-ala (ha)	Inventoidun alueen luontotyyppikuvioiden edustavuusjakauma								Keskeinen suojeluperuste tai -arvo	Lisätietoja
			Erinomainen		Hyvä		Merkittävä		Ei merkittävä			
			ha	%	ha	%	ha	%	ha	%		
3110 - Karut kirkasvetiset järvet		1 105,52	1 102,75	99,7	2,76	0,3	0,00	0,0	0,00	0,0	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 20.01.2022, suojeluperuste NATA:sta.
3160 - Humuspitoiset järvet ja lammet		1,41	0,00	0,0	1,39	98,6	0,02	1,4	0,00	0,0		Sakti 20.01.2022
3260 - Pikkujoet ja purot		1,21	0,13	10,8	0,32	26,8	0,75	62,4	0,00	0,0		Sakti 20.01.2022
6270 - Runsaslajiset kuivat ja tuoreet niityt	P	0,71	0,00	0,0	0,00	0,0	0,71	100,0	0,00	0,0		Sakti 20.01.2022
7140 - Vaihtumissuot ja rantasuot		10,13	1,81	17,9	0,94	9,3	6,03	59,6	1,34	13,2		Sakti 20.01.2022
7160 - Lähteet ja lähdesuot		0,16	0,01	4,3	0,09	59,9	0,06	35,8	0,00	0,0		Sakti 20.01.2022
8220 - Silikaattikalliot		27,15	4,13	15,2	14,77	54,4	8,24	30,4	0,01	0,0	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 20.01.2022, suojeluperuste NATA:sta. Päivitysinventoinnin jälkeen 56,37 ha (SAKTI 6.3.2023)
8230 - Kallioiden pioneerikasvillisuus		24,41	1,77	7,2	6,39	26,2	16,25	66,6	0,00	0,0	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 20.01.2022, suojeluperuste NATA:sta. Päivitysinventoinnin jälkeen 35,88 ha (SAKTI 6.3.2023)
9010 - Luonnonmetsät	P	1 134,48	81,37	7,2	326,74	28,8	726,36	64,0	0,00	0,0	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 20.01.2022, suojeluperuste NATA:sta.
9050 - Lehdot		10,94	0,00	0,0	2,39	21,9	8,55	78,1	0,00	0,0		Sakti 20.01.2022
9060 - Harjumetsät		3,06	0,00	0,0	0,00	0,0	2,51	82,0	0,55	18,0		Sakti 20.01.2022
9080 - Metsäluhdat	P	2,53	0,00	0,0	0,00	0,0	2,35	93,0	0,18	7,0		Sakti 20.01.2022
91D0 - Puustoiset suot	P	209,25	16,03	7,7	66,14	31,6	114,13	54,5	12,97	6,2	Naturan keskeinen suojeluperuste	Sakti 20.01.2022, suojeluperuste NATA:sta.

Luontotyyppi-inventointia koskevat pinta-ala tiedot	
Luontodirektiivin luontotyypit yhteensä (ha)	2 516,84
Inventoidut alueet, joilla ei ole Natura-luontotyyppiä (ha)	3 510,44
Inventoimaton alue (ha)	46,87
Lisätietoja	
Kansallispuiston maa-alueilla on tehty luontotyyppi-inventointi valtaosin vuosina 2003–2004, joten luontotyyppitiedot ovat osin jo vanhentuneita. Luonnonmetsä- ja kallioluontotyyppien osalta on tehty täydennysinventointia. Vesialueita ei ole inventoitu, vaan järvialueen osalta luontotyypit ja niiden edustavuudet on johdettu vesimuodostuman tiedoista.	
Yhteenveto ja verkostotarkastelu	
<p>Koloveden alue on vanhojen metsien suojelun kannalta eräs eteläisen Suomen arvokkaimmista alueista. Yhdessä läheisten laajojen luonnonsuojelualueiden (Linnansaaren kansallispuisto sekä Kakonsalon, Kermajärven ja Kivimäensalon luonnonsuojelualueet) muodostuu erittäin merkittävä vanhojen metsien keskittymä. Koloveden suuret saaret ovat monimuotoisia ja pienipiirteisesti vaihtelevassa saaristoluonnossa vuorottelevat karut kalliot ja rehevät notkelmat sekä piensuot. Karujen kalliomänniköiden ohella alueen metsistä löytyy vanhoja järeitä lehtipuita. Alueella on myös täysin luonnontilaisena säilyneitä metsiä, joita ei tiedetä koskaan hakatun. Koloveden järvi on laadultaan erinomaista ja vesiluontotyypit edustavuuksiltaan erinomaisia.</p>	

5 Yhteenveto lajistosta

Selite Lomakkeen tarkoituksena on antaa kuva suunnittelualueen keskeisistä lajistoarvoista sekä tuoda esiin lajiston piirteitä, jotka on huomioitava alueen hoidon ja käytön suunnittelussa. Sama laji voi sisältyä useampaan luokitukseen: esimerkiksi useat uhanalaiset lajit ovat myös direktiivilajeja. Kaikissa lajiryhmissä yksikönä on ryhmään kuuluvien, alueella esiintyvien lajien kpl-määrä. Tarkemmat tiedot lajeista esitetään liitteessä 2.

Luokitus	Lajien lukumäärä
Erityisesti suojeltavat lajit	6
Muut uhanalaiset lajit	34
Silmälläpidettävät lajit	46
Alueellisesti uhanalaiset lajit	14
Lajit, joiden suojelemiseksi osoitetaan Natura-alueita (luontodirektiivin liite II)	4
Lajit, joiden suojelemiseksi osoitetaan Natura-alueita (lintudirektiivin liite I ja ns. Natura-linnut)	25
Lajit, jotka edellyttävät tiukkaa suojelua, ja joiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty (luontodirektiivin liite IV)	3
Vierasperäiset tai haitallisesti runsastuneet lajit	1

Yhteenveto ja verkostotarkastelu

Alueella on tehty lajistoselvityksiä useammasta eliöryhmästä. Saimaannorpan pesintää, syntyvyyttä, kuolleisuutta sekä kantaan mahdollisesti vaikuttavia ympäristömuutoksia on seurattu jatkuvasti. Alueen putkilokasvilajistoa on kartoitettu v. 1991, perhosia v. 1995–1998, sammalia, kääväkkäitä ja kovakuoriaisia v. 2006 sekä jäkäliä v. 2009. Lisäksi alueella on valtakunnallisen soiden ennallistamisen seurantaverkoston kasvillisuuskoelata. Linnuston linjalaskentoja on tehty saarilla yhteensä 75,7 km ja mantereella 50,1 km. Tuoreimmat linjalaskentatulokset ovat vuodelta 2022. Saaristolintujen osalta tietolähteenä on käytetty Metsähallituksen henkilöstön ja harrastajien hajahavaintoja.

Kolovesi on osa saimaannorpan levinneisyysaluetta ja tärkeä lisääntymisalue Saimaan vesistön pohjoislaidalla. Talvikannan koko Natura-alueella on 8–16 yksilöä, ja vuosittain alueelle syntyy yleensä yksi kuutti. Kolovesi on yhteydessä lajin vahvimman kannan alueisiin, Haukiveteen ja Pihlajaveteen, ainoastaan Joutenveden kautta. Kolovesi sijoittuu Saimaan pohjoisimpiin osiin, joissa lumi- ja jääolosuhteiden oletetaan säilyvän vakaampina ilmaston lämmetessä. Koloveden jylhille rannoille muodostuu luonnostaan hyviä kinoksia pesintää varten.

Koloveden Natura-alueella esiintyviä luontodirektiivin liitteen II lajeja ovat saimaannorpan lisäksi liito-orava ja kirjoverkkoperhonen. Liito-oravalle sopivaa vanhaa metsää alueella on runsaasti, vaikka lajin liikkuminen saaresta toiseen voikin olla haastavaa. Kirjoverkkoperhonen hyötyy Huhtiniemen perinnemaiseman hoidosta laiduntamalla, mikä ylläpitää lajille sopivaa elinympäristöä.

Linnuston osalta etenkin kansallispuiston vanhojen metsien maalinnusto on huomionarvoista ja metsien ikääntyessä maalinnuston merkitys kasvaa entisestään. Vesi- ja lokkilinnusto on hyvin niukkaa järvialueen karuudesta sekä kivisistä ja kallioisista rannoista johtuen. Alueella havaitut sensitiiviset lintulajit huomioidaan sekä luonnonhoitotoimenpiteiden että virkistyskäytön palvelujen suunnittelussa.

Koloveden kansallispuisto kuuluu metsälajistoltaan eteläisen Suomen arvokkaimpiin vanhojen metsien alueisiin, jota luonnehtii erityisesti vaateliaan järeillä haavoilla esiintyvän lajiston ilmeneminen. Alueella esiintyviä uhanalaisia sammallajeja ovat kantokinnassammal, joka on vaateliias lahoppulaji, sekä kallioilla viihtyvät kalliopunossammal ja etelänraippasammal. Lisäksi kansallispuiston alueelta on havaintoja kantopaanusammalesta, ripsilovisammalesta ja korpipohtosammalesta. Jäkälälajistoltaan Kolovesi on alueellisesti merkittävää tasoa. Kääväkälajien lukumäärä alueella on huomattavan korkea Etelä-Suomen mittakaavassa ja kääväkälajistoltaan hyvin arvokas. Kansallispuistossa esiintyy mm. hiilikäpää Suomen eteläisimmällä esiintymispai-kallaan. Kovakuoriaisten osalta alue on erittäin arvokas eteläboreaalisen metsäkovakuoriaislajiston kannalta. Haavalla ja muilla lehtipuilla elävät kovakuoriaiset hyötyvät alikasvoskuusten poistamisesta lehtipuulaikuista, mitä tehdään yleisesti lehtojen ja tikkametsien hoitamiseksi. Haapajatkumon turvaaminen on keskeinen toimenpide lajistonsuojelun toimenpiteenä.

Kolovedellä on merkitystä myös järvitaimenen vaellusreitillä ja syönnösalueena ja Saimaan järvilohen syönnösalueena.

6 Kulttuuriympäristö

Selite Kulttuuriympäristön nykytilakuvaus käsittää suunnittelualueen maisema-arvojen sekä rakennusperinnön ja arkeologisten kohteiden kuvauksen. Kuvauksen tavoitteena on tunnistaa suunnittelualueen keskeiset kulttuuriperintöarvot. Saamelainen kulttuuriperintö kuvataan lomakkeella 10C.

Alueen kulttuuriympäristön yleiskuvaus

Alueen arkeologiset kohteet kertovat tuhansia vuosia jatkuneesta eränautinnasta, jonka hyvä vesiyhteys (Heinäveden reitti) on mahdollistanut. Esihistoriallisen ajan kalliomaalaukset (2 kpl) sijaitsevat vesireittien varrella ja niiden risteyskohdissa. Kalliomaalaukskalliot erottuvat kaukomaisemassa ympäristöstä eroavan muotonsa ansiosta. Koloveden lukuisat veneenvetopaikat ovat olleet käytössä vähintään historialliselta ajalta. Hyvät vesireitit mahdollistivat myös alueen kaskiviljelyn, joka alkoi Huhtiniemessä ja Mäntysalossa viimeistään 1500-luvulla. Huhtiniemen tilan perinnebiotooppi on syntynyt pitkään jatkuneen viljelyn tuloksena. Esihistoriallisella ajalla alkanut eränautinta jatkuu edelleen retkeily- ja virkistyskäytön muodossa.

Alueen länsi- ja luoteisosa sisältyy Heinäveden reitin kansallismaisema-alueeseen. Kolovesi-Vaaluvirta-Pyttyselkä Natura -alue rajautuu pohjoisessa valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (RKY) Heinäveden reitin kanavat ja rakenteet.

Kohteet

Arkeologiset kohteet

Luokka	Lkm	Kuvaus
Muinaismuistolailla suojellut kiinteät muinaisjäännökset	23	Aholahdenniemi tervahauta ja kivilatomus; Aholampi kalanpyydys; Havukkalahti kivilatomus; Huhntniemi kaskiröykkiöalue; Huhntniemi kaskiröykkiöt ja kivirakenteet; Huhntniemi kiviaita 15; Huhntniemi kivirakenne 12 ja 14; Huhntsaari S kivilatomus; Huhntsaari W kaski; Iso-Jussi röykkiöt ja kuoppa; Kotalahti latomus; Kuhakanta veneenvetopaikka; Käkötäipaleenlahti asuinpaikka; Kämppälahti metsäkämpä; Käränkö kiviröykkiö; Käränkö tervahaudat; Käränkö 1 veneenvetopaikka; Nahkiaissalo tervahauta; Ukonkanta veneenvetokannas; Ukonvuori kalliomaalaus; Vetokanta (Käkövesi) asuinpaikka; Vetokanta veneenvetopaikka; Vierunvuori kalliomaalaus
Muut suojellut arkeologiset kohteet (kaava)	1	Pieni Kampukkalahti työleiri
Muut arkeologiset kohteet	1	Valkealampi luola

Rakennusperintö

Luokka	Lkm	Kuvaus
Suojeltu rakennusperintö (suojellut rakennukset, rakennelmat ja sillat)	4	Mäntysalo maakellari; Mäntysalo sauna; Mäntysalo varasto polttopuusuoja kuivakäymälä; Mäntysalon kämpä vuokratupa

Hoidossa olevat arvokohteet			
Nimi	Luokka	Kunto	Lisätietoja
Huhtiniemi aitta polttopuusuoja	Rakennus	Keskinkertainen	
Huhtiniemi maakellari	Rakennus	Keskinkertainen	
Huhtiniemi navetta-kuivakäymälä-varasto	Rakennus	Hyvä	
Huhtiniemi sauna	Rakennus	Keskinkertainen	
Huhtiniemi vuokratupa	Rakennus	Keskinkertainen	
Huuhtniemi kaskiröykkiöalue	Arkeologinen kohde	Hyvä	
Huuhtniemi kaskiröykkiöt ja kivirakenteet	Arkeologinen kohde	Hyvä	
Huuhtniemi kivirakenne 12 ja 14	Arkeologinen kohde	Hyvä	
Mäntysalo sauna	Rakennus	Keskinkertainen	
Mäntysalo varasto polttopuusuoja kuivakäymälä	Rakennus	Keskinkertainen	
Mäntysalon kämppä vuokratupa	Rakennus	Keskinkertainen	
Ukonvuori kalliomaalaus	Arkeologinen kohde	Keskinkertainen	
Vierunvuori kalliomaalaus	Arkeologinen kohde	Keskinkertainen	
Kohteisiin ja niiden hoitoon liittyviä lisätietoja			
Vierunvuoren kalliomaalaus ja Huuhtniemen kaskiröykkiöalue ovat ehdolla valtakunnallisesti merkittäväksi arkeologiseksi kohteeksi (VARK).			

7A Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu

Selite	Nykyisestä luonnon virkistyskäytöstä kuvataan retkeilyn ja luontomatkailun toimintaympäristöä, suunnittelualan vetovoimaa ja merkitystä virkistyskäyttökohteena sekä nykyistä kysyntää, tarjontaa ja matkailun yhteistyötä. Kysyntätietoja ovat mm. tiedot käyntimääristä ja asiakastyytyvyydestä. Tarjonnalla tarkoitetaan retkeilyreittien, rakenteiden ja rakennelmien määrää, kapasiteettia ja kuntoa. Tavoitteena on analysoida palvelujen ja palveluketjujen toimivuutta asiakaslähtöisesti.
---------------	--

Toimintaympäristö ja alueen merkitys sen osana

Koloveden kansallispuisto on rauhallinen ja erämainen kesäkauden retkeilykohde, joka tarjoaa erinomaiset retkeilymahdollisuudet melojille ja soutajille. Vetovoimatekijöitä ovat järviluonto, jylhät kalliosaaret, saimaannorppa, kalliomaalaukset ja alueen rauha ilman moottoriveneliikennettä.

Yhteenvedo alueen retkeily- ja luontomatkailukäytöstä

Kolovedellä on kolme opastuspistettä: Kirkkoranta, Nahkiaissalo ja Käkövesi, ja näistä Kirkkoranta ja Käkövesi soveltuvat hyvin vesiretkeilyn lähtöpaikoiksi. Kolovedellä on vesiteitse saavutettavissa 13 telttailualueita tulentekopaikkoineen, kahdeksan kanoottilaituria ja kaksi venelaituria. Patikointimahdollisuuksia Koloveden kansallispuistossa tarjoavat Nahkiaissalon luontopolku (3,3 km), Hirviniemen polku (1,5 km suuntaansa) ja Mäntysalon polku (3,8 km). Lisäksi Heinäveden kunta ylläpitää Pyylin polkua (3,8 km), joka kulkee osittain kansallispuistossa. Mäntysalon saarella sijaitseva Mäntysalon polku on saavutettavissa ainoastaan vesitse. Mäntysalon saaren vanha savottakämpä on kunnostettu vuokrakämpäksi, samoin kuin mantereella sijaitseva Huhtiniemen tupa. Huhtiniemen tupa on varattu pääosan vuokrakaudesta lammaspaimenkäyttöön ja on siinä vuodesta toiseen yksi Suomen suosituimmista kohteista.

Kirkkorannassa on palveluja myös liikuntarajoitteisille, tulentekopaikka, käymälä ja kanootinlaskupaikka ovat esteettömiä. Hirviniemen polku on vaativa esteetön reitti ja Hirviniemen palveluja kehitetään kattavammin esteettömiksi vuonna 2023.

Koloveden kansallispuiston edellinen kävijätutkimus tehtiin kesä-syyskuussa 2018 (14). Alueen kaikista kävijöistä lähes kaksi kolmasosaa yöpyi puistossa, ja yöpyjien keskimääräinen viipymä oli 3,4 vuorokautta. Päiväkävijöitä oli kaikista vierailijoista noin kolmannes, ja heidän keskimääräinen viipymänsä oli noin 5 tuntia. Ulkomaalaisten osuus vuonna 2018 Koloveden kansallispuiston kävijöistä oli kolmannes ja ulkomaalaisten kävijöiden suhteellinen määrä oli suurempi kuin missään muussa Suomen kansallispuistossa. 7 % kansallispuiston kävijöistä oli lähialueella asuvia.

Alueen kävijäsesonki alkaa juhannuksen jälkeen ja kestää elokuun loppuun saakka. Kesä–heinäkuussa alueella liikkuu pääasiassa suomalaisia; elokuu on ulkomaalaisten matkailijoiden keskuudessa suosituin käyntikuukausi. Suosituimpia aktiviteetteja ovat melonta, luonnon tarkkailu, uiminen, retkeily ja telttailu.

Koloveden kansallispuiston kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset kokonaistulovaikutukset vuonna 2018 ovat noin 1,8 miljoonaa euroa ja 17 henkilötyövuotta.

Ympäristötekijöistä yleistä siisteyttä arvostetaan eniten. Palveluista käytetyimpiä olivat tiestö, pysäköintipaikat ja reittien opastetaulut. Palveluista tyytyväisimpiä oltiin polttopuuhuoltoon, tulentekopaikkoihin ja pysäköintipaikkoihin. Kävijätyytyväisyysindeksi oli 4,31.

Retkeilykäytön määrä			Lisätietoja retkeilykäytön määrästä ja kohdentumisesta
Kävijälaskentakohteet			
Tunnus	Nimi	Osuus pinta-alasta (%)	Kävijälaskentaan Kolovedellä liittyy normaalia enemmän epävarmuutta, koska vesillä liikkuu runsaasti ihmisiä, joita laskurit eivät tavoita. Puun kulutus on ilmoitettu pinokuutiometreinä, siinä on kausittain suurta vaihtelua, johon mm. metsäpalovaroitusten kestoista.
846	Koloveden kansallispuisto		
Kävijälaskentatiedot			
Vuosi	Käyntimäärä		
2018	16 820		
2019	16 797		
2020	19 850		
2021	17 236		
2022	14 600		

Polttopuun käyttö ja jäte		
	Vuosi	Määrä (m³)
Sekajäte	2022	5
Polttopuu	2022	50

Kävijäprofiili			
Kävijätutkimuksen nimi	Koloveden kansallispuiston kävijätutkimus 2018		Vuosi
Kävijätyytyväisyys		Matkailijoiden osuus	
Kävijätyytyväisyysindeksi	4,306	Paikalliset kävijät (%)	7,0
Tyytyväisyys palveluihin	4,083	Kotimaiset matkailijat (%)	7,0
Tyytyväisyys ympäristöön	4,396	Ulkomaalaiset matkailijat (%)	32,0
Odotusten täytyminen	4,554		
Häiriötekijöiden kokeminen	4,601		

Paikallistaloudelliset vaikutukset		Viipymä	
Vuosi	2018	Päiväkävijät (%)	33,0
Työllisyysvaikutus (htv)	17	Yöpyjät (%)	67,0
Tulovaikutus (milj. €)	1,80	Päiväkävijät (h)	5
		Yöpyjät (vrk)	3
		Kävijävuorokaudet	39 829

Lisätietoja kävijätutkimuksesta ja paikallistaloudellisista vaikutuksista

Kävijälaskentaan liittyy normaalia enemmän epävarmuutta, koska vesillä liikkuu runsaasti ihmisiä, joita laskurit eivät tavoita.

Matkailun yhteistyö

Matkailun yhteistyön kuvaus

Koloveden kansallispuistossa toimii muutamia aktiivisia yhteistyöyrittäjiä, jotka vuokraavat melontakalustoa, järjestävät opastettuja retkiä ja tarjoavat kuljetuspalveluita. Enonkoskella on tarjolla majoitusta ja ruokapalveluita. Osa yrittäjistä järjestää alueelle retkiä hyvin harvakseltaan. Koloveden yhteistyöyrittäjien määrä on kasvussa. Kirkkoranta on yritysten vuokratilustalon keskeinen säilytyspaikka ja monen melojan retken lähtöpiste.

Vuosi	2022	Yhteistyöyritysten lukumäärä	23	Yhteistyöyritysten suunnittelualueella palvelu- mien asiakkaiden lukumäärä		Yhteistyöyritysten tyyty- väisyys palveluihin (asteikolla 1 = erittäin tyytymätön ... 5 = erittäin tyytyväinen)	4,100
-------	------	------------------------------	----	---	--	---	-------

Lisätietoja

Matkailun yhteistyöyrittäjien palautekysely tehtiin vuodesta 2022, siihen saatiin koko Saimaan kohteiden osalta 10 vastausta. Vastausten perusteella yhteistyöyritykset ovat tyytyväisiä palveluihin.

Retkeilypalvelujen tarjonta										
Rakennus	Yhteensä (lkm)	Kapasiteetti (hlö)	Kunto (lkm)				Ylläpito (lkm)		Muualla kuin valtion alueella (lkm)	Lisätietoja
			Hyvä	Kesk.	Huono	Ei määrit.	MH	Muu		
Vuokratupa tai -kämpä	2	26		2			2			Mäntysalon kämppä vuokratupa, Huhtiniemi vuokratupa (lammaspaimenkäytössä)
Rakennelma	Yhteensä (lkm)	Kapasiteetti (hlö)	Kunto (lkm)				Ylläpito (lkm)		Muualla kuin valtion alueella (lkm)	Lisätietoja
Kota	1		1				1			
Keittokatos	2		1	1			2			Käkötaipale keittokatos; Kirkkoranta keittokatos
Tulentekopaikka	12		5	4	3		12			Hirviniemi tulentekopaikka; Hirviniemi tulentekopaikka; Laajakaarre tulentekopaikka; Syväniemi tulentekopaikka eteläpää; Syväniemi tulentekopaikka pohjoinen; Vaajasalo tulentekopaikka; Mäntysalo tulentekopaikka; Pitkäsaari eteläinen tulentekopaikka; Lohilahti länsi tulentekopaikka; Pyylinoja tulentekopaikka; Huhtiniemi tulentekopaikka; Pitkäsaari pohjoinen tulentekopaikka
Telttailualue	13		13				13			Lohilahti länsi telttailualue; Käkövesi telttailualue; Vaajasalo telttailualue; Kirkkoranta telttailualue; Lohilahti itä telttailualue; Pitkäsaari etelä telttailualue; Laajakaarre telttailualue; Lapinniemi telttailualue; Pyylinoja telttailualue; Pitkäsaari pohjoinen telttailualue; Syväniemi 2 telttailuuetta; Hirviniemi telttailualue
Retkisatama	9			9			9			Kirkkoranta, Hirviniemi, Käkövesi, Lohilahti, Vaajasalo, Syväniemi, Pyylinoja, Pitkäsaari, Mäntysalo
Reittien yhteispituudet (reittityyppien päällekkäisyydet poistettuna)										
Kesäreitit (pl vesiretkeily) yhteensä (km)			10,7							
Talvireitit yhteensä (km)										
Kaikki reitit maa-alueilla yhteensä (km)			10,7							

Reitti	Yhteensä (km)	Esteetön (km)	Päällyste (km)	Ylläpito (km)		Muualla kuin valtion alueella (km)	Lisätietoja
				MH	Muu		
Kesäretkeilyreitti		1,5	1,5				Hirviniemi vaativa esteetön polku, päällyste kivituhka
Kesäretkeilyreitti	6,9		0,0	6,9			Hirviniemen polku; Mäntysalon polku; Mäntysalo kämpän polku
Kesäretkeilyreitti	3,8				3,8	2,4	Pyysin polku (1,4 km kansallispuiston alueella)
Luontopolku	3,8		0,0	3,8			Nahkiaissalo luontopolku
Muu reitti	0,2			0,2			Kirkkoranta telttapaikanpolku
Lisätietoja							
Kirkkorannassa esteettömät nuotiokatos, kanoottilaituri ja käymälä. Kolovedellä on lisäksi 9 kanoottilaituria (Pyylinoja, Pitkäsaari, Laajakaarre, Lapinniemi, Syväniemi, Vaajasalo, Lohilahti, Hirviniemi, Ukonvuori), 1 venelaituri (Mäntysalo) ja kolme poijua (Pitkäsaari). Keväällä 2023 asennetaan esteetön kanoottilaituri myös Hirviniemeen.							

7B Luonnon virkistyskäyttö: opastusviestintä

Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualuetta koskevan opastusviestinnän keskeiset tunnusluvut sekä Metsähallituksen ja yhteistyökumppaneiden opastusviestinnän keinot. Opastusviestintää tehdään asiakaspalvelupisteissä, Luontoon.fi -sivuilla ja maastossa. Keinoja ovat mm. henkilöopastus, sähköisen ja painetun opastusmateriaalin tuottaminen ja maasto-opasteet.
---------------	--

Metsähallituksen opastusviestintä suunnittelualueella

Käynnit		Asiakastyytyväisyys asiakaspalvelupisteissä		
Vuosi	Asiakaspalvelupisteissä (lkm)	Asiakaspalvelupiste	Vuosi	Asiakastyytyväisyys (asteikolla 1=erittäin tyytymätön - 5=erittäin tyytyväinen)
2017	37 578	Riihisaaren suosittelijalomake tabletilla	2022	4,6
2018	36 451			
2019	38 376			
2020	23 030			
2021	35 089			

Käynnit		Asiakkaita opastetuissa ryhmissä		
Vuosi	Luontoon.fi-sivuilla käynnit	Vuosi	Asiakaspalvelupisteissä (lkm)	Maastossa (lkm)
2022	88 000	2021	0	0

Lisätietoja

Vuonna 2022 asiakaspalvelupisteen kävijämäärät olivat 32 000. Asiakaspalvelupisteen luvut ovat Savonlinnan Museosta, Riihisaaresta, joka sijaitsee 55 km päässä Kolovedeltä. Koloveden luontotupa Enonkosken keskustassa on avoinna kesä-elokuussa, siellä kävijätyytyväisyyttä ei ole mitattu. Luontotuvan toimintaa pyörittää Enonkosken kunta yhdessä 4H-yhdistyksen kanssa.

Opastusviestinnän keinot suunnittelualueella	Ajantasainen (lkm)	Uusittava 5 –vuotta (lkm)	Uusittava heti (lkm)	Yhteensä (lkm)
Asiakaspalvelupisteet	2	0	0	2
Opastuspisteet	3	0	0	3
Luontoon.fi-sivut	16	3	0	19
Esitteet ja muu painomateriaali	1	0	0	1
Luontomatkailevuunnitelma	1	0	0	1

Opastusviestintäsuunnitelma	1	0	0	1
Lisätietoja				
Saimaan luontomatkailusuunnitelma ja Saimaan opastusviestintäsuunnitelma valmistuvat vuonna 2023. Riihisaaren asiakaspalvelu toimii ympärivuotisesti ja Koloveden luontotuvalla on toimintaa noin 2 kk kesäaikaan. Luontotuvan asiakaspalvelusta vastaa 4H-yhdistys ja perehdytysvastuu on Metsähallituksella.				

8 Erätalous

Selite	Lomakkeessa esitetään erätalouden nykykäytännöt ja sopimus- sekä lupatilanne. Metsästyksen osalta kenttään on kirjattu nykyinen tilanne ja sopimusten voimassaoloaika. Lomakkeen tarkoituksena on antaa riittävät tiedot siihen, että alueen käyttöarvoa näiden toimintojen osalta voidaan arvioida.				
Metsästys					
Kuvaus alueen metsästyskäytöstä ja sen merkityksestä					
<p>Hirvenmetsästys on Koloveden kansallispuistossa sallittu lain 401/2013 ja asetuksen 168/1990 mukaisesti paikallisille – eli Enonkosken ja Heinäveden kunnissa sekä Savonlinnan kaupungissa asuville, lain 401/2013 liitekartassa osoitetuilla alueilla. Muualla kansallispuistossa saa Metsähallituksen luvalla ajaa hirveä metsästyksen yhteydessä (Isl 9/2023 50 §), pois lukien 1.1. alkaen rajoitusalueet, joissa liikkuminen on kielletty 1.1.–30.4. Puiston rajoitusosissa on järjestyssäännön mukaisesti sallittu vain avuttomassa tilassa olevan eläimen auttaminen ja lopettaminen sekä kaatuneen riistaeläimen haltuunotto.</p> <p>Metsähallitus on vuokrannut kansallispuiston maa- ja vesialueita laajasti alueella toimiville metsästysseuroille hirven metsästyksen sekä hirven ajoon metsästyksen yhteydessä. Suunnittelualueella on hirvenmetsästysoikeus kahdeksalla metsästysseuralla; Heinäveden Eteläinen Metsästysseura ry, Torvelan Erä ry, Heinäveden Eränkävijät ry, Saaristonmetsämiehet ry, Vääräntaustan Erä ry, Etelä-Savon Erä ry, Pölläkan metsästysseura ry ja Mehtävaltion Erä ry. Lisäksi kansallispuiston alueelle on myönnetty lupia tulokaspetojen minkin ja supikoiran pyyntiin. Suunnittelualue rajautuu kaakkoiskulmastaan Metsähallituksen pienriistalupa-alueeseen 7675 Leipämäki.</p>					
Kuvaus alueen riistakannoista					
<p>Hirvi on hirvieläimistä yleisin. Hirvikannan tiheys koko suunnittelualueella on samansuuntainen tai hieman alhaisempi kuin ympäröivällä samalla hirvitalousalueella, johtuen kansallispuiston metsikkörakenteesta. Suurpedoista ilves on yleisin. Karhukanta on suunnittelualueen rajoilla elinvoimainen ja ahmahavainnot ovat runsastuneet viime vuosina. Pienriistan kannanvaihtelutrendeissä ei todennäköisesti ole merkittäviä eroavaisuuksia verrattuna ympäröiviin lähialueisiin. Suunnittelualueella ei ole aktiivisia riistakolmioita. Kanadanmajavaa esiintyy suunnittelualueella.</p>					
Arvio metsästyspaineesta alueella		Suuri	X	Keskinkertainen	Pieni
Tarkennus					

Metsästyslain 7§ ja 8§ mukainen yleinen metsästys	MH:n hallinnoimat alueet (ha)	Lisätietoja
Metsästyslain 8§ aluetta (kunnan asukkailla vapaa metsästysoikeus)	0,00	
Yleiset vesialueet (metsästysoikeus metsästyslain 7§ mukaisesti)	0,00	
Metsästys maanomistajan luvalla (MH:n hallinnoimat alueet)	MH:n hallinnoimat alueet (ha)	Lisätietoja
Metsähallituksen pienriistan lupa-alue	0,00	

Metsähallituksen hirvieläimen lupa-alue	0,00	
Metsähallituksen pienriistan vuokra-alue	0,00	
Metsähallituksen hirvieläimen vuokra-alue	4 892,20	Suunnittelualueesta hirvenmetsästys on sallittu 3192,4 ha suuruisella osalla. Ainoastaan hirven ajo metsästyksen yhteydessä on sallittu 1699,8 ha suuruisella alueella.
Metsästyskäytön ulkopuolella tai rajoitetussa käytössä	MH:n hallinnoimat alueet (ha)	Lisätietoja
Metsähallituksen hallinnoima metsästyskäytön ulkopuolinen alue		
Metsähallituksen hallinnoiman alueen paikalliset/ajalliset rajoitukset	0,00	
YSA-alueiden metsästyskieltoalueet		
Metsästys maanomistajan luvalla yksityismailla ja YSA-alueilla		

Kalastus
Kuvaus alueen kalastuskäytöstä ja sen merkityksestä
<p>Koloveden kansallispuiston vesialueilla on sallittu yleiskalastusoikeuksiin perustuva onkiminen ja pilkkiminen sekä viehekalastus yhdellä vavalla. Metsähallituksen vesialueet Koloveden kansallispuistossa eivät kuulu pyydyslupa-alueisiin.</p> <p>Kalastus Koloveden kansallispuiston vesialueella kohdistuu lajeista ahveneen, kuhaan ja haukeen. Alueella esiintyy myös taimenta, järvilohtha ja nieriää. Järvilohen keskeiseen vaellusreittiin kansallispuiston vesialueet eivät kuitenkaan kuulu.</p> <p>Koloveden kansallispuiston vesialueen kalastusta koskevia toimenpideohjelmaa ja strategioita ovat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Vuoksen vesistöalueen järvitaimenkantojen toimenpideohjelma (21) - Kansallinen kalatiestrategia (22) - Kansallinen rapustrategia (23) - Vuoksen vesistön harjuskantojen toimenpideohjelma (24).
Vesistön tila kalaston kannalta
Koloveden kansallispuiston vesialueet kuuluvat ekologiselta luokituksesta luokkaan erinomainen ja siellä esiintyy kaikkia Suomen sisävesissä yleisesti esiintyviä lajeja.
Kalavesien toteutuneet hoitotoimet
Alueelle istutettu nieriää 2010 tienoilla sen aikaisen RKTL:n toimesta. Osakaskunnat ja kalatalousalue istuttanut ympäröiviin vesiin mm. siikaa, taimenta, järvilohtha ja kuhaa.

Arvio kalastuspaineesta alueella		Suuri		Keskinkertainen	X	Pieni
Tarkennus						
Pyydyskalastusta ei ole ja alueella liikkumista rajoitettu.						
Alueella on		Kaupallista kalastusta		Kalastusopastustoimintaa		
Yleiskalastusoikeuteen perustuva pilkkiminen, onkiminen ja viehekalastus		Kielletty	X	Sallittu osittain		
Lisätieto						
Huomioitava rajoitusvyöhykkeen liikkumisrajoitukset 1.1.–30.4.						

Kalastuslain mukaiset yleiset kalastusoikeudet	MH:n hallinnoimat alueet (ha)	Lisätietoja
Yleiset vesialueet (kalastuslaki)	0,00	
Kalastus maanomistajan luvalla (MH:n hallinnoimat alueet)	MH:n hallinnoimat alueet (ha)	Lisätietoja
Metsähallituksen kalastuslupa-alue	822,53	Vapalupa-alueita 822,53 ha
Metsähallituksen kalastusvuokra-alue		
Kalastuskäytön ulkopuolella tai rajoitetussa käytössä	MH:n hallinnoimat alueet (ha)	Lisätietoja
YSA-alueiden kalastuskieltoalueet		
Kalastusrajoitukset		
Paikalliset erityisoikeudet		
Metsähallituksen hallinnoima kalastuskäytön ulkopuolella oleva alue		
Kalasto		
Järvilohi, taimen, saimaannieriä, harjus, kuha, ahven, hauki, siika, muikku, made, särki, lahna, säynävä, kiiski, kivisimppu, kivenuoliainen mm.		
Lisätietoja kalavesien hoidosta		
Koloveteen laskevissa Heinäveden reitin koskissa on tehty kalataloudelliset kunnostukset 2000-luvulla, lukuun ottamatta Karvionkoskea, jonka kalataloudellisen kunnostuksen suunnittelu on aloitettu vuonna 2021.		

9 Tutkimus

Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen nykyinen tutkimuskäyttö ja mahdolliset tutkimuskoealat ja muut vastaavat, jotka tulee huomioida suunnittelussa. Tutkimus sisältää myös esimerkiksi pitkäaikaiset ympäristön tilan seurannat. Mikäli alueella ei ole tutkimuskäyttöä, se todetaan lomakkeella.				
Alueella tehty tutkimus					
Koloveden alueella on tehty vuosia Itä-Suomen yliopiston saimaannorpan photo-ID eli yksilöntunnustutkimuksen aineiston keräystä yhteistyössä Metsähallituksen kanssa.					
Nykyinen tutkimuskäyttö ja sen merkitys					
Saimaannorpan suojelututkimus, mm. photo-ID ja norppien siirrot geneettisen monimuotoisuuden parantamiseksi osana Yhteinen Saimaannorppamme LIFE -hanketta.					
Tutkimustahot					
Itä-Suomen yliopisto					
☐	Alue kuuluu luonnonhoidon seurantaverkoston	☐	Alueella on koealoja	☒	Alue kuuluu ennallistamisen seurantaverkoston
Lisätietoja	Suoseurantaverkoston kontrollikoeala.				

10 Muu luonnonvarojen käyttö, rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset

Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen luonnonvarojen käyttö (pl. riista- ja kalakannat) sekä alueen kiinteistöihin (lähinnä valtion maalla) kohdistuvat rasitteet, käyttöoikeudet ja sopimukset. Lomakkeen tarkoituksena on antaa kuva suunnittelualueelle kohdistuvista, luonnonvarojen käyttöön, rasitteisiin, käyttöoikeuksiin ja sopimuksiin liittyvistä maankäytön paineista.
---------------	---

Kaivoslain mukainen toiminta (kaivokset, malminetsintä, kullanhuudonta)

Kaivoslain lupatyyppi	lkm	Osuus alueesta (%)	Pinta-ala (ha)	Kaivoskivennäiset

Metsätalous

Metsähallituksen alueet				
Mt-käytössä (ha)		Raj. käytössä (ha)		
Rajoitusten kuvaus				
Yksityinen maa				
Mt-käytössä (ha)		Raj. käytössä (ha)		
Rajoitusten kuvaus				

Sopimukset, käyttöoikeudet ja rasitteet

Tyyppi	Lkm	Pinta-ala (ha)	Kuvaus
Laidunvuokrasopimus	1	7,00	Laidunalue perinnebiotooppi, sopimusnumero 123862, päättyy 30.4.2029.
Loma-asuntoalue	1	0,31	Sopimusnumero 32269, päättyy 31.12.2025.
Johdinalue	6	0,00	Sopimusnumerot 21332 ja 21331 päättymispäivä 23.2.2025, sopimusnumerot 27503, 11327, 11247 ja 34967 ei päättymispäivää.
Muu vuokraus/käyttöoikeus/rasite	5	0,53	Veneenpitopaikka. Sopimusnumero 48336 päättymispäivä 17.8.2031, 44992 15.9.2024, 44959 31.8.2024, 44944 25.8.2024 ja 44916 11.8.2024.
Muu vuokraus/käyttöoikeus/rasite	8	3 192,40	Hirven metsästys sallittu lain 401/2013 2 §:ssä mainittujen kuntien asukkaille lain liitteenä olevaan karttaan merkityillä alueilla. Sopimusnumerot 35528, 38712, 35527, 35533, 39495, 35525, 35531 ja 48723. Ei päättymispäivää.
Muu vuokraus/käyttöoikeus/rasite	8	1 699,80	Hirven ajo metsästyksen yhteydessä. Sopimusnumerot 35528, 38712, 35527, 35533, 39495, 35525, 35531 ja 48723. Ei päättymispäivää.
Muu vuokraus/käyttöoikeus/rasite	1	1,53	Väylän merkitseminen. Sopimusnumero 11170, ei päättymispäivää.

KESKEISET ARVOT JA UHKAT

11 Keskeiset suojelu- ja käyttöarvot sekä uhat

Selite	Lomakkeella kuvataan suunnittelualueen keskeiset luonto-, kulttuuriperintö- ja käyttöarvot. Suunnittelualueen keskeisten arvojen määrittely tehdään nykytilan kuvauksen pohjalta ottaen huomioon alueen perustamistarkoitukset sekä luonnonsuojelulain ja muiden aluetta koskevien säädösten yleiset tavoitteet. Arvojen määrittely on hoito- ja käyttösuunnitelman tärkeimpiä kohtia, sillä suunnitelman päämäärät ja tavoitteet kohdistuvat suunnittelualueen keskeisten arvojen säilyttämiseen ja parantamiseen.
---------------	---

Luontoarvot: Luontodirektiivin luontotyypit ja lajit

Arvon kuvaus	Uhkan kuvaus	Merkittävyys	Ajoittuminen	Kohdistuminen	Laajuus	Mahd. vaikuttaa
Saimaannorppa on erittäin uhanalainen (EN), erityisesti suojeltava, rauhoitettu, luontodirektiivin liitteen II priorisoitu ja liitteen IV laji. Kolovesi on merkittävä saimaannorppan elinalue, jolla arvioidaan elävän n. 12 saimaannorppaa eli n. 2–3 % koko kannasta. Alue on valittu Natura-verkostoon ensisijaisesti saimaannorppan suojelemiseksi	Alueen retkisatamat ja niiden kasvava käyttö talviaikana voivat aiheuttaa saimaannorpalle pesimäaikaista häiriötä.	Vähäinen	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	75–100%	Hyvä: Valtaosa retkisatamista sijaitsee rannoissa, joissa on talviaikainen mairhinnousukielto, eikä niiden talviaikainen käyttö ole sallittua. Lisäksi sisääntulojen parkkipaikkoja ei aurata, eikä teitä Kirkkorannan ja Nahkiaissalon sisääntuloille. Kielloista viestiminen on tärkeää.
	Huonoina lumitalvina kuutit ovat ilman pesäkinoksen suojaa alttiita petoeläimille, etenkin ketuille. Kuutteja syntyy alueella todella vähän, keskimäärin vain yksi vuodessa, joten jokaisen kuutin kuolema on kannalle suuri menetys. Merikotkakannan vahvistuminen tulevaisuudessa muodostaa uuden uhkan kuuteille.	Suuri	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	75–100%	Jonkin verran: Norppien pesimäolosuhteita voidaan heikkolumisina talvina parantaa apukinoksilla ja keinopesillä.
	Ilmaston lämpenemisen negatiiviset vaikutukset ovat suuria lisääntymismenestykseltään jäädästä ja lumesta riippuvaisen saimaannorppan kannalta. Saimaalla huonojen lumitalvien todennäköisyys kasvaa, mitä etelämmäksi mennään. Lämpiminä talvina riittäviä pesäkinoksia ei välttämättä muodostu ollenkaan, ja jääolosuhteet ovat heikot.	Suuri	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	75–100%	Jonkin verran: Norppien pesimäolosuhteita voidaan heikkolumisina talvina parantaa apukinoksilla ja keinopesillä sekä vähentämällä ihmislähtöistä häiriötä.

<p>Saimaannorppa on erittäin uhanalainen (EN), erityisesti suojeltava, rauhoitettu, luontodirektiivin liitteen II priorisoitu ja liitteen IV laji. Kolovesi on merkittävä saimaannorpan elinalue, jolla arvioidaan elävän n. 12 saimaannorppaa eli n. 2–3 % koko kannasta. Alue on valittu Natura-verkoston ensisijaisesti saimaannorpan suojelemiseksi</p>	<p>Saimaan vedenpinnansäännöstely norpanpesimäaikaan.</p>	Vähäinen	Tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	75–100%	Hyvä: Norpan pesinnän turvaamiseksi talviaikaisen (jäätymisestä 20.3. asti) vedenkorkeuden sallittu muutos on korkeintaan 20 cm. ELY-keskus seuraa vedenkorkeuden ennusteita ja käynnistää tarvittaessa poikkeusjuoksutukset. Tulevaisuudessa mahdollisuus vaikuttaa riippuu yhteistyöstä Venäjän kanssa.
	<p>Sattuman vaikutus korostuu pienessä ja pirstaloituneessa saimaannorppapopulaatiossa. Sattuman todennäköisyys on sitä suurempi, mitä pienemmästä ja eristyneemmästä eläinpopulaatiosta on kyse. Viimeisen 20 vuoden aikana Kolovedellä synnyttävien naaraiden määrä ja poikastuotto on vähentynyt merkittävästi. Vähenneminen johtuu todennäköisesti sattumasta ja Koloveden eristyneestä sijainnista.</p>	Suuri	Aiempi/nykyinen/tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	75–100%	Jonkin verran: Yksittäisten norppien siirtäminen tiheämmän kannan alueilta Kolovedelle parantamaan alueen poikastuottoa. Kannan koon mahdollisimman nopea kasvattaminen, jota voidaan toteuttaa muilla toimenpiteillä, jotta sattuman haitallisen vaikutuksen todennäköisyys olisi pienempi.
	<p>Sivusaaliskuoilleisuus etenkin kalaverkkoihin tiedetään olevan merkittävä norppien kuolinsyy. Valtion omistamilla vesialueilla (noin 100 % suunnittelualueen vesialueesta) ei tällä hetkellä harjoiteta kaupallista kalastusta. Virkistyskalastuksen aiheuttama uhka saimaannorpalle on Kolovedellä muuta Saimaata alhaisempi, koska kansallispuiston vesialueilla kaikenlainen vapaa-ajankalastajien pyydyskalastus on kielletty. Suunnittelualueeseen kuuluvat ja sen ulkopuoliset vedet ovat kalastusrajoitusasetuksen (374/2021) piirissä: kevätaikainen verkko- kalastus on kielletty ja ympärivuotisesti alueella on kielletty tiettyjen norpille vaarallisten pyydystyyppien käyttö.</p>	Kohtalainen	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	75–100%	Kyllä: Käytettäviä kalastusmenetelmiä valtion vesialueilla voidaan säädellä. Lisäksi kaikilla vesialueilla kalastusta säädellään Valtioneuvoston asetuksella.

<p>Saimaannorppa on erittäin uhanalainen (EN), erityisesti suojeltava, rauhoitettu, luontodirektiivin liitteen II priorisoitu ja liitteen IV laji. Kolovesi on merkittävä saimaannorpan elinalue, jolla arvioidaan elävän n. 12 saimaannorppaa eli n. 2–3 % koko kannasta. Alue on valittu Natura-verkostoon ensisijaisesti saimaannorpan suojelemiseksi</p>	<p>Talvella hiihtäminen, moottorikelkkailu ja muu kulkeminen rannoilla voi aiheuttaa häiriötä saimaannorpan pesinnälle ja imeytykselle. Rantautuminen tai veneily/melominen liian lähellä rantaa keväisin ja alkukesällä voi häiritä saimaannorpan keväistä karvanvaihtoa. Kävijämäärät alueella ovat kasvussa.</p>	<p>Vähäinen</p>	<p>Nykyinen/ tuleva käyttö</p>	<p>Sisä- ja ulkopuolella</p>	<p>75–100%</p>	<p>Kyllä: Saimaannorpan lisääntymis- ja levähdyspaikkojen häiriöttömyyden turvaamiseksi kansallispuiston saarissa liikkuminen on kielletty 1.1.–30.4. Liikkuminen jäällä moottorikäyttöisillä kulkuneuvoilla kansallispuistoon kuuluvilla alueilla on sallittu vain Metsähallituksen luvalla 1.1.–30.4. Lisäksi rajoitusalueiden sisällä sijaitseville yksityisille kiinteistöille tapahtuva välttämätön kulkeminen on sallittua. Mikkelin lääninhallitus on veneliikennelain nojalla kieltänyt moottoriveneilyn (poltto- moottorikäyttöisellä veneellä, vesiskootterilla yms.) Kolovedellä. Kielto koskee myös kalavesien omistajia ja kalastusluvan hankkineita. Kielto ei koske sähkömoottorikäyttöisiä vesikulkuneuvoja, parin tilan vakinaisia asukkaita tai kuljettaessa asunnoille, jotka ovat yli 500 m päässä tiestä.</p>
<p>Vanhat metsät: Kansallispuiston saarissa on edustavia runsaslahopuustoisia vanhoja metsiä ja iäkkäitä karuja kalliomänniköitä. Kallioiden ohella suopainanteet monipuolistavat saaristometsiä. Kulttuurivaikutteisia lehtipuita kasvavia laikkuja löytyy paikoitellen. Vaajasalon metsien kerrotaan olevan kirveen koskemattomia ja täysin luonnontilassa säilyneitä.</p>	<p>Alueella olevia suojuotteja on ojitettu ennen suojelua, mikä on heikentänyt suoluontotyyppien luonnontilaa. Osa ojitetuista soista on jo ennallistettu ojia tukkimalla ja/tai patoamalla.</p>	<p>Vähäinen</p>	<p>Aiempi käyttö</p>	<p>Sisäpuolella</p>	<p><25%</p>	<p>Vähäinen: Osa ojitetuista soista on jo ennallistettu ojia tukkimalla ja/tai patoamalla. Kansallispuiston laajennusosissa on edelleen ojitettuja alueita, joiden ennallistamismahdollisuuksien selvittäminen on tarpeen.</p>

<p>Vanhat metsät: Kansallispuiston saarissa on edustavia runsaslahopuustoisia vanhoja metsiä ja iäkkäitä karuja kalliomänniköitä. Kallioiden ohella suopainanteet monipuolistavat saaristometsiä. Kulttuurivaikutteisia lehtipuita kasvavia laikkuja löytyy paikoitellen. Vaajasalon metsien kerrotaan olevan kirveen koskemattomia ja täysin luonnontilassa säilyneitä.</p>	<p>Kansallispuiston mannerosia on hakattu, ja myös Mäntysalon saarella oli laajoja hakkuita 1960-luvulla. Metsätalouden jäljet näkyvät edelleen paikoin yksipuolisena puustorakenteena ja sekä lehtipuuston että lahopuun vähäisyytenä. Kansallispuiston laajennusosat ovat olleet metsätalouskäytössä pisimpään, ja ovat paikoitellen edelleen talousmetsämaisia. Metsien luonnontilaistuminen on hidas prosessi.</p>	Kohtalainen	Aiempi käyttö	Sisäpuolella	75–100%	<p>Vähäinen. Kansallispuiston metsät luonnontilaistuvat suksession edetessä. Aktiivisilla ennallistamistoimenpiteillä kehitystä kohti luonnontilaa voidaan nopeuttaa, mutta laajamittaisille toimenpiteille alueella ei ole tarvetta. Lehtipuuston uusiutumismahdollisuuksiin voidaan vaikuttaa niitä ravinnokseen käyttävän hirven osalta. Vuokraamalla kansallispuiston alueita hirven metsästyksen sekä hirven ajoon mahdollistetaan metsästyseuraintoiminta ja näin hirvikannan säätely suunnittelualueella sekä ulkopuolella.</p>
--	--	-------------	---------------	--------------	---------	--

Luontoarvot: Uhanalaiset eläin- ja kasvilajit

Arvon kuvaus	Uhkan kuvaus	Merkittävyys	Ajoittuminen	Kohdistuminen	Laajuus	Mahd. vaikuttaa
<p>Koloveden kansallispuistossa viihtyy runsaslukuinen joukko uhanalaisia lajeja. Alueen vanhat metsät ja järeät haavikot tarjoavat elinympäristön vaateliaille sammalille, jäkäliille, kääville, hyönteisille ja linnuille. Kolovesi kuuluu lajistonsa puolesta Etelä-Suomen arvokkaimpiin vanhojen metsien alueisiin. Alueen linnustoon lukeutuu edustava joukko vanhoja metsiä sekä lehtipuuvaltaisia ja runsaslahopuustoisia metsiä suosivia uhanalaisia lajeja. Koloveden vesi- ja lokkilinnusto on tyypillistä karujen kirkasvetisten järvien lajistoa.</p>	<p>Lintujen pesimäaikainen häirintä järvilinnuston kannalta merkittävillä pikkusaarilla ja luodoilla. Rantautuminen tai veneily/melominen liian lähellä rantaa keväisin ja alkukesällä voi häiritä lintujen pesintää. Uhka pesintöjen häiriintymiselle lisääntyy, mikäli alueen kävijämäärä kasvaa.</p>	Kohtalainen	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	<25%	<p>Jonkin verran: Pesimäaikailla liikkumisrajoituksilla voidaan turvata linnuston pesimärauhaa tarvittaessa. Opastusaineistoilla ja opastavalla valvonnalla voidaan lisätä tietoisuutta lintujen pesimärauhan huomioimisesta.</p>
	<p>Minkin ja supikoiran aiheuttamat vahingot järvi- ja metsälintujen pesinnöille.</p>	Kohtalainen	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	25–50%	<p>Jonkin verran: Metsähallituksen luvat minkin ja supikoiran pyyntiin. Laaja-alaisella ja toistuvalla pienpetopyynnillä voidaan vähentää haitallisten vieraslajien aiheuttamia pesimätappioita.</p>

	Loma-asutusta Koloveden pohjoisosassa. Ympäri vuotuisiksi varusteltujen vapaa-ajanasuntojen käyttöaika laajenee myös talviaikaan. Vesistön nuhraantuminen lisääntyy.	Vähäinen	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	<25%	Vähäinen: Rakennusoikeudet on määritetty kaavoissa.
--	--	----------	------------------------	-----------------------	------	---

Järviekosysteemi: Kolovesi on karu ja kirkasvetinen järvi, jonka selkävedet ovat kapeita mutta syviä. Vedenlaatu on alueella erinomainen. Vesi- ja lokkilinnuston sekä kalaston elinolosuhteet ovat hyvät. Heinäveden reitti on uhanalaisen järvi-taimenen vaellusreitti ja syönnösalue.	Täpläravun leviäminen. Täplärapu leviää ihmistoiminnasta riippumatta noin 1–1,5 km rantaviivaa per vuosi, ja lajin kanta on jo vahva läheisellä Haukivedellä. Täplärapu uhkaa etenkin uhanalaisen saimaannieriän lisääntymismenestystä.	Kohtalainen	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	75–100%	Jonkin verran: Täplärapukantaa voi hillitä tehokkaalla ravustuksella, mutta lajin poistaminen järviekosysteemistä on mahdollonta leviämisen jälkeen.
--	---	-------------	------------------------	-----------------------	---------	--

Kulttuuriarvot: Luonnon- ja kulttuurimaisemat

Arvon kuvaus	Uhkan kuvaus	Merkittävyys	Ajoittuminen	Kohdistuminen	Laajuus	Mahd. vaikuttaa
Erämainen saaristolouontokokonaisuus: Kaunis järvimaisema sekä moottoriveneilykiellon myötä hiljainen ja rauhallinen, syrjässä Saimaan päävirtaamasta oleva sijainti antavat tuntuman alueen erämaisyydestä. Jääkauden muovaamat ruhjeiset kallioalueet, karut kalliomänniköt ja kapeat selkävedet luovat Koloveden alueen yleisilmeen. Heinäveden reitti kulkee alueen pohjoisosan läpi.	Kansallispuiston mannerosia on hakattu, ja myös Mäntyselän saarella oli laajoja hakkuita 1960-luvulla. Metsätaloustalouden jäljet näkyvät kansallispuiston metsämaisemassa edelleen paikoin yksipuolisena puustona.	Vähäinen	Aiempi käyttö	Sisäpuolella	50–75%	Ei. Alueella ei tehdä maise-manhoitotoimenpiteitä.
	Liikkuminen jäällä moottorikäyttöisillä kulkuneuvoilla kansallispuistoon kuuluvilla alueilla on sallittu vain Metsähallituksen luvalla 1.1.–30.4. Mikkelin lääninhallitus on veneliikennelain nojalla kieltänyt moottoriveneilyn Kolovedellä. Päätöksen mukaan on kiellettyä ajaa polttomoottorikäyttöisellä veneellä, vesiskootterilla yms. vesikulkuneuvolla. Kielto koskee myös kalavesien omistajia ja kalastusluvan hankkineita. Kielto ei koske mm. sähkömoottorikäyttöisiä, melutasoltaan alhaisia vesikulkuneuvoja, parin tilan vakinaisia asukkaita tai kuljettaessa asunnoille, jotka ovat yli 500 m päässä tiestä.	Vähäinen	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	75–100%	Ei: Alueella jo voimassa olevat moottoriveneilykiellot tukevat alueen erämaisyyden säilymistä.
	Loma-asutusta Koloveden pohjoisosassa ja Pyttyselän rannoilla. Vesistön nuhraantuminen lisääntyy.	Vähäinen	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	<25%	Ei: Rakennusoikeudet on määritetty kaavoissa.

Kulttuuriarvot: Arkeologiset kohteet						
Arvon kuvaus	Uhkan kuvaus	Merkittävyys	Ajoittuminen	Kohdistuminen	Laajuus	Mahd. vaikuttaa
Arkeologiset kohteet ja rakennettu kulttuuriperintö: Alueen arkeologiset kohteet kertovat tuhansia vuosia jatkuneesta eränautinnasta, jonka hyvä vesiyhteys (Heinäveden reitti) on mahdollistanut. Esihistoriallisen ajan kalliomaalaukset (2 kpl) sijaitsevat vesireittien varrella ja niiden risteyskohdissa. Koloveden lukuisat veneenvetopaikat ovat olleet käytössä vähintään historialliselta ajalta. Hyvät vesireitit mahdollistivat myös alueen kaskiviljelyn, joka alkoi Huhtiniemessä ja Mäntysalossa viimeistään 1500-luvulla. Huhtiniemen tilan perinnebiotooppi on syntynyt pitkään jatkuneen viljelyn tuloksena. Esihistoriallisella ajalla alkanut eränautinta jatkuu edelleen retkeily- ja virkistyskäytön muodossa.	Ilmastonmuutoksen aiheuttama kosteuden lisääntyminen uhkaa arvokasta rakennuskantaa.	Kohtalainen	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Kyllä. Varmistetaan riittävät resurssit hoidon suunnitteluun ja sen toteutukseen.
	Kalliomaalaukset ovat alttiita kosketukselle, joka tuhoaa niitä suojaavan piioksidikerroksen. Lisääntyvä virkistyskäyttö lisää myös ilkvallan mahdollisuutta.	Suuri	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Kyllä. Ohjataan käyttöä opastamalla ja tiedottamalla sekä tarpeellisilla suojarakenteilla.
	Perinnebiotooppien hoito laiduntamalla tukee arkeologisten kohteiden suojelua. Hoidon loppuminen uhkaa erityisesti Huhtiniemen muinaisjäänösalueita.	Vähäinen	Tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Jonkin verran. Maatalouden yleinen rakennemuutos ja ympäristötuet vaikuttavat laiduntajien saamiseen.
	Resurssipula uhkaa kulttuuriarvoja. Rakennusten ylläpito suojelustatuksen mukaisesti vaikeutuisi resurssipulan myötä.	Kohtalainen	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Kyllä. Riittävien resurssien varmistaminen suunniteltuun ja toteutukseen sekä erillisrahoituksen hakemiseen.
Virkistys- ja luontomatkailukäyttö: Luonnon ja kulttuurikohteiden virkistyskäyttö						
Arvon kuvaus	Uhkan kuvaus	Merkittävyys	Ajoittuminen	Kohdistuminen	Laajuus	Mahd. vaikuttaa
Kolovesi on tärkeä virkistyskäyttö- ja luontomatkailukohde retkeilijöille, paikallisille ja vapaa-ajan asukkaille. Alue on myös ulkomaisten retkeilijöiden suosiossa. Kolovedellä liikutaan kesäaikaan lihasvoimalla, talvisin alueelle ei ohjata kävijöitä. Luontomatkailuyrittäjät vuokraavat alueella kalustoa ja järjestävät opastettuja retkiä. Kansallispuistossa on 11 retkisatamaa, kolme luontopolkua ja lisäksi vuokratämpät Mäntysalossa ja Huhtiniemessä. Huhtiniemi on kesäisin suosittu lammaspaimenkohde. Kolovedelle tehdään vuosittain noin 15 000	Kirkkorannan lähtöpaikan ruuhkaisuus, tarve muille lähtöpaikoille.	Kohtalainen	Nykyinen/tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Kyllä. Käköveden sisääntulon kehittäminen ja markkinointi, jolloin Kirkkorannan ruuhkaisuus vähenee. Nahkiaissalon (Selkälahti) kehittäminen lähtöpaikaksi. Selvitetään myös mahdollisuuksia kehittää Pilppaa lähtöpaikaksi.

<p>käyntiä. Alue on etenkin melojien suosiossa, ja yhteydessä Joutenveden kautta Linnansaaren kansallispuistoon. Kansallispuiston alueilla on tärkeä rooli alueella toimiville metsästysseuroille. Hirvenmetsästys on kansallispuiston alueella sallittu paikallisille – eli Enonkosken, Savonrannan ja Heinäveden kunnissa sekä Savonlinnan kaupungissa asuville.</p>	<p>Laidunnuksen lopettaminen heikentäisi kohteen virkistys- ja matkailukäytön arvoa.</p>	Suuri	Nykyinen/ tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Kyllä. Pidetään Huhtiniemen kohde kunnossa ja laidunnuksessa sekä varmistetaan kohteen lammaspaimenlomakäyttö. Maatalouden yleinen rakennemuutos ja ympäristötuet vaikuttavat laiduntajien saamiseen.
	<p>Mielikuva hiljaisesta kohteesta ei vastaa todellisuutta, kun kohteet ruuhkautuvat ja mökkiasukkaat kulkevat polttomootoriveineillä.</p>	Kohtalainen	Nykyinen/ tuleva käyttö	Sisäpuolella	25–50%	Kyllä. Asiakasviestinnän kehittäminen.

<p>Kolovesi on tärkeä virkistyskäyttö- ja luontomatkailukohde retkeilijöille, paikallisille ja vapaa-ajan asukkaille. Alue on myös ulkomaisten retkeilijöiden suosiossa. Kolovedellä liikutaan kesäaikaan lihasvoimalla, talvisin alueelle ei ohjata kävijöitä. Luontomatkailuyrittäjät vuokraavat alueella kalustoa ja järjestävät opastettuja retkiä. Kansallispuistossa on 11 retkisatamaa, kolme luontopolkua ja lisäksi vuokrakämpät Mäntysalossa ja Huhtiniemessä. Huhtiniemi on kesäisin suosittu lammaspaimenkohde. Kolovedelle tehdään vuosittain noin 15 000 käyntiä. Alue on etenkin melojien suosiossa, ja yhteydessä Joutenveden kautta Linnansaaren kansallispuistoon. Kansallispuiston alueilla on tärkeä rooli alueella toimiville metsästysseuroille. Hirvenmetsästys on kansallispuiston alueella sallittu paikallisille – eli Enonkosken, Savonrannan ja Heinäveden kunnissa sekä Savonlinnan kaupungissa asuville.</p>	<p>Norppa on alueen suuri vetovoimatekijä ja sen häviäminen vaikuttaisi myös kohteen vetovoimaan.</p>	Suuri	Tuleva käyttö	Sisä- ja ulkopuolella	25–50%	Kyllä, osittain. Norpan suojeluun vaikuttavat toimenpiteet, asiakasviestintä ja norppaystävällisen matkailun pelisääntöjen markkinointi.
	<p>Riittämättömät resurssit kävijäpaineeseen nähden voivat johtaa palveluverkoston laadun ja määrän huononemiseen, kävijätyytyväisyyden alenemiseen, kohteiden ruuhkaantumiseen ja jopa loukkaantumisiin.</p>	Kohtalainen	Tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Kyllä. Nykyisten palvelurakenteiden säilyttäminen ja laadun parantaminen vastaamaan laajemmin ja laadukkaammin eri kohderyhmien tarpeita. Lisäämällä mm. telttailualueita ja esteettömiä palveluita jo olemassa oleviin leirintäpaikoille. Rahoituksen turvaaminen yli vaalikausien.
	<p>Runsaat kävijämäärät voivat aiheuttaa suosituimmilla kohteilla ruuhkaisuutta, maaston kulumista ja roskaantumista, luonnon häiriintymistä sekä vaikuttaa negatiivisesti asiakastyytyväisyyteen. Kirkkorannan pääsisäänkäynti on ruuhkainen.</p>	Kohtalainen	Nykyinen/ tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Kyllä. Retkeilyreittien rakenteiden kestäväointi ja opastusmateriaalin parantaminen ja kehittäminen. Asiakasviestinnän suuntaaminen.

	Uudet toimintaympäristöä huonosti tuntevat yritykset ja yhteistyön puute voivat vaarantaa kestävän matkailun periaatteiden toteutumisen kansallispuistossa	Kohtalainen	Nykyinen/ tuleva käyttö	Sisäpuolella	<25%	Kyllä. Aktiivinen matkailuyhteistyö, verkostoituminen ja viestintä alueen yritysten kanssa. Kestävän matkailun periaatteiden ja norppaystävällisen matkailun pelisääntöjen markkinointi.
--	--	-------------	----------------------------	--------------	------	--

Yhteenveto
<p>Suunnittelualueen keskeisimmiksi arvoiksi määriteltiin vanhat metsät, arkeologiset kohteet ja rakennettu kulttuuriperintö, erämainen saaristoluontokonaisuus, saimaannorppa, järviökosysteemi, uhanalainen lajisto, sekä virkistyskäyttö ja luontomatkailu.</p> <p>Uhka-analyyssissä on tarkasteltu alueen eri käyttömuotojen ja toimintojen mahdollisia kielteisiä vaikutuksia suunnittelualueen keskeisiin arvoihin. Kolovedellä etenkin saimaannorppan ja vanhojen metsien sekä niiden lajiston suojelun tarve korostuu. Arkeologisten kohteiden säilymisen turvaaminen on yhtä lailla tärkeää. Uhkat liittyvät etenkin saimaannorppan näkökulmasta talviaikaisen ja karvanvaihtoaikaisen häiriön kasvuun, ilmastonmuutoksen ja huonojen lumitalvien vaikutukseen pesintään ja sen myötä petoriskin kasvamiseen, sivusaaliskuoletukseen kalaverkkoihin ja sattuman vaikutuksen kannan kehityksessä. Metsien luontoarvoja ovat heikentäneet etenkin aiemmat metsätaloustoimet, suojuotteja on ojitettu ja mannerosissa sekä Mäntysalossa metsää hakattu. Ennallistamistoimista huolimatta metsän luonnontilaistuminen on hidasta.</p> <p>Nykyisin luontoarvoja uhkaa myös lintujen pesinnälle aiheutuva häiriö alueella lisääntyneen liikkumisen ja myös minkin ja supikoiran aiheuttamien pesintävahinkojen myötä. Aiemmin tehdyt ojitukset vaikuttavat edelleen valumavesien myötä vesistön tilaan ja myös ilmastonmuutos sekä ympärivuotisten mökkien lisääntyminen lähialueilla vaikuttaa järviökosysteemin tilaan mm. nuhraantumisen myötä. Kalliomaalaukset tulee suojella kosketukselta jatkossakin ja perinnebiotooppien hoito tukee samalla myös arkeologisten kohteiden suojelua. Kirkkorannan ruuhkaisuutta pyritään tulevaisuudessa vähentämään muiden lähtöpaikkojen kehittämisellä. Virkistyskäytön ja luontomatkailun kestävyden varmistaminen sekä kulttuuriperintöarvojen säilyttäminen kohteella vaativat hyvää suunnittelua, seurantaa ja näihin riittäviä resursseja.</p> <p>Vanhojen metsien suojeluarvot korostuvat Koloveden kansallispuiston alueella, ja myös sitä ympäröivillä alueilla esiintyy merkittävää vanhan metsän lajistoa. Suojellun pinta-alan laajentaminen vahvistaisi populaatioiden suojelua, lisääisi alueen kytkeytyneisyyttä ja kestävän virkistyskäytön kehittämisen mahdollisuuksia. Luonnonsuojeluliiton Etelä-Savon piiri on tehnyt Ympäristöministeriön esityksen Koloveden kansallispuiston laajentamisesta loppuvuodesta 2022.</p>

TAVOITTEEN ASETTELU

12 Päämäärät ja tavoitteet		
Selite		
Lomakkeella määritellään päämäärät, tavoitteet ja toimenpiteet alueen keskeisiin arvoihin kohdistuvien uhkatekijöiden torjumiseksi. Lomakkeella kuvataan myös tunnistetut kehittämiskohteet sekä näihin liittyvät tavoitteet ja toimenpiteet. Lomake muodostaa perustan suunnitelman toteutusosassa tarkennettaville toimenpiteille. Päämäärä on selkeä kuvaus suojele- tai käyttöarvon toivotusta kehityksestä pitkällä aikavälillä, ja sitä tarkennetaan edelleen tavoitteen kuvauksessa. Päämäärät kuvaavat alueen hoidosta ja käytöstä vastaavien tahtotilaa suhteessa suunnittelualueen arvoihin. Tavoite on toivottu muutos suunnittelualueen tilassa lyhyellä aikavälillä. Tavoitteilla tarkennetaan suunnitelman yleisluontoisempia päämääriä. Toimenpiteillä tähdätään tavoitteiden toteutumiseen, ja sitä kautta edelleen pitkällä aikavälillä päämäärien saavuttamiseen.		
Päämäärät (enintään 10 kpl)	Tavoite	Toimenpide
Saimaannorppakannan koko alueella kasvaa ja alue säilyy kokonaisuudessaan norpan lisääntymiselle soveliaana.	Keskeisten kohderyhmien (paikalliset ja vapaa-ajan asukkaat, matkailuyrittäjät, matkailijat, vesialueiden omistajat, kalastajat) tietoisuus saimaannorpan elinpiirin vaatimuksista, norppaan kohdistuvista uhkista sekä norpan suojelun tavoitteista lisääntyy. Saimaannorppa nähdään myönteisenä ja vetovoimaa vahvistavana osana paikallisidentiteettiä: Norpasta ollaan ylpeitä!	Saimaannorpan näkyvyyttä lisätään alueen viestinnässä ja ylläpidetään opastusaineistossa.
		Edunvalvonta.
		Ajantasaista tietoa saimaannorpasta tuotetaan ja jaetaan.
	Norppakannan tiheys ja syntyvien kuuttien määrä kasvavat.	Saimaannorpan pesimäolosuhteiden parantaminen apukinoksilla ja keinopesillä.
		Yksittäisten saimaannorppien siirtäminen tiheimmän kannan alueilta Kolovedelle.
		Saimaannorppakannan seuranta.
		Järjestyssäännön päivitys.
		Alueella suoritetaan säännöllistä erävalvontaa.
	Saimaannorpan karvanvaihtorauha on turvattu.	Norppaystävällisen matkailun pelisäännöt.
		Turvataan saimaannorpan karvanvaihtorauhaa viestinnällä.
	Saimaannorpan pesimärauha on turvattu ja pesinnän kannalta arvokkaat luodot, pienet saaret ja muut pesimärannat on suojeltu.	Turvataan saimaannorpan pesimä- ja karvanvaihtorauhaa viestinnällä.
		Talviajan rauhoittaminen virkistyskäytöltä ja pesimäaikaista (1.1.–30.4.) liikkumista rajoitetaan.

		Järjestyssääntö päivitetään liikkumisrajoitusten osalta suojelemaan paremmin norppien pesäpaikkoja.
	Suunnittelualueella vältytään norppien kalanpyydyskuolemilta.	Kalastusta ohjataan norppaturvalliseksi.
		Alueella suoritetaan säännöllistä kalastuksen valvontaa.
		Tietoisuutta norpalle turvallisista kalanpyydyksistä lisätään.

Koloveden kansallispuiston metsät kuuluvat EteläSuomen arvokkaimpien vanhojen metsien suojelualueiden joukkoon, ja säilyvät monimuotoisina elinympäristöinä uhanalaiselle metsälajistolle.	Luonnonmetsien määrä lisääntyy ja edustavuus sekä laatu paranevat. Kalliometsiä on alueella runsaasti, ja lehtipuita enimmäkseen seka-puustona. Lahopuun määrä kasvaa ajan kuluessa puuston ikäänty-essä ja mm. myrskytuulien myötä. Metsätalouskäytöstä viimeisimpänä vapautuneiden alueiden puusto-rakenteen luonnontilaistumiseen menee aikaa vähintään puusukupol-ven verran.	Metsien luonnontilaistuminen.
	Pienialaiset lehtipuuvallaiset alueet monipuolistavat Koloveden met-sämaisemaa, keskittyen lähinnä entisten asuinpaikkojen lähiympäris-töihin. Huhtiniemen metsänvartijatilan niittyjä ja metsälaitumia hoide-taan laiduntamalla, kun taas muiden entisten puustottuneiden peltojen ja niittyjen sekä vanhojen metsälaitumien annetaan kehittyä vanhoiksi lehtipuuvallaisiksi metsiksi huolehtien kuusettumisen estämisestä. Osa niistä on kehittymässä lehdoiksi tai tikkametsiksi. Metsälehmuk-sia, järeää haapaa ja muita lehtipuita esiintyy alueen metsissä seka-puustona. Haapajatkumoa pyritään turvaamaan.	Lehtipuuston vapauttaminen ja järeyttäminen sekä uudistumisedellytysten parantaminen. Huhtiniemen metsänvartijatilan laidunnuksen jat-kaminen.
	Suojuottien ojitusten ennallistamisen myötä luontaisen vesitalouden palautuminen on mahdollista. Samalla järveen laskevien valumave-sien laatu paranee.	Luontotyypitiedon ylläpito ja toimenpidetarpeiden arviointi.
	Vanhojen metsien vaateliaan ja uhanalaisen lajiston elinympäristöjen laatu ja säilyminen turvataan. Metsälinnusto, hyönteiset, sammalet, jäkälät ja kääväkkäät viihtyvät alueella.	Ojitettujen soiden ennallistaminen.
	Vierasperäiset kasvilajit poistetaan kansallispuiston maa-alueilta. Hai-talliseksi vieraslajiksi luokitellun komealupiinin kasvusto hävitetään. Muita vierasperäisiä koristekasveja esiintyy satunnaisesti vanhoilla asuinpaikoilla, ja niiden poistamisella parannetaan alueen luonnonti-laa.	Lajiesiintymien seuranta ja hoitotarpeiden arviointi havainnoinnin yhteydessä.
		Vierasperäisten putkilokasvilajien esiintymät hävi-tetään kansallispuistosta.
	Pienpetopyynti.	

Järviekosysteemi säilyy laadultaan ja toiminnaltaan erinomaisessa tilassa, ja alueen selkävesilinnusto säilyy elinvoimaisena.	Järvilinnusto pysyy elinvoimaisena. Häiriölle alttiiden suurten petolintujen sekä vesi- ja lokkilintujen pesimärauha säilyy.	Luontoon.fi -sisällöt ja maasto-opasteet virkistyskäytön ohjaamiseen. Vaikutusten seuranta.
	Täplärapukannan nykytila selvitetään ja leviämistä hillitään.	Täpläravun kannan koon selvittäminen eli koera- vustukset lähitulevaisuudessa.
	Uhanalaisten lohikalojen elinolosuhteet ovat turvattuja.	Taimenpurojen kunnostukseen osallistuminen ELY-keskusvetoisesti. Nieriän rauhoitus (kalatalousalue). Nieriäkannan tilan selvittäminen.
	Vedenlaatu Kolovedellä säilyy ekologiselta tilaltaan erinomaisena. Saimaannorpan ja muun vesieliöstön elinolosuhteet ovat turvattuja. Vesiluontotyypit ovat edustavia ja luonnontilaisia.	Vesiluontotyyppien inventointi. Edunvalvonta vesien tilaan mahdollisesti vaikuttavien hankkeiden yhteydessä.

Alueen virkistyskäyttö ja matkailu on kestävä.	Asiakkaille viestitään kansallispuiston luonto- ja kulttuuriarvoista, luonnon hyvinvointivaikutuksista sekä kestävästä virkistyskäytöstä.	Omien ja yhteistyökumppaneiden viestintäkanavien ajantasaisuus.
		Saimaannorppaystävällisen matkailun viestintä.
		Riihisaaren retkinäyttelyn ja Koloveden kesäaikaisen opastuspisteen ajantasaisena pitäminen.
		Järjestyssäännön ja liikkumisrajoitusten selkeä viestintä.
	Huhtiniemen tilan lammaspaimentoiminta ja Mäntysalon savottakämpän majoitustoiminta tukevat asiakaspalvelua ja kulttuurihistoriallisten kohteiden elävänä pitämistä.	Lammaspaimenkonseptin ja laidunnuksen jatkaminen, rakennusten kunnossapito.
Kansallispuistoa hyödyntävät matkailuyrittäjät toimivat alueella kestävä luontomatkailun periaatteiden mukaisesti. Luontomatkailusopimukset ja vuokrasopimukset ovat kunnossa.	Alueen matkailuyrittäjillä on voimassa olevat Metsähallituksen luontomatkailun yhteistyösopimukset.	
	Norppaystävällisen matkailun periaatteiden noudattaminen.	
Kansallispuiston rakenteet ja reitit ohjaavat virkistyskäyttöä ja luontomatkailua siten, että puiston suojeltavat luonto- ja kulttuuriarvot eivät vaarannu.	Rakenteiden ja reittien suunnittelu.	
	Päiväreittien viestinnän tehostaminen.	

	Mäntysalon savottakämpän majoitustoiminnan jatkaminen asiakaspalvelun sekä kulttuurihistoriallisen kohteen elävänä pitämisen vuoksi.	Mäntysalon kämpän kunnossapito.
	Nykyiset palvelurakenteet säilyvät ja niiden laatua parannetaan vastaamaan laajemmin ja laadukkaammin eri kohderyhmien tarpeita. Edistetään esteettömyyttä maaston sallimissa rajoissa.	Olemassa olevien rakenteiden/palveluiden muutokset palvelemaan esteettömyyttä ja yhdenvertaisuutta.
	Virkistyskäytön vaikutuksia seurataan systemaattisesti	LAC-työkalun käyttöönotto.
Arkeologiset kohteet säilyvät ja niiden hoitoa jatketaan. Rakennusperintökohteiden kulttuurishistorialliset arvot säilyvät.	Arvokkaan rakennuskannan kunto tarkistetaan ja niitä huolletaan säännöllisesti. Korjaustoimet ovat oikea-aikaisia.	Rakennusperinnön asiantuntijan tekemät korjaussuunnitelmat ja katselmoinnit.
	Huhtiniemen kaskiröykkiöalueen hoitaminen laiduntamalla jatkuu.	Kaskiröykkiöalueella laiduntamista jatketaan.
	Kalliomaalausten kunto säilyy hyvänä.	Arkeologin tekemä maastotarkastus. Suojarakenteiden säännöllinen tarkastaminen ja uusiminen.
	Tieto arkeologisista- ja rakennusperintökohteista on ajantasaista.	Ukonvuoren alueen turvallisuusselvitys. Inventointien päivittäminen.
Alue säilyttää erämaisen maisemakuvansa ja luonteensa.	Koloveden kansallispuiston erämaisuus näkyy niin luonnontilaisessa maisemakuvassa kuin alueen rauhallisuuden vaalimisessa.	Edunvalvonta.
Kehittämiskohteet (enintään 6 kpl)	Tavoite	Toimenpide

13A Vyöhykejako: Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke

Selite	Suunnittelualan yleiskäyttöpaineita ohjataan suunnitelmallisesti ja tavoitteellisesti retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeelle. Korkean kävijätiheyden lähtökohta asettaa erityisiä vaatimuksia vyöhykkeen sisällä mm. aktiivisella opastuksella ja palvelurakenteilla tehtävälle käytön ohjaukselle, jonka tehtävänä on varmistaa käytön kestävyys ja kävijöiden turvallisuus		
Yleismääräys:	Vyöhyke on retkeily- ja luontomatkailukäytön kannalta vetovoimainen alue, jonne ohjataan kävijöitä aktiivisesti opastuksella ja palvelurakenteilla. Vyöhykkeelle voidaan sijoittaa uusia palvelurakenteita ja retkeilyreittejä.		
Nimi	Tavoite	Kävijämääräennuste:	
Koloveden retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke.	Vyöhykkeen tavoitteet liittyvät retkeilyyn, luontomatkailuun, nähtävyyshankkeisiin ja luontokasvatukseen kuitenkin kansallispuiston perustamistarkoituksen arvot huomioiden.		
	Yleismääräyksen tarkennus	Pinta-ala (ha):	498,37
	Vyöhykkeelle sijoittuu merkittävä osa kansallispuiston palveluvarustuksesta, mm. luontopolkuja, vuokratupa, retkisatamia ja taukopaikkoja. Suuri osa kansallispuiston kävijöistä vierailee tässä osassa puistoa. Vyöhyke toimii suunnittelualan virkistyskäytön ja luontomatkailun painopistealueena, jonne kävijät pääasiassa ohjataan. Vyöhykkeen nykyistä palveluvarustusta ylläpidetään ja esteettömyyttä lisätään. Esimerkiksi Hirviniemen esteettömiä rakenteita kehitetään. Retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeelle on myös mahdollista lisätä palvelurakenteita, mikäli tulevaisuudessa se katsotaan tarpeelliseksi. Mäntysalon pohjoispään retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke kuuluu rajoitusvyöhykkeeseen 1.1.-30.4., jolloin liikkuminen siellä on kielletty.		
	Pinta-ala yhteensä (ha), osuus suunnittelualueesta (%)	498,37	8,2
Yksityiset suojelalueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet			
Yksityismaille ei ohjata retkeily- ja luontomatkailukäyttöä.			

13B Vyöhykejako: Syrjävyöhyke

Selite	Syrjävyöhyke on alhaisen kävijätiheyden ja pinta-alaan nähden pienen käyntimäärän aluetta, missä käytön ohjaus suunnitellaan toteuttamaan tätä tavoitetta. Sinne soveltuvat erityisesti sellaiset käyttömuodot, joille alhainen kävijätiheys on erityinen arvo ja jopa edellytys. Vyöhykkeen käytön ohjauksessa huomioidaan erityisesti paikallisen väestön tarpeet alueen käyttöön.		
Yleismääräys:	Syrjävyöhyke on alue, jonne ei ohjata kävijöitä aktiivisesti eikä rakenneta uutta palveluvarustusta. Aluetta voidaan käyttää erikseen määriteltyjen luontaiselinkeinojen tarpeisiin ja alueen erämaaluonteeseen soveltuviin matkailupalveluihin, kuten opastettuihin retkiin. Muilla kuin luonnonsuojelualueilla vyöhykkeelle voi sijoittua myös luonnonvarojen hyödyntämiseen tähtäviä toimintoja. Syrjävyöhykkeellä liikkuminen on sallittua jokaisenoikeuksien mukaisesti		
Nimi	Vyöhykkeen tavoite	Kävijämääräennuste:	
Koloveden syrjävyöhyke.	Vyöhykkeen tavoitteena on alueen säilyttäminen rauhallisena ja erämaisena huomioiden kansallispuiston suojeluperusteet.		
	Yleismääräyksen tarkennus	Pinta-ala (ha):	2 158,98
	Syrjävyöhykkeelle ei lähtökohtaisesti rakenneta uutta retkeilyn palveluvarustusta. Vyöhykkeelle voidaan sijoittaa yksittäisiä, erämaista retkeilyä palvelevia reittejä ja rakenteita. Olemassa olevien reittien (esim. Pyylin polku, Nahkiaissalon polun osa) ja taukopaikkojen (esim. Lapinniemi, Laajakaarre) ylläpito on mahdollista.		
	Pinta-ala yhteensä (ha), osuus suunnittelualueesta (%)	2 158,98	35,5
Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet			
Syrjävyöhyke kattaa kansallispuiston alueita, yksityisomisteisia alueita ei ole mukana.			

13C Vyöhykejako: Rajoitus- ja erityisten luontoarvojen vyöhykkeet

Selite	Rajoitusvyöhykkeellä liikkuminen on kiellettyä. Rajoituksella turvataan alueen luontoarvoja. Rajoitukset voivat olla myös ajallisesti rajattuja. Suojeluun varattujen alueiden ulkopuolisille maa- ja vesialueille ei voida hoito- ja käyttösuunnitelmassa määrittellä rajoitusvyöhykkeitä. Näille alueille on kuitenkin joskus tarpeen määrittellä suosituksia liikkumisen tai mairinnousun rajoittamiseksi, jotta alueen erityiset luontoarvot pystyttäisiin turvaamaan. Myös suojelualueille, joille kohdistuu huomattavaa virkistyskäyttöpainetta, voidaan osoittaa tarvittaessa suositusluonteisia luontoarvovyöhykkeitä.
---------------	--

Rajoitusvyöhyke, yleisperuste:	Vyöhyke säilyttää alueen luonnonsuojelulliset arvot liikkumis- tai muilla kävijöitä koskevilla rajoituksilla. Rajoitusvyöhykkeet toteutetaan luonnonsuojelulakiin (LsL 9/2023, vanha LsL 1096/1996 31.5.2023 saakka) perustuvalla järjestyssäännöllä, alueen perustamissääöksellä tai yksityisten suojelualueiden rauhoituspäätöksellä. Liikkumis- tai mairinnousurajoitus voidaan antaa, jos se on välttämätöntä eliölajien tai luontotyyppien säilymiselle (LsL 9/2023 56 § ja 58 §, vanha luonnonsuojelulaki 1096/1996 18 ja 20 §:t). Rajoitusvyöhykkeitä ovat myös Puolustusvoimien liikkumiskieltovyöhyke ja rajavyöhyke.
---------------------------------------	--

Eriyisten luontoarvojen vyöhyke, yleisperuste:	Vyöhyke koskee alueita, joilla on erityisiä luontoarvoja ja joiden turvaamiseksi liikkumista tai mairinnousua suositellaan vältettävän tiettyinä aikoina. Vyöhykkeellä on tiedotuksellinen tavoite. Vyöhyke voidaan osoittaa suojelualueelle, jolle kohdistuu huomattavaa virkistyskäyttöpainetta, sekä muullekin kuin suojeluun varatulle alueelle. Tarvittaessa ELY-keskus voi Maastoliikennelain 1 §:ssä tarkoitettujen haittojen ehkäisemiseksi kieltää tai rajoittaa moottorikäyttöisen ajoneuvon käyttöä tietyllä maa-alueella tai jääpeitteisellä vesialueella.
---	--

Rajoitusvyöhyke

Nimi	Rajoitusaika alkaa	Rajoitus päättyy	Pinta-ala (ha)	Peruste
Koloveden rajoitusvyöhyke.	01.01	30.04	2 309,55	Rajoitusosalla liikkuminen on kielletty 1.1.–30.4. välisenä aikana saimaanorpan pesimärauhan säilyttämiseksi luonnonsuojelulain (9/2023) 56 §:n nojalla. Rajoitusvyöhyke toteutetaan Koloveden kansallispuiston alueelle annettavalla järjestyssäännöllä. Mäntysalon retkeily- ja luontomatkailu-vyöhyke sisältyy myös tähän rajoitusvyöhykkeeseen. Rajoitusvyöhykkeeseen rajautuville yksityisille kiinteistöille tapahtuva, kiinteistöjen käytön kannalta välttämätön kulkeminen on sallittua liikkumista koskevien rajoitusten estämättä. Kielto ei estä moottoriveneen käyttöä järjestettäessä hirvenmetsästystä Vaajasalossa ja Mäntysalossa.
Moottoriliikennerajoitus valtion vesialueella.	01.01	30.04	1 106,76	Rajoitusosalla on moottoriliikenne kielletty 1.1.–30.4. välisenä aikana saimaanorpan pesimärauhan säilyttämiseksi luonnonsuojelulain (9/2023) 56 §:n nojalla. Rajoitusvyöhykkeeseen rajautuville yksityisille kiinteistöille tapahtuva, kiinteistöjen käytön kannalta välttämätön kulkeminen on sallittua liikkumista koskevien rajoitusten estämättä.
Pinta-ala yhteensä (ha):			3 416,31	Osuus suunnittelualueesta (%): 56,2

Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisomistuksessa olevat alueet

Rajoitusvyöhykkeet on sijoitettu suojeluun varatuille valtion maa- ja vesialueille. Erityisen luontoarvovyöhykettä ei ole käytetty.

TOTEUTUS

14 Luonnon- ja kulttuuriperinnönsuojelun toimenpiteet		
Selite	Lomakkeella täsmennetään tavoitteenasettelun yhteydessä mainittuja toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulevat määritettyä riittävällä tarkkuudella. Toimenpiteiden teknisen toteutuksen kuvaus ja tarkempi ohjeistus tapahtuu toimenpidesuunnitelmissa. Luonnonsuojelun toimenpiteet kohdistuvat luontotyyppeihin ja lajeihin, esimerkiksi ennallistamisen tai perinnebiotooppien hoidon muodossa.	
Luonnonsuojelu		
Toimenpide	Kuvaus	Kiireellisyys
Ojitettujen soiden ennallistaminen.	Ojitettujen soiden toimenpidetarve ja -mahdollisuudet arvioidaan, ja tehdään tarvittavat työkohdesuunnitelmat. Ojitettujen alueiden ennallistaminen tehdään joko ojat tukkimalla tai niitä patoamalla osana HELMI-elinympäristöohjelmaa.	Kiireellinen (3–5 v)
Metsien luonnontilaistuminen.	Ikääntyneiden metsien luonnontilaistuminen tapahtuu ajan kuluessa ilman aktiivisia toimenpiteitä. Poikkeustapauksissa luontaisen sukcession etenemiseen voidaan puuttua hoitotoimenpitein, mikäli tarvetta ilmenee.	Ei kiireellinen (yli 10 v)
Lehtipuuston vapauttaminen ja järeyttäminen sekä uudistumisedellytysten parantaminen.	Entisten maatalouskäytössä tai metsälaitumina olleiden alueiden kehittymisen turvaaminen vanhoiksi lehtipuustoisiksi metsiksi ajan myötä edellyttää kuusettumisen estämistä. Alikasvoskuusia on tarpeen poistaa niin tikka- metsiksi kuin lehdoiksi kehittymässä olevilta alueilta. Lehtipuiden vapauttamista tarvitaan metsälehmusten esiintymisen turvaamiseksi sekä haapojen järeyttämiseksi. Laajamittaisempaa pienaukotusta tai lahoppuunlisäystä tehdään vain erityistapauksissa. Ennallistamispoltoja alueella voidaan jatkaa, niiden avulla saadaan edistettyä hiiltyneen lahoppuun ohella nuorien lehtipuuvaltaiten sukessiovaiheiden syntyä. Toimenpiteet suunnitellaan työkohdesuunnitteluna ja toteutetaan HELMI-elinympäristöohjelmassa. Lisäksi alueella seurataan kanadanmajavan aiheuttamien tuhojen laajuutta.	Vähemmän kiireellinen (6–10 v)
Taimenpurojen kunnostukseen osallistuminen ELY-keskusvetoisesti.	Koloveteen laskevien potentiaalisten taimenen kutupurojen virtavesi-inventointi ja kunnostusmahdollisuuksien selvittäminen. Mikäli kunnostusmahdollisuuksia ilmenee, toteutetaan ne ELY-keskusvetoisesti yhteistyössä Metsähallitus Metsätalous Oy:n ja yksityisten maanomistajien kanssa.	Kiireellinen (3–5 v)
Huhtiniemen metsänvartijatilan laidunnuksen jatkaminen.	Huhtiniemen metsänvartijatilan laidunnuksen jatkuminen on ensiarvoisen tärkeää perinnemaiseman ja arkeologisten arvojen säilymisen kannalta. Lammaspaimenviikkokonsepti mahdollistaa syrjäisen kohteen hoitamisen laiduntamalla jatkossakin. Täydentäviä raivauksia tehdään tarvittaessa.	Erittäin kiireellinen (1–2 v)
Saimaannorpan pesimäolosuhteiden parantaminen apukinoksilla ja keinopesillä.	Ilmastonmuutoksen negatiivisten vaikutusten lieventämiseksi ja norppakannan elpymisen tukemiseksi saimaanorppalle tehdään apukinoksia ja asennetaan keinopesiä vuosittain.	Erittäin kiireellinen (1–2 v)
Vierasperäisten putkilokasvilajien esiintymät hävitetään kansallispuistosta.	Komealupiini ja muut vierasperäiset koristekasvit poistetaan alueelta. Hirviniemen lupiiniesiintymä torjutaan mahdollisimman pian, ennen lajin levittäytymistä laajemmalle puistoon. Muualta kansallispuiston maa-alueilta havaitut vierasperäiset koristekasvit hävitetään.	Erittäin kiireellinen (1–2 v)

Pienpetopyynti.	Metsähallitus myöntää hakemuksesta pienpetojen pyynnin lupia alueelle. Minkin ja supikoiran aiheuttamat tappiot niin vesi- kuin metsäkanalintujen pesinnöille voivat olla suuria, ja vierasperäisten pienpetojen metsästäminen on erittäin tärkeää lintukantojen ylläpitämiseksi. Metsästäjiä kannustetaan minkin ja supikoiran pyyntiin kansallispuistosta. Lisäksi ketun pyyntiä selvitetään tulevaisuudessa, mikä voisi vähentää saimaannorpan kuutteihin kohdistuvaa saalistuspainetta.	Kiireellinen (3-5 v)
Yksittäisten saimaannorppien siirtäminen tiheimmän kannan alueilta Kolovedelle.	Koloveden norppakannan elpymistä ja saimaannorpan perinnöllisen monimuotoisuuden säilymistä parannetaan siirtämällä muutamia norppayksilöitä tiheimmän kannan alueilta (Pihlajavesi) Kolovedelle osana Yhteinen Saimaannorppamme -LIFE -hanketta toteuttaen Saimaannorpan suojelun strategian ja toimenpidesuunnitelman 2022 toimenpiteitä.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Luontotyyppitiedon ylläpito ja toimenpidetarpeiden arviointi.	Luontotyyppi-inventointitietojen päivitys. Toimenpiteet luontotyyppi-inventoinnissa ilmenneiden tarpeiden pohjalta työkohtesuunnitteluna, toteutus osana Helmi-elinympäristöohjelmaa.	Kiireellinen (3-5 v)
Vesiluontotyyppien inventointi.	Vesiluontotyyppien inventointi ja tallennus SAKTI-kuviotietojärjestelmään.	Vähemmän kiireellinen (6-10 v)
Saimaannorppakannan seuranta.	Saimaannorppakannan kokoa, poikastuottoa ja kuolleisuutta seurataan vuosittaisten pesälaskentojen ja pesäpaikkasukellusten sekä ruhojen ja photo-ID:n avulla.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
LAC-työkalun käyttöönotto.	Virkistyskäytön vaikutuksia kansallispuiston luontoarvoihin seurataan LAC-työkalun avulla.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Lajiesiintymien seuranta ja hoitotarpeiden arviointi havainnoinnin yhteydessä.	Uhanalaisten lajien esiintymiä tarkastetaan tarpeen ja mahdollisuuksien mukaan. Seurantatiedot tallennetaan LajiGis-järjestelmään.	Vähemmän kiireellinen (6-10 v)
Kulttuuriperinnön suojelu		
Toimenpide	Kuvaus	Kiireellisyys
Mäntysalon kämpän kunnossapito.	Kohteen käyttö tukee arvokkaan rakennuksen säilymistä.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Rakennusperinnön asiantuntijan tekemät korjaussuunnitelmat ja katselmoinnit.	Asiantuntija tarkastaa kohteet säännöllisesti ja määrittää tarvittavat korjaustoimenpiteet.	Kiireellinen (3-5 v)
Lammaspaimenkonseptin ja laidunnuksen jatkaminen, rakennusten kunnossapito.	Kohteen käyttö tukee rakennuskannan säilymistä ja laidunnus hoitaa muinaisjäännösalueita.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Suojarakenteiden säännöllinen tarkastaminen ja uusiminen.	Oikeanlaiset suojarakenteet turvaavat maalauksen säilymisen.	Kiireellinen (3-5 v)
Arkeologin tekemä maastotarkastus.	Kalliomaalausten kuntoa seurataan säännöllisesti.	Kiireellinen (3-5 v)
Ukonvuoren alueen turvallisuusselvitys.	Selvitetään Ukonvuoren näköalapaikan turvallisuustilanne.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Inventointien päivittäminen.	Inventoinnit päivitetään noin 10 vuoden välein.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)

Luonnonsuojelu: yksityiset maat ja YSA-alueet

Kulttuuriperinnön suojelu: yksityiset maat ja YSA-alueet

15 Luonnon virkistyskäytön ja luontomatkailun toimenpiteet

Selite	Lomakkeella täsmennetään luonnon virkistyskäyttöä, lähinnä retkeilyä, luontomatkailua, viestintää ja opastusta koskevia tavoitteenasettelun yhteydessä nimettyjä toimenpiteitä. Toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti määritellään riittävällä tarkkuudella. Toimenpiteiden teknisen toteutuksen kuvaus ja tarkempi ohjeistus tapahtuu toimenpidesuunnitelmissa.		
Käyntimääräennuste	18 000	Vuosi	2027
Kysynnän kuvaus (tavoitetilassa) ja muutos nykytilaan			
<p>Koloveden kansallispuiston lähtöpaikat, retkisatamat ja päiväreitit mitoitetaan vastaamaan kävijöiden tarpeita. Ne tukevat myös luontomatkailuyrittäjyyttä. Kansallispuiston käyntimäärät ovat maltillisia ja rauhallisessa nousutahdissa. Kansallispuiston virkistyskäyttö ja matkailu on mahdollista vain kesä kautena ja silloinkin kansallispuistosta pääsee parhaiten nauttimaan vain vesitse. Käyntimäärien määrittäminen haastavaa alueen pirstaleisuus ja se että kävijälaskurit eivät tavoita kaikkia. Käyntimäärät ovat vuosien 2018–2022 pysyneet keskimäärin 17 000 vuosittaisessa käynnissä. Korona-aika näkyi käyntimäärien nousussa vuonna 2020 lähes 20 000 vuosittaiseen käyntimäärään ja vastaavasti tasoittumisessa sen jälkeen. Vuoden 2022 käyntimäärät tippuivat 14 500 käyntikertaan. Virkistys- ja matkailukäytön kestävyttä seurataan LAC-mittariston avulla. Kansallispuiston kestävyden seurannan mittareissa on tällä hetkellä määriteltä kestävyden rajaksi 18 000 käyntiä.</p>			
Luonnon virkistyskäyttö ja luontomatkailu			
Toimenpide	Kuvaus	Kiireellisyys	
Alueen matkailuyrittäjillä on voimassa olevat Metsähallituksen luontomatkailun yhteistyösopimukset.	Kansallispuistoa toiminnassaan hyödyntävien matkailuyrittäjien kanssa solmitaan luontomatkailun yhteistyösopimus, jolla sovitaan alueen ja sen palvelujen käytöstä ja markkinoinnista Metsähallituksen kestävä luontomatkailun periaatteiden mukaisesti. Kaikilla alueen yrittäjillä on yhteistyösopimus ja vuokralaisilla vuokrasopimus. Metsähallituksen julkaisussa "Kestävän matkailun periaatteet - Kansallispuistot, luonto- ja historiakohteet sekä maailmanperintökohteet" linjataan ja avataan Metsähallituksen kestävä matkailun linjauksia tarkemmin (25).	Erittäin kiireellinen (1-2 v)	
Rakenteiden ja reittien suunnittelu.	Rakenteiden ja reittien suunnittelu perustuu asiantuntijuuteen rakenteiden kestävyteen ja toimivuuteen liittyen. Tarvittaessa parannetaan telttailumahdollisuuksia alueella, telttapohjien avulla, muuten vain kunnossapidetään olemassa olevaa palveluvarustusta.	Kiireellinen (3-5 v)	
Olemassa olevien rakenteiden/palveluiden muutokset palvelemaan esteettömyyttä ja yhdenvertaisuutta.	Varmistetaan että esteettömät kohteet ovat kunnossa, sekä ennakkotiedon että fyysisen kohteen osalta. Hirviniemeen rakennetaan uudet esteettömät laituri, esteetön kuivakäymälä, tulipaikka ja telttalava. Mahdollistetaan Kirkkorannan ja Hirviniemen välinen esteetön retkeily. Em. kohteiden lisäksi Kolovedellä ei ole näköpiirissä muiden rakenteiden/palveluiden muutosta esteettömiksi.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)	
Norppaystävällisen matkailun pelisäännöt.	Vuonna 2022 luotiin norppaystävällisen matkailun pelisäännöt yhteistyössä alueen norpparisteilyjä järjestävien matkailuyritysten ja Etelä- Savon ELY-keskuksen kanssa. Ensi vaiheessa pelisäännöt luotiin nimenomaan norpparisteilyä harjoittaville yrityksille ja niitä on tarkoitus levittää myös muille alueen matkailuyrityksille ja myös jokamiesretkeilijöille.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)	

Opastus ja viestintä		
Toimenpide	Kuvaus	Kiireellisyys
Luontoon.fi -sisällöt ja maasto-opasteet virkistyskäytön ohjaamiseen. Vai- kutusten seuranta.	Tuotetaan lintujen pesimärauhasta kertovaa opastusaineistoa (painettu aineisto, verkkosivut). Opastavalla valvonnalla ohjataan vesillä tapahtuvaa liikkumista ja virkistyskäyttöä huomioimaan pesimärauhan säilyminen. Viestinnällisen toimenpiteen vaikutuksia linnuston pesintään on seurattava ja harkittava tarpeen mukaan 30.7. asti voimassa olevan rajoitusvyöhykkeen käyttöönottoa tärkeillä lintujen pesimäalueilla (katso suunnitelman liitteenä oleva ympäristöministeriön lausunto).	Kiireellinen (3-5 v)
Omien ja yhteistyökumppaneiden viestintäkanavien ajantasaisuus.	Viestintäkanaviin laaditaan todellisuutta vastaava ennakkoinformaatio kaikesta palveluvarustuksesta, erityisesti esteettömistä palveluista. Metsähallituksen omat viestintäkanavat ovat luontoon.fi-sivut, Retkikartta ja sosiaalinen media. Muiden alustojen, kuten Google my business ja Visit Finlandin datahub sekä alueellisten visit-sivustojen ylläpito on kunnossa. Uusi Luontoon-sovellus otetaan käyttöön. Saimaannorppaviestintää, erityisesti talviaikaiset liikkumisrajoitukset ja moottoriveneilykieltoalueet. Retkietikettiviestintä ja viestintä yrityksille. Viestintä alueesta. luonnosta ja luonnon hyvinvointivaikutuksista. Hirvenmetsästyksestä viestiminen retkeilijöille.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Päiväreittien viestinnän tehostaminen.	Kansallispuiston lyhyiden päiväreittien viestinnän tehostaminen. Nahkiaissalonpolku, Hirviniemen reitti ja Pyylin polku mahdollistavat alueeseen tutustumisen ilman venettä tai kanoottia.	Kiireellinen (3-5 v)
Saimaannorpan näkyvyyttä lisätään alueen viestinnässä ja ylläpidetään opastusaineistossa.	Ylläpidetään ajantasaisia alueella liikkujille suunnattuja kartoja (Luontoon.fi, Retkikartta ja maasto), josta näkyvät liikkumiskielto ja -rajoitukset. Muita keinoja norppatietoisuuden lisäämiseksi ovat esim. paikallisiin tilaisuuksiin osallistuminen, sidosryhmäyhteistyö, vapaaehtoisten pesälaskijoiden ja apukinosten tekijöiden rekrytointi sekä erävalvonnan näkyvyyden lisääminen. Vuodenkierron mukaan muistutetaan pesimä- ja karvanvaihtorauhan merkityksestä.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Riihisaaren retkinäyttelyn ja Koloveden kesäaikaisen opastuspisteen ajantasaisena pitäminen.	Riihisaarella toimii Metsähallituksen ainoa asiakaspalvelupiste alueella. Maksullisen päänäyttelyn rinnalla toimiva maksuton retkinäyttely pidetään ajantasaisena ja edustavassa kunnossa, jotta kävijöillä on mahdollisuus perehtyä alueiden erityispiirteisiin ja retkeilymahdollisuuksiin. Koloveden kesäaikainen opastuspiste pidetään ajan tasalla, niin tiedollisesti kuin materiaalin avulla.	Kiireellinen (3-5 v)
Viestintä kansallispuiston alueen hirvenmetsästyksestä.	Viestitään vuosittain Koloveden kansallispuiston alueella tapahtuvasta hirvenmetsästyksestä mm. lisätään viestinnän vuosikelloon ja yrittäjien infokirjeisiin. Kerrotaan syksyisin alueella ja virkistyskohteiden mm. Nahkiaissalon polkujen, Pyylin polun, Mäntysalon saarten ja Vierunvuoren kalliomaalausten läheisyydessä tapahtuvasta hirvenmetsästyksestä. Hirvenmetsästyksen on poikkeuksellista Etelä-Suomen kansallispuistoissa, eikä välttämättä kaikkien kävijöiden tiedossa. Pyritään viestinnän keinoin lisäämään kävijöiden ja yrittäjien tietoisuutta metsästyksestä alueella. Osalla metsästysseuroista on varoitusmerkit ajon aikana myös maastossa. Lisätään myös uusittaviin opastustauluihin maininta, että alueella harjoitetaan syksyisin hirvenmetsästystä.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Turvataan saimaannorpan pesimä- ja karvanvaihtorauhaa viestinnällä.	Viestitään vuosittain monikanavaisesti ja aktiivisesti saimaannorpan pesärauhasta ja karvanvaihtoajan merkityksestä saimaannorpalle sekä toistuvan häiriön vaikutuksista. Tuotetaan ja jaetaan materiaalia saimaannorpan huomioimiseen pesinnän aikaan talvella ja avovesiaikaan Saimaalla liikuttaessa. Lauhoina talvina kiinnitetään erityistä huomiota viestintään, kun kuutteja on jäällä ilman pesän suojaa.	Erittäin kiireellinen (1-2 v)
Yksityiset maat ja YSA-alueet		

16 Erätalouden toimenpiteet

Selite Lomakkeella määritellään erätalouteen liittyvät toimenpiteet, ohjeet ja määräykset. Lomakkeen tarkoituksena on täsmentää tavoitteenasettelun yhteydessä mainittuja toimenpiteitä siten, että toimenpiteiden laji, suuruusluokka ja sijainti tulevat määritettyä riittävällä tarkkuudella.

Metsästys ja riistanhoito

Kuvaus alueen metsästysjärjestelyjen muutoksesta

Metsästys järjestetään Koloveden kansallispuistosta annetun lain sekä luonnonsuojelulain mukaisesti.

Alueen metsästysjärjestelyt

Riistakantojen kestävä hyödyntämisen suunnittelu

Riistanhoitoyhdistys laatii vuosittain hirvikannan verotussuunnitelman, joka perustuu hirvikannan kestäväan verotukseen. Suunnitelman pohjalta Suomen riistakeskus myöntää pyyntiluvat pyyntilupien hakijoille.

Riistanhoito (mm. elinympäristöt ja pienpetojen poisto) ja rakenteet

Haitallisten vieraslajien minkin ja supikoiran pyynnin jatkuvuutta pyritään edistämään.

Toimenpiteet

Toimenpide	Kuvaus	Kiireellisyys
Metsästysalueiden päivittämistä lakiin edistetään.	Koloveden kansallispuiston alueet, joissa hirvenmetsästys on sallittu, on määritetty lain Koloveden kansallispuistosta (401/2013) liitekartassa. Metsähallituksen ei ole mahdollista muuttaa hirvenmetsästyksen järjestelyjä, koska rajaukset on määritetty lain liitekartassa. Hoidon- ja käytön suunnittelun yhteydessä tuotiin esiin tarpeita metsästysalueiden päivittämiseksi. Enonkoskella 25.4.2023 järjestetyssä keskustelutilaisuudessa metsästyssuorat jättivät esityksiä muutostarpeista Mäntysalon ja Vierunvuoren alueiden osalta (esitykset kokousmuistion liitteissä). Kokonaistilannetta olisi hyvä tarkastella ja metsästyssuoroja kuulla laajemminkin. Myös tässä suunnitelmassa päivitettyjen vyöhykkeiden ja aiemmin kansallispuistoon liitettyjen alueiden myötä lain liitekarttaa hirvenmetsästysalueista olisi suositeltavaa tarkastella ajankohtaisesti.	Kiireellinen (3–5 v)

Muita alueita (YSA- ja yksityisalueet) koskevat mahdolliset suositukset

Kalastus

Alueen kalastuskäytön muutos

Koloveden lammissa (Vaajalammissa, Valkealammissa, Tervalammissa ja Kampukkalammissa) kalastus on ollut aikaisemmin kiellettyä. Tulevassa hoito- ja käyttösuunnitelmassa kalastus tulee olemaan lammissa sallittu liikukumiskiellon määrittelemien rajoitusten puitteissa.

Alueen kalastuskäyttö		
Kalaveden ja kalakantojen hoito		
Kansallispuiston vesialue kuuluu ison vesistökokonaisuuden selkävesiin, jonka kalakantojen tilaan vaikuttaa koko altaalla ja reitillä tehtävät hoitotoimenpiteet. Itsessään kansallispuiston vesialueella ei ole erikseen määritettäviä hoitotoimenpiteitä. Istutuksia ei alueelle ole perusteltua ainakaan toistaiseksi tehdä minkään lajin osalta.		
Toimenpiteet		
Toimenpide	Kuvaus	Kiireellisyys
Nieriän rauhoitus (kalatalousalue).	Kalatalousalue on esittänyt nieriän rauhoitusaluetta koko kansallispuiston vesialueelle. Retkikarttaan lisätään nieriän täysrahoitus alueella.	Kiireellinen (3-5 v)
Täpläravun kannan koon selvittäminen eli koeravustukset lähitulevaisuudessa.	Täpläravun levinneisyyden ja kannan koko tulee selvittää koeravustuksin.	Kiireellinen (3-5 v)
Nieriäkannan tilan selvittäminen.	Nieriäkannan tilaa ja esiintymistä tulisi selvittää esimerkiksi koekalastuksin.	Kiireellinen (3-5 v)
Muita alueita (YSA- ja yksityisalueet) koskevat mahdolliset suositukset		
Erävalvonta		
Suunnittelualueella valvontaa suorittavat Metsähallituksen erätarkastajat.		

17 Käytön ohjauksen linjaukset ja luonnonvarojen käyttö

Selite	Lomakkeella määritellään ne suunnittelun alueen luonnonvarojen ja alueiden käyttömuodot, jotka eivät ole tulleet esille aikaisemmillä lomakkeilla. Näitä ovat marjastus, sienestys, liikenteen ja liikkumisen järjestelyt, urheilutapahtumat, partio- ja muu leiritoiminta, kaivostoiminta sekä maa-ainesten, polttopuun ja pohjaveden otto.	
Marjastus ja sienestys	Sallittu	
Kuvaus	Marjastus ja sienestys on kansallispuistossa sallittua jokaisenoikeudella, voimassa olevat liikkumisrajoitukset huomioiden. Muiden kasvinosien tai kasvien, sienten, jäkälien, hyönteisten, kivien tai muiden luonnonesineiden kerääminen tai vahingoittaminen on kielletty.	
Luontaiselinkeinot (sis. metsästys/kalastus/marjastus elinkeinona)		
Kuvaus	Alueella ei harjoiteta luontaiselinkeinoja.	
Maastoliikenne ja muu liikenne		
Toiminto	Muutos	Kuvaus
Maastoliikenne lumipeitteisenä aikana	Ei muutu	Valtion vesialueille asetettu moottoriliikennekielto 1.1.–30.4. Valtion suojelualueiden maastoliikenteen säätelyssä noudatetaan Metsähallituksen maastoliikenneperiaatteita (26). Maastoliikenne valtionmaalla vaatii Metsähallituksen luvan.
Maastoliikenne lumettomana aikana	Ei muutu	Mikkelin lääninhallituksen asettama moottoriveneilykielto osassa kansallispuistoa. Valtion suojelualueiden maastoliikenteen säätelyssä noudatetaan Metsähallituksen maastoliikenne periaatteita (26). Maastoliikenne valtionmaalla vaatii Metsähallituksen luvan.
Muu liikenne	Ei muutu	Suunnittelun alueen pohjoisosassa moottorikäyttöisillä vesikulkuneuvoilla liikkuminen on sallittu, liikkumisrajoitukset huomioiden. Huomioitava Mikkelin lääninhallituksen asettama moottoriliikennekielto.
Liikkuminen ja leiriytyminen		
Toiminto	Muutos	Kuvaus
Pyöräily		Pyöräily on sallittu jokaisenoikeudella, liikkumisrajoituksen huomioiden.
Ratsastus	Laajenee	Sallittu jokaisenoikeudella, liikkumisrajoitukset huomioiden. Yritystoiminta harkitaan erikseen.
Koiravaljakkotoiminta	Ei muutu	Sallittu vain Metsähallituksen luvalla.
Kalliokiipeily	Supistuu	Ukonvuoren ja Vieruvuoren kalliolla kiipeily on kielletty. Muualla kansallispuistossa kiipeily ja laskeutuminen on sallittua jokaisenoikeudella. Pysyvien polttien tms. kiinnittäminen edellyttää Metsähallituksen / maanomistajan suostumusta. Kallioiden harjaaminen kasvillisuuden poistamiseksi on kielletty eli jokaisenoikeudella tapahtuva kiipeily ei oikeuta poistamaan tai vahingoittamaan kallioilta sammalta, jäkälää tai muuta kasvillisuutta.

Leirytyminen	Ei muutu	Kansallispuiston järjestyssäännössä sallitaan leirytyminen vain tilapäisesti tähän tarkoitukseen osoitetuissa paikoissa. Kansallispuistoon kuuluvien saarten leirytympaikoilla saa leirytyä kuitenkin vain 1.5.–31.12.
Tulenteko	Ei muutu	Avotulen saa tehdä tähän tarkoitukseen osoitetuissa paikoissa käyttäen ainoastaan tarkoitukseen varattua, paikalle tuotua puuta. Retkikeittimen käyttö on sallittua muuallakin. Avotulenteko on kokonaan kielletty metsäpalovaroituksen aikana.
Järjestetyt tapahtumat ja seuratoiminta		
Toiminto	Muutos	Kuvaus
Muu järjestetty maastotapahtuma	Supistuu	Kansallispuistoon voidaan harkinnan mukaan myöntää lupia erilaisille tapahtumille. Valtion alueilla järjestettävät kokoontumislain (30/1999) mukaiset yleisötilaisuudet edellyttävät Metsähallituksen suostumusta tai lupaa. Suostumusta tai lupaa edellyttävät myös sellaiset valtion alueilla järjestettävät tilaisuudet, joista voidaan olettaa aiheutuvan vähäistä suurempaa haittaa esimerkiksi kasvillisuudelle tai muulle lajistolle. Tällaisia tapahtumia voivat olla esim. urheilu-, suunnistus- ja muut maastotapahtumat, jotka sijoittuvat kokonaan tai osin suunnittelualueelle. Talvella norpan pesimäaika 1.1.–30.4. ja alkukesäisin lintujen pesimäaikaan 31.7. asti ovat ajankoh- tia, jolloin tapahtumien järjestäminen vaatii erityistä harkintaa.
Luonnonvarojen käyttö		
Toiminto	Muutos	Kuvaus
Maa-ainesten otto	Ei muutu	Kansallispuistossa ei saa ottaa maa-aineksia tai kaivoskivennäisiä eikä vahingoittaa maa- tai kallioperää.
Polttopuun otto	Ei muutu	Polttopuun otto kansallispuiston alueelta on kielletty. Metsähallitus voi käyttää puustoa pienimuotoisesti palveluvarustuksen ylläpidon tarpeisiin tai myydä puuta luonnonhoitokohteilta, mikäli puuston poisvienti on tarpeen luonnonsuojelullisten arvojen perusteella.
Muu käyttö		
Toiminto	Muutos	Kuvaus
Matkailuun liittyvä yritystoiminta	Ei muutu	Metsähallitus voi myöntää kansallispuiston alueelle suostumuksen matkailun yritystoiminnan harjoittamiseen, yleisötapahtumien tai maastokilpailujen järjestämiseen tai muun edellä mainittuihin verrattavan toiminnan järjestämiseen. Kansallispuistoa toiminnassaan hyödyntävien matkailuyrittäjien kanssa solmitaan luontomatkailun yhteistyösopimus, jolla sovitaan alueen ja sen palvelujen käytöstä ja markkinoimisesta Metsähallituksen kestävästä luontomatkailun periaatteiden mukaisesti. Tavoitteena on, että kaikilla alueen yrittäjillä on yhteistyösopimus ja vuokralaisilla vuokrasopimus.
Muu käyttö		Metsähallitus voi hakemuksesta myöntää suostumuksen veneiden säilytykseen seuraaville kohteille: Ruunakaarre (vain yksityisten kiinteistöjen omistajien käytössä), Kirkkoranta, Huuhtkanta, Selkälähti ja Käkövesi.
Muu käyttö		Kansallispuiston alueella ei myönnetä lupia talviaikaan ylläpidettäville reiteille.
Muu käyttö		Alueelle myönnettäviin tutkimus-, tapahtuma-, maastoliikenne- ym. lupiin liitetään tarvittaessa ohjeita, määräyksiä tai ehtoja, joilla turvataan alueen suojeluarvot. Edunvalvonnalla (mm. lausunnot) pyritään vähentämään mahdollisista maankäyttöhankkeista aiheutuvia, suojelualueisiin kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia.

Metsätalous		
Tavoitteet		
Alueella ei ole metsätaloustoimintaa.		
Toimenpiteet (menetelmät ja rajoitukset)		
Metsähallituksen hallinnoimat alueet		
Mt-käytössä (ha)	Rajoitetussa mt-käytössä (ha)	Muutoksen kuvaus
0,00	0,00	
Toimenpiteet luontodirektiivin luontotyyppikuvioilla		
Suosituksia yksityismaiden metsäsuunnitteluun		

18 Käytön ohjauksen toimenpiteet ja hallinto

Selite	Lomakkeella määritellään suunnittelualueen käytön ohjaukseen liittyvät toimenpiteet ja hallintaan liittyvät linjaukset, ohjeet ja määräykset. Suojelualueen hallintaan ja hallintoon olennaisesti liittyviä asioita ovat kannanotto suojelualueen mahdolliseen laajentamiseen, järjestyssääntö, turvallisuus, valvonta ja pelastustoiminta sekä yhteistyö muiden toimijoiden kanssa.
---------------	--

Suunnittelualueesta vastaavat tahot

Suunnittelualueen valtion maat ovat Metsähallituksen Luontopalvelujen hallinnassa. Yksityisiä maita, vesiä ja luonnonsuojelualueita hallinnoivat niiden maanomistajat.

Toimenpiteet

Suojelualueen perustamistoimet

Toimenpide	Kuvaus
Moottoriliikennekieltoalueen merkintöjen parantaminen.	Koloveden lääninhallituksen asettaman moottoriliikennekieltoalueen merkinnät maastossa ovat vajavaiset, Merkittävä selvemmin näkyvään maastoon. Sovittava Heinäveden, Savonlinnan ja Enonkosken kuntien kanssa toimenpiteistä. Vesiliikennelaki §104 rajoituksen merkintä kuuluu kunnalle, ellei ole toisin päätöksessä mainittu (ks. Mikkelin lääninhallituksen päätös).
Päivitettyjen rajoitusvyöhykkeiden merkintä maastoon.	Kansallispuiston rajamerkintä on pääsääntöisesti tehty. Nyt tulee ajankohtaiseksi rajoitusvyöhykkeiden päivityksen ja niiden mukaisesti päivitettävän järjestyssäännön rajoitusmerkintöjen merkitseminen maastoon.

Käytön ohjaus ja maankäyttöön vaikuttaminen

Toimenpide	Kuvaus
Talviajan rauhoittaminen virkistyskäytöltä ja pesimäaikaista (1.1.–30.4.) liikkumista rajoitetaan.	Koloveden kansallispuisto pidetään avovesiaikaisena kohteena, sisääntulojen (Kirkkoranta ja Nahkiaissalo) teitä ei aurata ja tiedotetaan alueen talviaikaisista liikkumisrajoituksista. Pesimäaikaista (1.1.–30.4.) liikkumista rajoitetaan norpan pesinnän kannalta tärkeillä alueilla (valtion maat).
Järjestyssäännön päivitys.	Järjestyssääntö päivitetään ja liikkumisrajoitusten rajauksia kohdennetaan saimaannorpan pesinnän kannalta tärkeille alueille. Järjestyssäännön päivitys tehdään hoito- ja käyttösuunnitelman linjausten mukaisesti. Muuttuneet vyöhykkeet päivitetään esitekarttoihin ja viestitään muutoksista aktiivisesti.
Alueella suoritetaan säännöllistä erävalvontaa.	Kolovedellä suoritetaan säännöllistä valvontaa kohdistuen kalastukseen, liikkumisrajoitusten noudattamiseen ja muuhun erävalvontaan.
Alueella suoritetaan säännöllistä kalastuksen valvontaa.	Kalastusenvälvojat kiinnittävät erityistä huomiota pyydysten norppaturvallisuuteen. Erävalvonnan näkyvyyttä suunnittelualueella pyritään lisäämään. Erävalvonta on luonteeltaan ennaltaehkäisevää.
Edunvalvonta.	Edunvalvonnassa (esim. kaavoitus, lausunnot ja sidosryhmäyhteistyö) turvataan saimaannorpan elinolosuhteet sekä viestitään aktiivisesti norppakannan tilasta, uhista ja suojelutoimista. Lisäksi edunvalvonnassa kiinnitetään huomiota kansallispuiston välittömässä lähiympäristössä tapahtuvien hankkeiden vaikutuksiin alueen maisemakuvaan ja erämaisuuteen.
Edunvalvonta vesien tilaan mahdollisesti vaikuttavien hankkeiden yhteydessä.	Edunvalvonnalla (mm. lausunnot) pyritään vähentämään maankäyttöhankkeiden ym. suojelualueisiin, erämaisuuteen ja vesistöihin kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia.

Ajantasaista tietoa saimaannorpasta tuotetaan ja jaetaan.	Ajantasaista tietoa saimaannorpasta lajina, kannan kehityksestä, suojelusta ja uhista tuotetaan ja jaetaan keskeisille kohderyhmille (paikalliset ja vapaa-ajan asukkaat, matkailuyrittäjät, matkailijat, vesialueiden omistajat, kalastajat) mm. yhteisissä tapaamisissa ja tapahtumissa.			
Norppaystävällisen matkailun periaatteiden noudattaminen.	Metsähallituksen, ELY-keskuksen ja matkailuyrittäjien kanssa yhdessä tehtyjä Norppaystävällisen matkailun pelisääntöjä tuodaan esille ja niihin liittyvää materiaalia tuotetaan sekä jaetaan parantamaan norppien huomioon ottamista erityisesti pesimäaikana ja karvanvaihtoaikana.			
Tietoisuutta norpalle turvallisista kalanpyydyksistä lisätään.	Paikallisten kalastajien, mökkiläisten ja matkailijoiden tietoisuutta norpalle turvallisista kalanpyydyksistä pyritään lisäämään. Osallistutaan norppaturvallisten kalanpyydysten kehitystyöhön.			
Muu rakennuskanta				
Toimenpide		Kuvaus		
Muut toimenpiteet				
Toimenpide		Kuvaus		
Valmiudet				
Tyyppi	Valmius	Kuvaus		
Palvelurakenteiden turvallisuus				
Tyyppi	Valmius	Kuvaus		
Yhteistyö				
Tyyppi	Valmius	Kuvaus		
Muu kuin virkistys- ja retkeilykäyttöä palveleva rakennuskanta				
Kohde (nimi)		Omistaja	Kpl	Kuvaus
YSA-alueet ja muut yksityisessä omistuksessa oleva alueet				

19 Resurssit

Selite	Lomakkeella määritellään toiminnan suunnittelun pohjaksi hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuksen kerta- ja jatkuvaluonteiset kustannukset. Lisäksi määritellään muut alueen hoitoon ja hallintoon liittyvät kustannukset, mikä tukee hoito- ja käyttösuunnitelman kytkemistä vuotuisen toiminnan suunnitteluun. Hoito- ja käyttösuunnitelman toteutuksen kustannuksista vastaa lähinnä Metsähallitus. Mikäli suunnitelmaan kirjataan muita tahoja, kuten ELY-keskusta tai kuntaa koskevia sitoumuksia, myös niiden kustannukset esitetään lomakkeella.		
Vuosi, jonka kustannustasoon arviot perustuvat		2023	
	Jatkuvaluonteiset kulut €/vuosi	Kertaluonteiset menot €	Lisätietoja
Rakennukset	3 000	70 000	Huhtiniemi ja Mäntysalo vuokratupien ylläpito ja remontit.
Rakennelmat	15 000		Ulkoistettu huolto. Huoltokäynnit 3*kausi/kohde sis. polttopuut toimitet- tuna/huussihuolto/perushuolto
Rakennelmat	7 000	200 000	Palvelurakenteiden mm. tulipaikat, kanoottipukit, huussit, liiterit rakentei- den uusimiset (kehälankut, tulisijat, katot, laiturit, poijut ym.)
Rakennelmat		50 000	Tässä arviossa mukana ketjujen uusinta laitureihin sekä mahdolliset muut ulkopuoliset tuhot laitureille, kuten jäiden rikkomat rakenteet.
Reitit	1 500	10 000	Polkujen ja esteettömien reittien ylläpitosorastus.
Opastuspalvelut ja opastusviestintä	10 000	25 000	Asiakasviestintä monikanavaisesti, www-sivut, some, esitteet, opasteet, kuvat, kartat. Ostopalvelut Riihisaareen, näyttelyn uusinta.
Kävijälaskenta, kävijä-, yritys- ym. tutkimukset	2 000	20 000	Kävijätutkimukset.
Virkistyskäyttö yhteensä	38 500	375 000	
Lajistonhoito	7 000		Vuosittain: saimaannorpan kannanseuranta ja pesimäolosuhteiden pa- rantaminen (apukinokset ja keinopesät). Paikalliset vapaaehtoiset pää- asiassa vastaavat alueen pesälaskennoista ja apukinoksista. Keino- pesien osalta toteutustapa ei ole vielä selvä, keinopesien hankintakulut jyvitetty vuotuisiin kustannuksiin.
Muu luonnonhoito		15 000	Luonnonhoito- ja ennallistamistoimenpiteet (Helmi)
Luonnonsuojelu yhteensä	7 000	15 000	
Arkeologiset kohteet		25 000	Arkeologisen inventoinnin päivitys (edellinen vuodelta 2006).
Kulttuuriperintö yhteensä		25 000	
Suojelualueen perustaminen ja merkintä		15 000	Muuttuneiden rajoitusvyöhykkeiden merkintä maastoon.

Muihin kuin virkistyskäytössä oleviin rakennuksiin liittyvät kulut		35 000	Purettavat rakennukset. Rakennuskannan selvitykseen perustuvat kulut tarpeettomien rakennusten purkamisesta mm. Ahmokaarre.	
Muut hallintokulut	80 000		Virkistyskäytön henkilöstökulut, arviot: Kenttä: 0,5 htv, asiakaspalvelu 0,3 htv, matkailu muutamia päiviä.	
Muut hallintokulut	19 000		Luonnonsuojelun henkilötyökulut ja kalustokulut (veneet ym)	
Muut hallintokulut	10 000	50 000	Virkistyskäytön kalustokulut (veneet yms.)	
Hallinto- ja muut kulut yhteensä	109 000	100 000		
Kaikki yhteensä	154 500	515 000	Kaikki kustannukset yhteensä suunnitelmakaudella (15 vuotta) €	2 832 500

20 Vaikutusten arviointi

Selite

Lomakkeella kuvataan toimenpiteiden vaikutukset, toimenpiteisiin sisältyvät riskit ja riskien torjunta.

Vaikutukset Natura 2000-suojeluperusteisiin

Hoito- ja käyttösuunnitelmassa asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden vaikutukset luontodirektiivin luontotyypeihin ja lajeihin on arvioitu suunnitelmaa laadittaessa ja ne esitetään perusteluineen taulukkomuodossa. Suunnitelman tarkoituksena on kohdealueen luonnonarvojen ja lajiston elinolosuhteiden turvaaminen ja parantaminen, joten siihen ei lähtökohtaisesti sisällytetä toimenpiteitä, jotka heikentäisivät kohteen suojelun perustana olevia luonnonarvoja. Esitetyillä toimenpiteillä ei arvioida olevan merkittäviä haitallisia vaikutuksia Koloveden kansallispuiston alueen suojeluperusteisiin eikä luonnonsuojelulain (9/2023) 35 § mukaista Natura-vaikutusten arviointia ole katsottu tarpeelliseksi tässä tapauksessa. Suunnitelmassa esitetyillä toimenpiteillä tai linjauksilla ei ole ennakoitavissa merkittäviä muutoksia tai haitallisia vaikutuksia alueen suojelun perusteena olevien Natura 2000-luontotyyppien ja Natura 2000 -lajiston tilaan. Esitetyt toimenpiteet edistävät luontotyyppien ja lajien säilymistä sekä estävät niiden tilan heikkenemistä ja niihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia.

Merkittäviä lisäyksiä palveluvarustukseen tai reitteihin ei ole suunnitelman linjauksissa ole tulossa, vaan ylläpidetään olevassa olevaa ja parannetaan esteettömyyttä kohteella. Hoito- ja käyttösuunnitelman välitarkastelu tehdään 5–6 vuoden päästä suunnitelman hyväksymisestä. Siinä arvioidaan suunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista kestävyyden ja mahdollisten olosuhteiden muutosten näkökulmasta. Tässä yhteydessä päätetään myös suunnitelman päivittämisestä kokonaan tai osittain seuraavan 10–15 vuoden kuluttua.

Taulukkoon kirjattujen vaikuttavuusmittarien avulla seurataan, missä määrin suunnitelmassa asetetut päämäärät ja tavoitteet saavutetaan. Osa mittareista on LAC-mittareita, joiden avulla virkistys- ja matkailutoiminnan haittavaikutuksia pystytään ennakoimaan, tunnistamaan ja tarvittaessa tehdään korjaavia toimenpiteitä. LAC-kestävyyden seurantajärjestelmällä arvioidaan luontomatkailun vaikutuksia Metsähallituksen suojelualueilla. Koloveden LAC-seuranta on otettu käyttöön vuonna 2023, ja sen mittarit vielä päivittyvät seurannan myötä. LAC-mittareiden lisäksi Koloveden kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman vaikuttavuuden seurannan mittareina luontoarvoista käytetään saimaannorpan kannan koon ja syntyvien kuuttien määrää, vesiluontotyyppien VPD-luokitusta ja inventoinnin kattavuutta, perinnebiotooppien ylläpidossa Huhti-niemen laidunnuksen pinta-alan suuruutta sekä vierasperäisten putkilokasvilajien (lupiiniesiintymien) määrää kansallispuiston alueella.

Yhteenveto suunnitelman vaikutuksista

Hoito- ja käyttösuunnitelmaan kirjatulla toimenpiteillä säilytetään ja parannetaan luontotyyppien ja lajien tilaa. Eri toimenpiteiden vaikuttavuutta ja kestävyyttä seurataan jatkuvasti erillisen mittariston avulla. Tämä hoito- ja käyttösuunnitelma kattaa reilun puolet Kolovesi–Vaaluvirta–Pyttyselän Natura 2000 -alueesta Suunnittelualueella esiintyvistä luontodirektiivin luontotyypeistä Kolovesi–Vaaluvirta–Pyttyselkä Natura-alueella ovat edustettuina etenkin karut kirkasvetiset järvet, luonnonmetsät, silikaattikalliot, kallioiden pioneerikasvillisuus sekä puustoiset suot ja lehdot. Hoito- ja käyttösuunnitelmaan kirjattujen toimenpiteiden toteuttamisen tavoitteena on edistää näiden luontotyyppien säilymistä ja parantaa pitkällä aikavälillä niiden edustavuutta. Suunnitelmassa esitettyjen toimenpiteiden toteuttamisella ei ole heikentäviä vaikutuksia Natura-alueella esiintyvien luontodirektiivin luontotyyppien tilaan.

Kolovesi–Vaaluvirta–Pyttyselän Natura-alueen merkittävä suojeluperuste on luontodirektiivin liitteen II priorisoitu ja liitteen IV laji saimaannorppa. Suunnitelmaan kirjatulla toimenpiteillä pyritään turvaamaan saimaannorpan pesimärauhaa sekä lisäämään viestinnän keinoin tietoisuutta norpan elinpiirin vaatimuksista, siihen kohdistuvista uhkista sekä norpan suojelun tavoitteista. Suunnitelman tavoitteiden täyttymisen ja toimenpiteiden toteuttamisen voidaan olettaa vaikuttavan suotuisasti saimaannorppakannan kehitykseen Natura-alueella. Kaikki tämän suunnitelman toimenpiteet ovat sellaisia, ettei niillä ole kielteisiä vaikutuksia saimaannorpan esiintymiseen alueella. Positiivisia vaikutuksia syntyy mm. apukinosten ja keinopesien käytöstä, saimaannorppakannan seurannasta, yksittäisten norppien siirtämisestä alueelle ja norppaturvallisten kalastusmenetelmien käytöstä. Myös paikallisten vapaaehtoisten osallistuminen sitouttaa paikallisia norpan suojeluun. Liikkumisrajoitukset saimaannorpan pesimäaikaan ja talviaikaisen käytön vähentäminen sekä järjestyssäännön päivittäminen turvaavat pesinnän onnistumista ja norppakannan kasvua, ja erävalvonta tukee niiden käytännön toteuttamista.

Muiden Natura-luontotyyppien ja -lajien säilymistä edistävät mm. ennallistaminen ja luonnonhoito sekä vierasperäisten lajien poistaminen. Suunnitelmaan on kirjattu myös vesiluontotyyppien tarkemmat inventoinnit ja vesiluonnonsuojelu edunvalvonnan keinoin. Sisävesiluontotyyppien tietotarpeet on tunnistettu koko maan tasolla. Pienpetojen metsästyksessä voi vähentää lintujen pesintämenetyksiä. Nieriän koekalastuksissa selvitetään luonnossa lisääntyvän nieriäkannan mahdollista olemassaoloa alueella, joka olisi merkittävää koko lajin ja sen säilyttämiseen liittyvän työn kannalta. Kestävään luontomatkailuun panostaminen tukee kohteen luontoarvojen säilymistä ja sopimuksellinen yhteistyö alueen matkailuyrittäjien kanssa auttaa toimimaan laadukkaassa yhteistyössä kestävästi ja vastuullisesti. Toimivalla opastusviestinnällä kävijöiden aiheuttama häiriö ja kulutus saadaan rajattua suurimmaksi osaksi tietyille, kestävimille kohteille. Näin puiston herkille luontokohteille ja rauhallisemmille alueille kohdistuu mahdollisimman vähän häiriötä. Hyvällä opastuksella kävijöiden ymmärrys luonnossa liikkumisen säännöistä lisääntyy. Aktiivisen viestinnän keinoin tieto sallituista, rajoitetuista ja kielletyistä toimista kasvaa.

Ilmastonmuutoksen hillintä ja muutokseen sopeutuminen

Lajien suojelu ja luonnonhoito- ja ennallistamistoimet tukevat tulevaisuudessa ilmastonmuutokseen sopeutumista. Toimet pyritään kohdentamaan ja toteutetaan niin, että ne edistävät myös luonnon monimuotoisuutta, joka on vahvasti linkittynyt ilmastonmuutokseen. Ilmaston lämpenemisen synnyttämiä muutoksia järvi- ja järviekosysteemeissä ja kohteen talviolosuhteissa on ollut havaittavissa jo vuosia. Joustavilla suojelu- ja hoitotoimilla varaudutaan alueen muuttuviin olosuhteisiin. Elinympäristöjen ja luontotyyppien kytkettyneisyys on tulevaisuudessa aiempaa tärkeämpää luonnon monimuotoisuuden turvaamisen kannalta. Edunvalvonnalla turvataan kansallispuiston kytkettyneisyyttä ympäröiviin suojelualueisiin ja näin mahdollisesta lajien selviytymisen mahdollisuuksia. Konkreettisia toimia tehdään mm. vähentämällä lauhjojen talvien saimaannorppalle aiheuttamaa poikaskuolleisuutta apukinosten ja keinopesien avulla. Mahdollisimman nopean saimaannorppakannan kasvun turvaaminen on tärkein keino mahdollistaa sen sopeutuminen muuttuvaan ympäristöön. Saimaan alueella on havaittu, että vedet tummenevat ja nuhraantuvat esimerkiksi valunnan lisääntymisen ja lumipeitteen vähene- misen myötä, mistä syystä toimenpiteiksi kirjatut vesiluontotyyppien inventoinnit ovat hyvin ajankohtaisia ja tärkeitä. vaikutuksille herkkää Huhtiniemen tilan perinnebiotoop- pia hoidetaan umpeenkasvun estämiseksi. Luonnonhoidossa torjutaan haitallisten vieraslajien leviämistä.

Ilmastonmuutoksen aikaansaamat vaihtelut lumi- ja jäätilanteessa vaikuttavat virkistyskäytön suunnitteluun. Reittien ja rakenteiden kunnostuksessa ja rakentamisessa käytetään ratkaisuja, jotka ovat pitkäikäisiä ja kestäviä – ja siten myös ilmastoystävällisiä. Taukopaikkarakenteet toteutetaan niin, että polttopuun kulutusta saadaan vähen- nettyä ja jätehuolto toteutettua mahdollisimman vähän ympäristöä kuormittavasti. Ilmastonmuutokseen sopeutumisen keino on myös jo toteutettu kesäaikaiseen huoltoon siirtyminen ja huussikapasiteetin lisääminen, joiden kautta huoltovälien pidentäminen on voitu toteuttaa, jolloin huollon aiheuttaman liikkumisen päästöt vähenevät. Muuttu- viin olosuhteisiin sopeutuvia käytön ohjauksen ja huollon ratkaisuja pyritään ottamaan puistossa käyttöön. Esimerkiksi kulttuuriperintökohteiden rakennukset voivat kärsiä ilmastonmuutoksen vaikutuksista, vähentyvän tuulettumisen ja hirsien lisääntyvän kastumisen myötä, mistä syystä rakennusten ympäristöt tulisi pyrkiä pitämään avoimena. Myös ilmastonmuutoksen välillisiä vaikutuksia (esim. veneilykauden pidentymistä) virkistyskäytön trendeihin on suositeltavaa seurata. Ilmastonmuutoksen hillintään ja so- peutumiseen liittyvän tutkimustiedon ja teknologian kehityksen seuranta ja huomiointi toiminnan kehittämisessä on tärkeää.

Ilmastonmuutoksen vaikutuksiin alueella pyritään vastaamaan myös asiakas- ja sidosryhmäviestinnän keinoin. Viestitään aktiivisesti retkietiketistä ja avotulenteosta etenkin metsäpalovaroituksen aikaan mahdollisesti lisääntyvien maastopalojen välttämiseksi sekä huomioidaan planetaarisen terveyden näkökulmat viestinnässä. Kansallispuiston saavutettavuutta julkisilla kulkuvälineillä pyritään lisäämään yhdessä sidosryhmien kanssa yksityisautoilun vähentämiseksi. Kansallispuistossa toimitaan Metsähallituksen ilmasto-ohjelman (27) mukaisesti. Ohjelma auttaa hillitsemään ilmastonmuutosta ja varautumaan ilmastonmuutoksen myötä muuttuviin olosuhteisiin sekä luonnossa että taloudellisessa ja sosiaalisessa toimintaympäristössä.

Toimenpiteiden vaikutusten arviointi

Tavoite: Keskeisten kohderyhmien (paikalliset ja vapaa-ajan asukkaat, matkailuyrittäjät, matkailijat, vesialueiden omistajat, kalastajat) tietoisuus saimaannorpan elinpiiriin vaatimuksista, norppaan kohdistuvista uhkista sekä norpan suojelun tavoitteista lisääntyy. Saimaannorppa nähdään myönteisenä ja vetovoimaa vahvistavana osana paikallisidentiteettiä: Norpasta ollaan ylpeitä!

Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiiviarvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Edunvalvonta. Edunvalvonnassa (esim. kaavoitus, lausunnot ja sidosryhmäyhteistyö) turvataan saimaannorpan elinolosuhteet sekä viestitään aktiivisesti norppakannan tilasta, uhista ja suojelutoimista. Lisäksi edunvalvonnassa kiinnitetään huomiota kansallispuiston välittömässä lähiympäristössä tapahtuvien hankkeiden vaikutuksiin alueen maisemakuvaan ja erämaisuteen.	Edunvalvonnalla varmistetaan, että kansallispuiston läheisyyteen suunniteltuja hankkeita ei toteuteta siten, että puiston luonto- ja maisema-arvoille ja erämaisuuudelle aiheutuisi merkittäviä haittoja. Metsähallitus on Koloveden kansallispuiston maanhaltija ja vastaa saimaannorpan kannan seurannasta sekä useista suojelutoimista norpan levinneisyysalueella. Metsähallitus edistää saimaannorpan suojelua ja huomioon ottamista mm. osallistumalla alueiden suunnitteluun, kaavoitukseen ja hankkeiden vaikutusten arviointeihin. Lisäksi Metsähallitus tekee sidosryhmäyhteistyötä Saimaan alueella.	x	x		Mahdollinen vaikutus	Tunnistetaan negatiivisesti alueeseen ja sen luontoarvoihin mahdollisesti vaikuttavat hankkeet. Mikäli edunvalvontaan ei ole riittävästi resursseja ja eri alojen asiantuntijoita, vaarantuu edunvalvonnan laatu ja vaikuttavuus.

Tavoite: Norppakannan tiheys ja syntyvien kuuttien määrä kasvavat.

Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiiviarvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Alueella suoritetaan säännöllistä erävalvontaa. Kolovedellä suoritetaan säännöllistä valvontaa kohdistuen kalastukseen, liikkumisrajoitusten noudattamiseen ja muuhun erävalvontaan.	Ei arvioida, toiminta niin vähäistä talvella ja tulee sellaisenaan pitääkin, sama asia tulee kalastuksenvälvönnän yhteydessä, jossa arvioidaan.					

Järjestyssäännön päivitys. Järjestyssääntö päivitetään ja liikkumisrajoitusten rajauksia kohdennetaan saimaannorpan pesinnän kannalta tärkeille alueille. Järjestyssäännön päivitys tehdään hoito- ja käyttösuunnitelman linjausten mukaisesti. Muuttuneet vyöhykkeet päivitetään esitekartoihin ja viestitään muutoksista aktiivisesti.	Vahvistetun hoito- ja käyttösuunnitelman pohjalta laadittavan järjestyssäännön avulla sekä siitä viestimällä kävijöiden tieto sallituista, rajoitetuista tai kielletyistä toimista puistossa kasvaa. Toimivalla opastusviestinnällä kävijöiden aiheuttama häiriö ja kulutus saadaan rajattua suurimmaksi osaksi tietyille, kestävimille kohteille. Näin puiston herkille luontokohteille ja rauhallisemmille alueille kohdistuu mahdollisimman vähän häiriötä. Hyvällä opastuksella kävijöiden ymmärrys luonnossa liikkumisen säännöistä lisääntyy.	x	x		Mahdollinen vaikutus	Järjestyssäännön, liikkumisrajoitusten ja -suositusten noudattamista voidaan edellyttää vain, jos tieto luonnonsuojelualueen rajoista, järjestyssäännön sisällöstä ja rajoitusalueista on helposti alueella liikkuvien saatavilla. Rajoituksista viestitään kohteella merkitsemällä liikkumisrajoitusalueet maastoon tarkoituksenmukaisella tavalla, mikä on myös alueen liikkujan oikeusturvan kannalta tärkeää. Tietoa välitetään laadukkailla, ajantasaisilla ja oikein sijoitelluilla maastopasteilla, verkkosivuille laadittavalla pdf-kartalla ja muulla verkkoviestinnällä.
Saimaannorpan pesimäolosuhteiden parantaminen apukinoksilla ja keinopesillä. Ilmastonmuutoksen negatiivisten vaikutusten lieventämiseksi ja norppakannan elpymisen tukemiseksi saimaannorpalle tehdään apukinoksia ja asennetaan keinopesiä vuosittain.	Apukinoksilla ja tulevaisuudessa myös keinopesillä on merkittävä vaikutus saimaannorpan poikasten selviytymiseen lauhoina talvina. Lisäksi suojaosat pesäpaikat ovat tärkeitä myös norpille, joilla ei ole poikasta huolehdittavanaan. Lisääntyvien naaraiden lisäksi tulee turvata pesäpaikkoja myös muille alueen norpille. Paikalliset vapaaehtoiset osallistuvat toimenpiteeseen, mikä lisää tietoisuutta ja sitoutumista uhanalaisen saimaannorpan suojeluun.	x	x		Mahdollinen vaikutus	Apukinos- ja keinopesäpaikkojen sijoittelussa otetaan hylkeiden pesäpaikkojen lisäksi huomioon häiriölähteet. Heikot lumi- ja jääolosuhteet vaikeuttavat erityisesti apukinosten tekemistä, minkä vuoksi keinopesien kehittämistä ja sijoitus suunnitelman tekemistä tulee jatkaa. Ilmaston lämpenemisen myötä painopiste tulee siirtymään apukinoksista keinopesiin, mikä voi aiheuttaa haasteita vapaaehtoisverkostolle ja suojelutoimenpiteen toteutukselle. Jos vapaaehtoisia ei ole käytössä, on myös varauduttava kustannusten nousuun.
Saimaannorppakannan seuranta. Saimaannorppakannan kokoa, poikastuottoa ja kuolleisuutta seurataan vuosittaisten pesälaskentojen ja pesäpaikkasukellusten sekä ruhojen ja photo-ID:n avulla.	Saimaannorppakannan (syntyvyys, kuolleisuus, kanna koko ja terveys) mahdollisimman tarkka tunteminen on välttämätöntä, jotta suojelutoimien tehokkuutta voidaan seurata ja havaita mahdolliset kannan säilymiseen ja toipumiseen kohdistuvat uhat. Paikalliset vapaaehtoiset osallistuvat toimenpiteeseen, mikä lisää kanta-arvion läpinäkyvyyttä ja tietoisuutta sekä sitoutumista uhanalaisen saimaannorpan suojeluun.	x	x		Mahdollinen vaikutus	Ilmastonmuutoksen myötä perinteisen lumipesiin perustuvan kannanseurannan luotettavuus heikkenee samaan aikaan, kun aikaisempaa tarkempi tieto nopeasti muuttuvan ympäristön vaikutuksista olisi ensiarvoisen tärkeää. Uusia jää- ja lumiolosuhteista riippumattomia kannanseurannan menetelmiä (kuten photo-ID) tulee ottaa käyttöön ja hyödyntää eri menetelmien kautta saatavaa tietoa aikaisempaa joustavammin.
Yksittäisten saimaannorppien siirtäminen tiheämmän kannan alueilta Kolovedelle. Koloveden norppakannan elpymistä ja saimaannorpan perinnöllisen monimuotoisuuden säilymistä parannetaan siirtämällä muutamia norppayksilöitä tiheämmän kannan alueilta (Pihlajavesi) Kolovedelle osana Yhteinen Saimaannorppamme - LIFE hanketta toteuttaen Saimaannorpan suojelun strategian ja toimenpidesuunnitelman 2022 toimenpiteitä.	Yksittäisten norppien siirtämisellä Kolovedelle voidaan parantaa alueen poikastuottoa ja lisätä norppayksilöiden määrää suojelualueella sekä turvata koko saimaannorppapopulaation geneettisen monimuotoisuuden säilymistä.	x			Mahdollinen vaikutus	Kolovedelle siirretyt norpat voivat itsenäisesti siirtyä muille alueille, jolloin ne eivät paranna Koloveden norppakannan tilaa, mutta hyödyttävät edelleen geneettisen monimuotoisuuden säilymistä koko populaatiossa. Siirtojen onnistumista ja siirrettyjen yksilöiden asettumista alueelle seurataan ja siitä raportoidaan osana Yhteinen saimaannorppamme-LIFE -hanketta.

Tavoite: Saimaannorpan karvanvaihtorauha on turvattu.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo- ginen	Sosiaa- linen	Talou- dellinen	Vaikutus direk- tiiviarvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Norppaystävällisen matkailun pelisäännöt. Vuonna 2022 luotiin norppaystävällisen matkailun pelisäännöt yhteistyössä alueen norpparisteilyjä järjestävien matkailuyritysten ja Etelä- Savon ELY-keskuksen kanssa. Ensi vaiheessa pelisäännöt luotiin nimenomaan norpparisteilyä harjoittaville yrityksille ja niitä on tarkoitus levittää myös muille alueen matkailuyrityksille ja myös jokamiesretkeilijöille.	Laadukas ja vastuullinen luontomatkailu minimoi häiriöt saimaannorpalle, vähentää ympäristön kulutusta, lisää kansallispuiston kävijöiden määrää, syventää luontosuhdetta, tuottaa hyvinvointia ja parantaa paikallistalouden tilaa.	x	x	x	Mahdollinen vaikutus	Yrittäjäyhteistyöhön ei ole tarpeeksi resursseja tai se ei onnistu muuten. Resursoidaan matkailuyhteistyö ja priorisoidaan alueellisesti.
Tavoite: Saimaannorpan pesimärauha on turvattu ja pesinnän kannalta arvokkaat luodot, pienet saaret ja muut pesimärannat on suojeltu.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekolo- ginen	Sosiaa- linen	Talou- dellinen	Vaikutus direk- tiiviarvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Talviajan rauhoittaminen virkistyskäytöltä ja pesimäaikaista (1.1.–30.4.) liikkumista rajoitetaan. Koloveden kansallispuisto pidetään avovesiaikaisena kohteena, sisääntulojen (Kirkkoranta ja Nahkiaissalo) teitä ei aurata ja tiedotetaan alueen talviaikaisista liikkumisrajoituksista. Pesimäaikaista (1.1.–30.4.) liikkumista rajoitetaan norpan pesinnän kannalta tärkeillä alueilla (valtion maat).	Kansallispuiston talviaikaisen käytön rajoittaminen ja liikkumisrajoitukset saimaannorpan pesimäaikaan turvaavat pesinnän onnistumista ja norppakannan kasvua.	x	x		Mahdollinen vaikutus	

Tavoite: Suunnittelualueella vältytään norppien kalanpyydyskuolemilta.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiiviarvoihin	Riskit ja niiden torjunta
	Säännöllisellä ja näkyvällä avovesiaikaan painottuvalla erävalvonnalla lisätään yleistä ja alueen kävijöiden tietoisuutta voimassa olevista säännöistä sekä kalastusrajoituksista, mikä vähentää ihmisen aiheuttamaa uhkaa saimaannorpalle, uhanalaisille lohikaloille ja muille alueen luontoarvoille.	x	x		Mahdollinen vaikutus	Valvontaan ei ole riittävästi resursseja.

Tavoite: Luonnonmetsien määrä lisääntyy ja edustavuus sekä laatu paranevat. Kalliometsiä on alueella runsaasti, ja lehtipuita enimmäkseen sekapuustona. Lahopuun määrä kasvaa ajan kuluessa puuston ikääntyessä ja mm. myrskytuulien myötä. Metsätaloukskäytöstä viimeisimpänä vapautuneiden alueiden puustorakenteen luonnontilaistumiseen menee aikaa vähintään puusukupolven verran.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiiviarvoihin	Riskit ja niiden torjunta

Tavoite: Pienialaiset lehtipuuvaltaiset alueet monipuolistavat Koloveden metsämaisemaa, keskittyen lähinnä entisten asuinpaikkojen lähiympäristöihin. Huhtiniemen metsänvartijatilan niittyjä ja metsälaitumia hoidetaan laiduntamalla, kun taas muiden entisten puustottuneiden peltöjen ja niittyjen sekä vanhojen metsälaitumien annetaan kehittyä vanhoiksi lehtipuuvaltaisiksi metsiksi huolehtien kuusetumisen estämisestä. Osa niistä on kehittymässä lehdoksi tai tikkametsiksi. Metsälehmäksi, järeää haapaa ja muita lehtipuita esiintyy alueen metsissä sekapuustona. Haapajatkumoa pyritään turvaamaan.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiiviarvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Huhtiniemen metsänvartijatilan laidunnuksen jatkaminen. Huhtiniemen metsänvartijatilan laidunnuksen jatkaminen on ensiarvoisen tärkeää perinnemaiseman ja arkeologisten arvojen säilymistä kannalta. Lammaspaimenviikkokonsepti mahdollistaa syrjäisen kohteen hoitamisen laiduntamalla jatkosakin. Täydentäviä raivauksia tehdään tarvittaessa.	Laidunnuksella saadaan pidetyksi yllä alueen perinnemaisemaa, luontotyyppisiä ja lajistoa. Laidunnus tukee myös arkeologisten ja kulttuuriperintöarvojen säilymistä.	x	x		Mahdollinen vaikutus	Laidunnuksen loppumisen myötä kohteen arvot heikentyisivät nopeasti ja voisivat aikaa myöten hävitä. Laiduneläinten saantiin kohteelle vaikuttaa yleinen maatalouspolitiikka ja maatalouden rakennemuutokset. Lammaspaimenviikkolaisten avulla eläinten valvonnan järjestäminen on mahdollista ja kohteen edellytykset säilyä laidunnettuna ovat paremmat.

Tavoite: Vierasperäiset kasvilajit poistetaan kansallispuiston maa-alueilta. Haitalliseksi vieraslajiksi luokitellun komealupiinin kasvusto hävitetään. Muita vierasperäisiä koristekasveja esiintyy satunnaisesti vanhoilla asuinpaikoilla, ja niiden poistamisella parannetaan alueen luonnontilaa.

Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiiviarvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Vierasperäisten putkilokasvilajien esiintymät hävitetään kansallispuistosta. Komealupiini ja muut vierasperäiset koristekasvit poistetaan alueelta. Hirviniemen lupiini esiintymä torjutaan mahdollisimman pian, ennen lajin levittävyyttä laajemmalle puistoon. Muualta kansallispuiston maa-alueilta havaitut vierasperäiset koristekasvit hävitetään.	Lupiiniesiintymän hävittämisellä voidaan ehkäistä haitallisen vieraslajin leviämistä laajemmalle puistoon.	x			Ei vaikutusta	Haitallisten vierasperäisten putkilokasvilajien hävitys on paras tehdä mahdollisimman nopeasti, jolloin toimenpide pysytään toteuttamaan kustannustehokkaasti eivätkä lajit ehdi levitä laajemmalle, mikä vaikeuttaa torjuntaa.

Tavoite: Järvilinnusto pysyy elinvoimaisena. Häiriölle alttiiden suurten petolintujen sekä vesi- ja lokkilintujen pesimärauha säilyy.

Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiiviarvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Pienpetopyynti. Metsähallitus myöntää hakemuksesta pienpetojen pyynnin lupia alueelle. Minkin ja supikoiran aiheuttamat tappiot niin vesi- kuin metsäkanalintujen pesinnöille voivat olla suuria, ja vierasperäisten pienpetojen metsästäminen on erittäin tärkeää lintukantojen ylläpitämiseksi. Metsästäjiä kannustetaan minkin ja supikoiran pyyntiin kansallispuistosta. Lisäksi ketun pyyntiä selvitetään tulevaisuudessa, mikä voisi vähentää saimaannorpan kuutteihin kohdistuvaa saalistuspainetta.	Pienpetojen, erityisesti vierasperäisten minkin ja supikoiran pyynti vaikuttaa maassa pesivien lintulajien pesintämenestykseen ja kannankehitykseen. Lisäksi mahdollisesti tulevaisuudessa toteutettava ketunmetsästys voi vähentää saimaannorpan kuutteihin kohdistuvaa saalistuspainetta.	x	x	x		Minkin ja supikoiran pyynti kansallispuistossa ei motivoi metsästäjiä. Vierasperäisten pyynti tulisi olla alueellisesti kattavaa ja toistuvaa sekä kattaa myös yksityisiä alueita. Kansallispuiston liikkumisrajoitukset ja retkeilijät sekä saimaannorpan asettamat rajoitukset, asettavat suunnittelua vaativia haasteita pyynnin järjestämiselle.

Tavoite: Uhanalaisten lohikalojen elinolosuhteet ovat turvattuja.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiiviarvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Nieriäkannan tilan selvittäminen. Nieriä kannan tilaa ja esiintymistä tulisi selvittää esimerkiksi koekalastuksin.	Luonnossa lisääntyvän nieriäkannan mahdollinen olemassaolo on merkittävää koko lajin ja sen säilyttämiseen liittyvän työn kannalta.	x			Mahdollinen vaikutus	
Nieriän rauhoitus (kalatalousalue). Kalatalousalue on esittänyt nieriän rauhoitusaluetta koko kansallispuiston vesialueelle. Retkikarttaan lisätään nieriän täysrahoitus alueella.	Rahoitusalueen vaikutukset ovat suhteellisen pienet, joutuen alueen olemassa olevista kalastusjärjestelyistä.	x	x			
Tavoite: Vedenlaatu Kolovedellä säilyy ekologiselta tilaltaan erinomaisena. Saimaannorpan ja muun vesielöstön elinolosuhteet ovat turvattuja. Vesiluontotyypit ovat edustavia ja luonnontilaisia.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiiviarvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Edunvalvonta vesien tilaan mahdollisesti vaikuttavien hankkeiden yhteydessä. Edunvalvonnalla (mm. lausunnot) pyritään vähentämään maankäytöhankkeiden ym. suojelualueisiin, erämaisyyteen ja vesistöihin kohdistuvia kielteisiä vaikutuksia.	Edunvalvonnalla voidaan edes auttaa vesiensuojelu näkökohtien huomiointia erityyppisissä hankkeissa.	x	x	x	Mahdollinen vaikutus	Vedenlaatuun mahdollisesti vaikuttavien hankkeiden tunnistaminen.
Vesiluontotyyppien inventointi. Vesiluontotyyppien inventointi ja tallennus SAKTI-kuviotietojärjestelmään.	Vesiluontotyyppien inventoinnin myötä saadaan lisää tietoa vesistön tilasta. Sisävesiluontotyyppien tietotarpeet on tunnistettu koko maan tasolla.	x			Mahdollinen vaikutus	Muutokset vesiekosysteemissä tulevat helpommin esille.

Tavoite: Asiakkaille viestitään kansallispuiston luonto- ja kulttuuriarvoista, luonnon hyvinvointivaikutuksista sekä kestävästä virkistyskäytöstä.

Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiviarvoihin	Riskit ja niiden torjunta
<p>Riihisaaren retkinäyttelyn ja Koloveden kesäaikaisen opastuspisteen ajantasaisena pitäminen. Riihisaarella toimii Metsähallituksen ainoa asiakaspalvelupiste alueella. Maksullisen päänäyttelyn rinnalla toimiva maksuton retkinäyttely pidetään ajantasaisena ja edustavassa kunnossa, jotta kävijöillä on mahdollisuus perehtyä alueiden erityispiirteisiin ja retkeilymahdollisuuksiin. Koloveden kesäaikainen opastuspiste pidetään ajan tasalla, niin tiedollisesti kuin materiaalin avulla.</p>	<p>Ajantasainen, vetovoimainen, maksuton ja elämyksellinen retkinäyttely on mielekäs istahtamispaikka, jossa Koloveteen ja sen retkeilymahdollisuuksiin voi tutustua niin sähköisen kuin esitemuotoisen tiedon välityksellä. Ajantasainen viestintä alueen arvoista ja säännöistä tukee myös kohteen luontoarvojen säilymistä.</p>	x	x		Ei vaikutusta	<p>Näyttelyelementtien kuluminen tai rikkoutuminen ja näyttelyn vanheneminen voivat heikentää kävijöiden kiinnostusta retkinäyttelyyn pysähtymiseen.</p>

Tavoite: Kansallispuistoa hyödyntävät matkailuyrittäjät toimivat alueella kestävän luontomatkailun periaatteiden mukaisesti. Luontomatkailusopimukset ja vuokrasopimukset ovat kunnossa.

Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiiviarvoihin	Riskit ja niiden torjunta
<p>Alueen matkailuyrittäjillä on voimassa olevat Metsähallituksen luontomatkailun yhteistyösopimukset.</p> <p>Kansallispuistoa toiminnassaan hyödyntävien matkailuyrittäjien kanssa solmitaan luontomatkailun yhteistyösopimus, jolla sovitaan alueen ja sen palvelujen käytöstä ja markkinoinnista Metsähallituksen kestävän luontomatkailun periaatteiden mukaisesti. Kaikilla alueen yrittäjillä on yhteistyösopimus ja vuokralaisilla vuokrasopimus.</p> <p>Metsähallituksen julkaisussa "Kestävän matkailun periaatteet - Kansallispuistot, luonto- ja historiakohteet sekä maailmanperintökohteet" linjataan ja avataan Metsähallituksen kestävän matkailun linjauksia tarkemmin (25).</p>	<p>Sopimuksellinen yhteistyö auttaa toimimaan laadukkaassa yhteistyössä kestävästi ja vastuullisesti.</p>	x	x	x	Mahdollinen vaikutus	<p>Sopimukset jäävät tekemättä tai yrittäjät eivät sitoudu kestävän luontomatkailun periaatteisiin tai sopimuksen ehtoihin, kuten käyttöoikeuskorvauksen maksamiseen. Yhteistyöllä ja vastavuoroisella viestinnällä ja maastoavonnalla vähennetään väärinkäytöksiä.</p>

Tavoite: Kansallispuiston rakenteet ja reitit ohjaavat virkistyskäyttöä ja luontomatkailua siten, että puiston suojeltavat luonto- ja kulttuuriarvot eivät vaarannu.

Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiiviarvoihin	Riskit ja niiden torjunta
<p>Rakenteiden ja reittien suunnittelu. Rakenteiden ja reittien suunnittelu perustuu asiantuntijuuteen rakenteiden kestävyteen ja toimivuuteen liittyen. Tarvittaessa parannetaan telttailumahdollisuuksia alueella, telttapohjien avulla, muuten vain kunnossapidetään olemassa olevaa palveluvarustusta.</p>	<p>Resurssien turvaaminen, jotta palvelut ovat turvallisia ja saavutettavuus esteettömillä kohteilla taataan. Hyvin suunnitelluilla palveluilla luomme hyvät edellytykset asiakkaille ja tuemme samalla myös alueen muuta elinvoimaa.</p>	x	x		Ei vaikutusta	<p>Palveluvarustuksen saavutetun tason huonontuminen vaarantaa asiakasturvallisen retkeilyn ja esteettömät ja yhdenvertaiset palvelut.</p>

Tavoite: Mäntysalon savottakämpän majoitustoiminnan jatkaminen asiakaspalvelun sekä kulttuurihistoriallisen kohteen elävänä pitämisen vuoksi.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiiviarvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Mäntysalon kämpän kunnossapito. Kohteen käyttö tukee arvokkaan rakennuksen säilymistä.	Resurssit turvattava vuosittaiseen ylläpitoon ja korjauksiin. Vuokraustoiminnan jatkaminen turvaa kohteen säilymistä.		x		Ei vaikutusta	
Tavoite: Nykyiset palvelurakenteet säilyvät ja niiden laatua parannetaan vastaamaan laajemmin ja laadukkaammin eri kohderyhmien tarpeita. Edistetään esteettömyyttä maaston sallimissa rajoissa.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiiviarvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Olemassa olevien rakenteiden/palveluiden muutokset palvelemaan esteettömyyttä ja yhdenvertaisuutta. Varmistetaan että esteettömät kohteet ovat kunnossa, sekä ennakkotiedon että fyysisen kohteen osalta. Hirviniemeen rakennetaan uudet esteettömät laituri, esteetön kuiva-käymälä, tulipaikka ja telttalava. Mahdollistetaan Kirkkorannan ja Hirviniemen välinen esteetön retkeily. Em. kohteiden lisäksi Kolovedellä ei ole näköpiirissä muiden rakenteiden/palveluiden muutosta esteettömiksi.	Kehittämällä yhdenvertaisia palveluita niin rakenteiden kuin tarjottavan tiedon osalta ohjaamme asiakkaiden luontokäyttäytymistä ja ymmärrystä, jolloin turvaamme retkeilyalueiden säilymisen mahdollisimman luonnontilaisina ja mahdollistamme kaikille ainutlaatuisen luontokokemuksen.	x	x	x	Ei vaikutusta	Huonolla opastuksella ja viestinnällä sekä palveluvarustuksen laadulla retkeilypalveluiden saavutettavuus ja luontokemus vaarantuvat.
Tavoite: Virkistyskäytön vaikutuksia seurataan systemaattisesti						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiiviarvoihin	Riskit ja niiden torjunta
LAC-työkälun käyttöönotto. Virkistyskäytön vaikutuksia kansallispuiston luontoarvoihin seurataan LAC-työkälun avulla.	Säännöllisen seurannan ja LAC-mittareiden avulla virkistys- ja matkailutoiminnan haittavaikutuksia pystytään ennakoidaan ja tunnistamaan. Tarvittaessa voidaan ryhtyä korjaaviin toimenpiteisiin luontoarvojen turvaamiseksi.	x			Mahdollinen vaikutus	LAC-seurannan onnistuminen edellyttää hyvin valittuja mittareita, jotta luonnonolojen muutoksia ja hyväksyttävän muutoksen rajojen ylittymistä pystytään luotettavasti mittaamaan.

Tavoite: Arvokkaan rakennuskannan kunto tarkistetaan ja niitä huolletaan säännöllisesti. Korjaustoimet ovat oikea-aikaisia.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiiviin	Riskit ja niiden torjunta
Rakennusperinnön asiantuntijan tekemät korjaussuunnitelmat ja katselmoinnit. Asiantuntija tarkastaa kohteet säännöllisesti ja määrittää tarvittavat korjaustoimenpiteet.	Rakennusperinnön inventoinnilla saadaan uutta tietoa, jota voidaan hyödyntää historiallisten rakennusten suojelussa ja hoidossa. Rakennuksia hoidetaan tulevaisuudessa niiden kulttuurihistoriallisen arvon edellyttämällä tavalla. Alueelle erityisen rakennusperinnön ja siihen kytkeytyvän maiseman suojelu vahvistaa paikallista kulttuurista identiteettiä.	x	x		Ei vaikutusta	Ilman hoitotoimia on mahdollista, että rakennetut kulttuuriympäristöt voivat vahingoittua. Suunnitellaan ja toteutetaan toimet yhteistyössä kulttuuriperinnön asiantuntijoiden kanssa.
Tavoite: Tieto arkeologisista- ja rakennusperintökohteista on ajantasaista.						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiiviin	Riskit ja niiden torjunta
Inventointien päivittäminen. Inventoinnit päivitetään noin 10 vuoden välein.	Inventoinnilla mahdollistetaan arkeologisten kohteiden tunnistaminen ja niiden hoidon suunnittelu arvojen säilyttämiseksi. Inventointi suunnitellaan kulttuuriperinnön ja luonnonsuojelun asiantuntijoiden yhteistyönä Natura- ja muihin luontoarvoihin sekä maisemaan liittyvien vaikutusten minimoimiseksi.	x	x		Mahdollinen vaikutus	

Tavoite: Muut toimenpiteet						
Toimenpide	Vaikutusten kuvaus	Ekologinen	Sosiaalinen	Taloudellinen	Vaikutus direktiiviarvoihin	Riskit ja niiden torjunta
Viestintä kansallispuiston alueen hirvenmetsästyksestä. Viestitään vuosittain Koloveden kansallispuiston alueella tapahtuvasta hirvenmetsästyksestä mm. lisätään viestinnän vuosikelloon ja yrittäjien infokirjeisiin. Kerrotaan syksyisin alueella ja virkistyskohteiden mm. Nahkiaissalon polkujen, Pyylin polun, Mäntysalon saarten ja Vierunvuoren kalliomaalausten läheisyydessä tapahtuvasta hirvenmetsästyksestä. Hirvenmetsästys on poikkeuksellista Etelä-Suomen kansallispuistoissa, eikä välttämättä kaikkien kävijöiden tiedossa. Pyritään viestinnän keinoin lisäämään kävijöiden ja yrittäjien tietoisuutta metsästyksestä alueella. Osalla metsästyseuroista on varoitusmerkit ajon aikana myös maastossa. Lisätään myös uusittaviin opastustauluihin maininta, että alueella harjoitetaan syksyisin hirvenmetsästystä.						

21 Toimenpiteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden seuranta

Selite Lomakkeella kuvataan toimenpiteiden toteutumisen ja vaikuttavuuden seurannassa käytettävät mittarit sekä niiden nyky- ja tavoitearvot.

Toimenpiteiden toteutumisen seurannan mittarit

Toimenpide	Mittariluokka	Mittarin tarkennus	Lähtötaso (teksti)	Lähtötaso (num)	Tavoitetaso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoitevuosi

Vaikuttavuuden seurannan mittarit

Saimaannorppakannan koko alueella kasvaa ja alue säilyy kokonaisuudessaan norpan lisääntymiselle soveliaana.

Mittariluokka	Mittarin nimi	LAC	Lähtötaso (teksti)	Lähtötaso (num)	Tavoitetaso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoitevuosi	Lisätietoja
Erityislajien pesintöjen määrän muutos (kannan kehitys) (kpl, %)	Syntyvien kuuttien määrä Kolovesi-Vaaluvirta-Pyttyselkä alueella.		Kolovesi-Vaaluvirta-Pyttyselkä Natura-alueella vuonna 2022 syntyi yksi kuutti.	1	Syntyvien kuuttien määrä kasvaa.	3		kpl	2026	Kolovesi-Vaaluvirta-Pyttyselkä Natura-alueella (30 m bufferi) havaittujen syntyneiden kuuttien määrä.
Suojeltavien lajien esiintymien määrä suojelualueilla (kpl)	Saimaannorpan talvikannan koon kasvu Kolovedellä.		Talvikannan koko vuonna 2022 oli 12 yksilöä Kolovedellä.	12	Saimaannorpan talvikannan koko kasvaa vuosittain vähintään saimaannorpan suojelun strategian ja toimenpidesuunnitelman tavoitteiden mukaisesti (4 %).	15		kpl	2026	Koloveden kannanseuranta-alueelle laskettu vuosittaisen kannankasvutavoitteen perusteella kannan minimikoko vuodelle 2026 = 14 ja 2027 = 15 yksilöä. Jonka lisäksi alueelle on tarkoituksena 2023–2024 siirtää muutama yksilö.

Järviekosysteemi säilyy laadultaan ja toiminnaltaan erinomaisessa tilassa, ja alueen selkävesilinnusto säilyy elinvoimaisena.

Mittariluokka	Mittarin nimi	LAC	Lähtötaso (teksti)	Lähtötaso (num)	Tavoitetaso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoitevuosi	Lisätietoja
Pintavesien ekologinen tila (VPD: yleinen taso 60 % erinomaisia ja hyviä) (% , kuvaus)	Pintavesien ekologinen tila		Pintavesien ekologinen tila on erinomainen koko kansallispuiston alueella.		Pintavesien ekologinen tila säilyy erinomaisena koko alueella.				2035	
Vedenalaisen luonnon inventoinnin toteutustilanne (= tot /tav) (%)	Vedenalaisen luonnon inventoinnin määrä (ha).		Vesiluontotyypeistä ei ole tarkkoja inventointitietoja SAKTI-järjestelmässä.	0	Inventoinnin kattavuus 100 %.	50	100	%	2035	

Koloveden kansallispuiston metsät kuuluvat Etelä-Suomen arvokkaimpien vanhojen metsien suojelualueiden joukkoon, ja säilyvät monimuotoisina elinympäristöinä uhanalaiselle metsälajistolle.

Mittariluokka	Mittarin nimi	LAC	Lähtötaso (teksti)	Lähtötaso (num)	Tavoitetaso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoitevuosi	Lisätietoja
Natura-luontotyyppien edustavuus suojelualueilla (hyvän osuus) (%)	Luonnonmetsien määrä kansallispuistossa, edustavuus hyvä tai erinomainen		SAKTIn kuviotiedoissa kansallispuistossa luonnonmetsiä yhteensä 1134,48 ha, joista edustavuudeltaan hyviä tai erinomaisia 35 %	35	Edustavuuksien hyvä tai erinomainen osuus kasvaa ajan myötä.	35		%	2035	
Vieraslajien esiintyminen (kuvaus)	Lupiiniesiintymien lukumäärä kansallispuistossa		Yksi tiedossa oleva lupiiniesiintymä	1	Haitallisten vieraslajien kasvustoja ei ole.		0	kpl	2027	

Alueen virkistyskäyttö ja matkailu on kestävä.										
Mittariluokka	Mittarin nimi	LAC	Lähtötaso (teksti)	Lähtötaso (num)	Tavoitetaso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoitevuosi	Lisätietoja
Alueen merkitys paikallisille	Lähialueella asuvien käyntimäärä (kpl)	x	Paikallisten kävijämäärä v. 2018 kävijätutkimuksen mukaan	1019	Tavoitteena, että käynnit säilyvät vähintään samalla tasolla	800		kpl	2027	
Esteettömien kohteiden ja reittien määrä alueella (kpl, km)	Esteettömien palvelukokonaisuuksien määrä alueella	x	Kirkkoranta	1	Tavoite yksi esteetön palvelukokonaisuus	1		kpl	2027	
Kävijätyytyväisyysindeksi	Kävijätyytyväisyys	x		4,30	Valtakunnallinen tavoitearvo, 4,4.	4,20		1-5 (5paras)	2027	
Kävijöiden arvio ennako-odotusten täytymisestä	Kävijöiden arvio ennako-odotusten toteutumisesta	x		4,60	Valtakunnallinen tavoitearvo, 4,4.	4,40		1-5 (5paras)	2027	
Kävijöiden arvio virkistysympäristön laadusta	Kävijöiden kokemus roskaisuudesta	x		4,80	Tavoite että säilytämme tason	4,40		1-5 (5paras)	2027	
Kävijöiden arvio virkistysympäristön laadusta	Kävijöiden arvio palveluiden laadusta	x		4,10	Valtakunnallinen tavoitearvo, 4,4.	4,10		1-5 (5paras)	2027	
Kävijöiden kokemat häiriöt	Kävijöiden kokemus liiallisen kävijämäärän aiheuttamasta häiriöstä	x		4,40	Valtakunnallinen 4,4	4,10	5	1-5 (5paras)	2027	
Kävijöiden kokemat häiriöt	Kävijöiden kokemus muiden kävijöiden käyttäytymisen aiheuttamasta häiriöstä	x		4,60	Valtakunnallinen tavoitearvo, 4,4.	4,40	5	1-5 (5paras)	2027	

Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset (€, htv)	Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset kokonaistulovaikutukset,	x		1600000	Tavoite kasvattaa paikallistuloa	1500000		€	2027	
Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset vaikutukset (€, htv)	Kävijöiden rahankäytön paikallistaloudelliset kokonaistyöllisyysvaikutukset	x		14	Tavoite kasvattaa vaikutuksia	12		htv	2027	
Kävijöiden viipymä (vrk)	Viipymä/Suojelualueella käyneiden matkailijoiden kokonaisviipymä puistossa ja sen matkailu (lähi)alueella	x		39774	Tavoite kasvattaa viipymää	35000		vrk	2027	
Käytön määrä maastossa (kpl)	Kohteella vierailleiden kävijöiden määrä (käyntimäärä)	x	V. 2022 kävijämäärä. Tavoite minimi on 5 edellisen vuoden kävijämäärän ka.	14561	Maltillista kasvua	16968		kpl	2027	
Käytön määrä verkkosivuilla (kpl)	Käyntikerrat luontoon.fi-sivuilla	x		88000	Tavoitteena, että käyntimäärät kasvavat 20 %	85000		kpl	2027	
Maaston kuluneisuus	Maaston kuluneisuus/kävijöiden arvio kävijätutkimuksessa	x		4,70	Tavoitteena että pysytään valtakunnallisen kävijätyt.ind. yläpuolella,	4,40		1-5 (5paras)		
Palvelurakenteiden kunto	Palvelurakenteiden kunto/Huonokuntoisten palvelurakenteiden osuus, %	x	PAVE	18	Sallimme vain max. 10 % huonossa kunnossa		10	%	2027	

Virkistyskäytölle herkkien lajien tila	Saimaan-norppa/häiriöiden määrä	x		3	Ei havaittuja häiriöitä.	3	5	1-5 (5paras)		
Virkistyskäytölle herkkien lajien tila	Yleismittari: Vaateliaat/uhanalaiset kasvilajit	x		5	Ei havaittuja häiriöitä.	3	5	1-5 (5paras)		
Virkistyskäytölle herkkien lajien tila	Yleismittari: muu lajisto	x		5	Ei havaittuja häiriöitä.	3	5	1-5 (5paras)		
Virkistyskäytölle herkkien lajien tila	Yleismittari: linnut	x		5	Ei havaittuja häiriöitä.	3	5	1-5 (5paras)		
Virkistyskäytölle herkkien luontotyyppien tila	Yleismittari: Herkät/uhanalaiset luontotyytit	x		5	Ei havaittuja häiriöitä.	3	5	1-5 (5paras)		
Virkistyskäytön terveys- ja hyvinvointivaikutukset	Kävijöiden kokemus terveys- ja hyvinvointivaikutuksista, terveysindeksi	x		4,40	Valtakunnallinen tavoitearvo, 4,4.	4,20	5	1-5 (5paras)	2027	
Virkistyskäytön terveys- ja hyvinvointivaikutukset	Omin voimin kuljettu matka per kävijä, km	x		23,20	Tavoite että matka säilyy näin mittavana	20		km	2027	
Yhteistyö matkailutoimijoiden kanssa	Matkailun yhteistyösopimusten määrä	x	ASTA	100	Tavoite kattavuus 100 %	90		%	2027	
Yhteistyö matkailutoimijoiden kanssa	Yrittäjien tyytyväisyys Metsähallituksen toimintaan	x	2022 webropol koko Saimaa	4,10	Valtakunnallinen tavoitearvo, 4,4.	4,20		1-5 (5paras)	2027	
Ympäristön kuormitus (esim. polttopuun kulutus, roskaantuneisuus)	Polttopuun menekki, kuutio (Polttopuun menekki m3)	x	PAVE 20192021 ka, m3	97	Tavoite että polttopuunmenekki ei kasva		100	m ³	2027	

Arkeologiset kohteet säilyvät ja niiden hoitoa jatketaan. Rakennusperintökohteiden kulttuurishistorialliset arvot säilyvät.

Mittariluokka	Mittarin nimi	LAC	Lähtötaso (teksti)	Lähtötaso (num)	Tavoitetaso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoitevuosi	Lisätietoja

Alue säilyttää erämaisen maisemakuvansa ja luonteensa.

Mittariluokka	Mittarin nimi	LAC	Lähtötaso (teksti)	Lähtötaso (num)	Tavoitetaso (teksti)	Tavoite (min)	Tavoite (max)	Yksikkö	Tavoitevuosi	Lisätietoja

22 Osallistaminen

Selite	Kansalaisten ja sidosryhmien kuuleminen suunnittelussa on Metsähallituksen ja ympäristöhallinnon toimintatapa. Osallistamisen tavoitteena on: saada luonnonsuojeluun liittyville tavoitteille ja toiminnalle yleinen hyväksyntä, vähentää ristiriitoja Metsähallituksen ja eturyhmien välillä sekä eri eturyhmien kesken, saada mahdollisimman paljon tietoa, taitoa ja näkemyksiä ratkaisuille pohjaksi, saada yhteistyötahot sitoutumaan suunnitelman tavoitteisiin ja keskeisiin ratkaisuihin sekä luoda pysyvä yhteistyö alueen eri toimijoiden kesken.
---------------	---

Kohdennettu osallistaminen

Osallistamistapa	Osallistetut taho	Nimetty edustaja
Kokous	Metsästysseurat, joilla on virkistyskäyttöä metsästyssopimusalueellaan.	Eri edustajia
Tiedotus verkkokyselystä ja mahdollisuudesta palautteen antamiseen	Yhdistykset, harrastajaryhmät ja muut sidosryhmät sekä kohteen vierailijat	Eri edustajia/osallistujia
Yhteistyöryhmän kokoukset	Tärkeimmät sidosryhmät	Eri tahojen edustajia
Yrittäjien tilaisuus	Matkailuyrittäjät	Eri edustajia

Yksityisten maanomistajien osallistaminen (Yksityiset suojelualueet ja muut yksityisalueet)

Suunnittelualueella ei ole yksityisiä maanomistajia.

Avoim osallistaminen	Paikka	Pvm	Osallistajat (lkm)
Karttapohjainen verkkokysely kansalaisille ja sidosryhmille	Internet-kysely	01.07.2022	92
Yleisötilaisuus luonnoksesta	Savonlinna, Riihisaari	02.05.2023	10

Lausunnot ja palaute (lausuntokooste liitteenä 3)

Pyydetyt lausunnot (kpl)	39	Saadut lausunnot (kpl)	9	Lausuntoaika	17.5.-19.6.23
--------------------------	----	------------------------	---	--------------	---------------

Yhteenveto osallistamisesta ja sen vaikutuksesta suunnitelmaan

Keskeisistä sidosryhmistä koottiin yhteistyöryhmä tuomaan erilaisia tarpeita ja näkemyksiä suunnittelualueen hoitoon ja käyttöön liittyen. Yhteistyöryhmän jäseniä olivat Savonlinnan kaupunki, Enonkosken kunta, Heinäveden kunta, Etelä-Savon ELY-keskus, Pohjois-Karjalan ELY-keskus, Etelä-Savon maakuntaliitto, Pohjois-Karjalan maakuntaliitto, Suomen luonnonsuojeluliiton Etelä-Savon ja Pohjois-Karjalan piirit, Järvi-Suomen kylät ry, Pohjois-Karjalan kylät ry, Heinäveden reitin kalatalousalue, Savonlinnan, Enonkosken ja Etelä-Soicalon riistahoitoyhdistykset sekä Saimaa Holiday Oravi. Yhteistyöryhmä kokoontui viisi kertaa, jolloin suunnitelman sisältöjä työstettiin vaiheittain. Lisäksi alueen yhteistyöyrittäjille järjestettiin etäwebinaari, jossa sai työpajassa kertoa toiveitaan kansallispuiston kehittämisestä.

Suunnittelun aloittamisesta ja osallistumismahdollisuuksista tiedotettiin eri kanavissa alkuvuodesta 2022. Kansalaisia osallistettiin karttakyselyn avulla kesällä 2022, jolloin kysely oli avoinna 1.7.–15.8. Suunnitelmien luonnosvaiheessa 2.5.23 järjestetystä yleisötilaisuudesta tiedotettiin mediatiedotteella, lehti-ilmoituksella ja suorilla kutsuilla. Lisäksi kaikilla kiinnostuneilla oli mahdollista antaa suunnitteluun ehdotuksia ja palautetta puhelimitse, sähköpostitse ja kirjeitse.

Verkkokyselyn tuloksena suunnitelmassa esitettiin tarpeita mm. ruuhkaisuuden vähentämiseksi uusien telttailupohjien ja lähtöpaikkojen kehittämisen myötä. Erävalvontaa tehdään aktiivisesti ja moottoriveneilykiellon merkintöjen parantamista edistetään. Koloveden arvoista erämaisuuutta pidettiin arvoista tärkeänä ja ylipäättänsä kansallispuiston suojelua – näitä pyritään tulevaisuudessaakin vaalimaan.

Osallistamisen kautta saatiin tärkeää kokemuksellista tietoa Koloveden kansallispuiston kehittämiseksi. Metsähallitus kiittää kaikkia hoidon ja käytön suunnitteluun osallistuneita. Eri tarpeita pyritään yhteensovittamaan kestäväällä tavalla, puiston suojelu- ja käyttöarvot huomioiden.

LÄHTEET

Viittaus	Tekijä(t)	Julkaisun nimi	Julkaisutiedot	Julkaisuvuosi
01	Kovanen, K (toim)	VAT Vuoksi. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet Vuoksen vesistöalueella	Etelä-Savon ympäristökeskuksen raportteja 4/2007	2007
02	Etelä-Savon maakuntaliitto	Etelä-Savon 2. vaihemaakuntakaava	Etelä-Savon maakuntaliitto. Sähköinen aineisto: https://esavo.fi/etela-savon-2.-vaihemaakuntakaava	2016
03	Etelä-Savon maakuntaliitto	Etelä-Savon maakuntakaava	Etelä-Savon maakuntaliitto. Sähköinen aineisto: https://esavo.fi/etela-savon-maakuntakaava-2010	2009
04	Heinäveden kunta	Heinäveden järvialueiden rantayleiskaava	Heinäveden kunta. Sähköinen aineisto: https://heinavesi.fi/kartat-ja-paikkatieto	2001
05	Heinäveden kunta	Heinäveden reitin rantayleiskaava	Heinäveden kunta. Sähköinen aineisto: https://heinavesi.fi/kartat-ja-paikkatieto	2002
06	Enonkosken kunta	Saimaan alueen osayleiskaava	Sähköinen aineisto: https://enonkoski.fi/asukkaalle/asuminen-jaymparisto/kaavoitus/	2008
07	Metsähallitus, Luontopalvelut	Metsien ja soiden ennallistamisen toimenpidesuunnitelmat 3 kpl (2004, 2005, 2013)	Metsähallitus, Luontopalvelut	
08	Metsähallitus, Luontopalvelut	Saimaan suojelualueiden luontomatkailusuunnitelma	Metsähallitus, Luontopalvelut. Sähköinen aineisto: https://storymaps.arcgis.com/stories/b2e08e4f11c2456ba050bf1e5ae57baa	2023
09	Metsähallitus, Luontopalvelut	Kolovesi - Vaaluvirta - Pyttyselkä Natura 2000-alueen tilan arviointi	Metsähallitus, Luontopalvelut	2021
10	Kotanen, J. (toim.) ym.	Vuoksen vesienhoitoalueen vesienhoitosuunnitelma vuosille 2022–2027	Etelä-Savon, Kaakkois-Suomen, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon ELY-keskukset. Sähköinen aineisto: https://www.doria.fi/handle/10024/184581	2022
11	Kotanen, J. (toim.) ym.	Vesien tila hyväksi yhdessä: EteläSavon vesienhoidon toimenpideohjelma vuosille 2022– 2027	Etelä-Savon ELY-keskus. Sähköinen aineisto: https://urn.fi/URN:ISBN:978-952-398-014-3	2022
12	Saimaannorpan suojelutyöryhmä	Saimaannorpan suojelun strategia ja toimenpidesuunnitelma	Saimaannorpan suojelutyöryhmä. Sähköinen aineisto: https://ym.fi/documents/1410903/39422803/Saimaannorpan_suojelun_strategia_ja_toimenpidesuunnitelma_2022.pdf/2e943e9b-c1f3-000a-a017e5b55145daec?t=1653982009796	2022
13	Hellström, K	Heinäveden reitin maiseman- ja luonnonhoidon yleissuunnitelma	Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen raportteja 93/2012	2012

14	Metsähallitus	Koloveden kansallispuiston kävijätutkimus 2018	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja B 245. Sähköinen aineisto: https://julkaisut.metsa.fi/julkaisut/show/2378	2018
15	Maukonen, E. ym.	Itä-Suomen luonnonvarasuunnitelma, kausi 2008-2017	Metsähallituksen metsätalouden julkaisuja 61	2008
16	Heinävedenreitin kalatalousalue	Heinävedenreitin kalatalousalueen käyttö- ja hoitosuunnitelma vuosille 2022 - 2031	Heinävedenreitin kalatalousalue. Sähköinen aineisto: https://www.kolovedenkalastusalue.fi/wp-content/uploads/2021/12/Heinavedenreitinkalatalousalueen-kaytto-ja-hoitosuunnitelma17.12.2021-.pdf	2021
17	Museovirasto	Muinaisjäännösrekisteri	www.kyppi.fi	2020
18	Metsähallitus	Koloveden kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma	Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisuja. Sarja C 76. Sähköinen aineisto: https://julkaisut.metsa.fi/assets/pdf/lp/Csarja/c76.pdf	2010
19	Suomen ympäristökeskus	SYKEN Vesikartta -palvelu 2023	Suomen ympäristökeskus. Sähköinen aineisto: http://paikkatieto.ymparisto.fi/vesikarttaviewers/Html5Viewer_2_11_2/Index.html?configBase=http://paikkatieto.ymparisto.fi/Geocorte/x/Essentials/REST/sites/VesikarttaKansa/viewers/VesikarttaHTML525/virtualdirectory/Resources/Config/Default&locale=fi-FI	2023
20	Lyytikäinen, A	Koloveden kansallispuiston geologia ja geomorfologia.	Raportti Metsähallituksen Itä-Suomen luontopalveluille. Pohjois-Karjalan vesi- ja ympäristöpiiri.	1994
21	Takkunen ym.	Vuoksen vesistöalueen järvitaimenkantojen toimenpideohjelma	Pohjois-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Raportteja 60/2018.	2018
22	Valtioneuvoston periaatepäätös 8.3.2012	Kansallinen kalatiestrategia	Valtioneuvosto. Sähköinen aineisto: https://mmm.fi/kalat/strategiat-jaohjelmat/kalatiestrategia	2012
23	Erkamo ym.	Kansallinen rapustrategia	Maa- ja metsätalousministeriö. Sähköinen aineisto: http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-453-999-9	2019
24	Korhonen ym.	Vuoksen vesistön harjuskantojen toimenpideohjelma	Pohjois-Savon ELY-keskus. Sähköinen aineisto: https://www.doria.fi/handle/10024/182829	2021
25	Metsähallitus	Kestävän matkailun periaatteet - Kansallispuistot, luonto- ja historiakohteet sekä maailmanperintökohteet	Metsähallitus. Sähköinen aineisto: https://storymaps.arcgis.com/stories/4b2693331bc44cd6b776c04b3032ea1f	2016
26	Metsähallitus	Maastoliikenneperiaatteet.	Luontopalvelut, MH 4316/2014.	2014
27	Metsähallitus	Metsähallituksen Ilmasto-ohjelma - ilmastoviisaita ratkaisuja	Metsähallitus: Sähköinen aineisto: https://julkaisut.metsa.fi/assets/pdf/MH-ilmastoohjelma-2020.pdf	2020

LIITTEET

Liite 1 Kooste yksityisistä luonnonsuojelualueista					
Sisältö	Liitteessä listataan Natura-alueella olevat yksityiset luonnonsuojelualueet, niiden määräysten mahdollinen uusimistarve sekä liikkumisrajoitukset ja muut tarpeelliset lisätiedot.				
Tunnus	Nimi	Rauhoitusvuosi	Pinta-ala (ha)	Määräysten uusimistarve	Lisätietoja
Liikkumisrajoitukset					
Tunnus	Nimi	Alkaa	Päätyy	Pinta-ala (ha)	Lisätietoja
YSA alueiden pinta-ala yhteensä (ha)		0,00			
Rajoitusala YSA alueilla yhteensä (ha)		0,00			

Liite 2 Suunnittelualueella esiintyvät uhanalaiset ja luonto- ja lintudirektiivien lajit

HUOM! Lomakkeelta on jätetty pois JulKL 621/1999 24 § 1 mom. kohdan 14 mukaan salassa pidettävä aineisto: sensitiivisiksi määritellyt lajitiedot!

Eliöryhmä	Lajinimi	Direktiivi	Ls-laki	Uhanal. luokka	Vieraslaji	Sens. tieto	Hav. paikk. määrä	Keskeinen suojeluseruste/arvo	Lisätiedot
Hämähäkkieläimet	kyhmyristihämähäkki <i>Araneus angulatus</i>		-	NT			2		2022-01-20 LajiGIS
Linnut	haarapääsky <i>Hirundo rustica</i>		U	VU					NATA: Kolovesi-Vaaluvirta-Pyttyselkä 2020
Linnut	harmaalokki <i>Larus argentatus</i>		-	VU					NATA: Kolovesi-Vaaluvirta-Pyttyselkä 2020
Linnut	harmaapäätikka <i>Picus canus</i>	Li I	-	LC			1		Harrastajatiedot
Linnut	helmipöllö <i>Aegolius funereus</i>	Li I	-	NT			1		Harrastajatiedot
Linnut	hiirihaukka <i>Buteo buteo</i>	Li m	U	VU					NATA: Kolovesi-Vaaluvirta-Pyttyselkä 2020
Linnut	hömötiainen <i>Poecile montanus</i>		U	EN					NATA: Kolovesi-Vaaluvirta-Pyttyselkä 2020
Linnut	idänuunilintu <i>Seicercus trochiloides</i>	Li m	-	LC					NATA: Kolovesi-Vaaluvirta-Pyttyselkä 2020
Linnut	isokoskelo <i>Mergus merganser</i>		-	NT					NATA: Kolovesi-Vaaluvirta-Pyttyselkä 2020
Linnut	kaakkuri <i>Gavia stellata</i>	Li I	-	LC					NATA: Kolovesi-Vaaluvirta-Pyttyselkä 2020
Linnut	kalatiira <i>Sterna hirundo</i>	Li I	-	LC					NATA: Kolovesi-Vaaluvirta-Pyttyselkä 2020
Linnut	kanahaukka <i>Accipiter gentilis</i>		-	NT					NATA: Kolovesi-Vaaluvirta-Pyttyselkä 2020
Linnut	kuhankeittäjä <i>Oriolus oriolus</i>		U	EN					NATA: Kolovesi-Vaaluvirta-Pyttyselkä 2020
Linnut	kuikka <i>Gavia arctica</i>	Li I	-	LC					NATA: Kolovesi-Vaaluvirta-Pyttyselkä 2020
Linnut	kurki <i>Grus grus</i>	Li I	-	LC					NATA: Kolovesi-Vaaluvirta-Pyttyselkä 2020
Linnut	kuukkeli <i>Perisoreus infaustus</i>		-	NT			1		2022-01-20 LajiGIS
Linnut	lapinpöllö <i>Strix nebulosa</i>	Li I	-	LC					NATA: Kolovesi-Vaaluvirta-Pyttyselkä 2020
Linnut	laulujoutsen <i>Cygnus cygnus</i>	Li I	-	LC					NATA: Kolovesi-Vaaluvirta-Pyttyselkä 2020
Linnut	mehiläishaukka <i>Pernis apivorus</i>	Li I	U	EN					NATA: Kolovesi-Vaaluvirta-Pyttyselkä 2020
Linnut	metso <i>Tetrao urogallus</i>	Li I	-	LC					NATA: Kolovesi-Vaaluvirta-Pyttyselkä 2020
Linnut	nuolihaukka <i>Falco subbuteo</i>	Li m	-	LC					NATA: Kolovesi-Vaaluvirta-Pyttyselkä 2020
Linnut	närhi <i>Garrulus glandarius</i>		-	NT					NATA: Kolovesi-Vaaluvirta-Pyttyselkä 2020
Linnut	pajusirkku <i>Schoeniclus schoeniclus</i>		U	VU					NATA: Kolovesi-Vaaluvirta-Pyttyselkä 2020
Linnut	palokärki <i>Dryocopus martius</i>	Li I	-	LC					NATA: Kolovesi-Vaaluvirta-Pyttyselkä 2020
Linnut	pikkulepinkäinen <i>Lanius collurio</i>	Li I	-	LC					NATA: Kolovesi-Vaaluvirta-Pyttyselkä 2020
Linnut	pikkusieppo <i>Ficedula parva</i>	Li I	-	LC			2		2022-01-20 LajiGIS
Linnut	pohjantikka <i>Picoides tridactylus</i>	Li I	-	LC					NATA: Kolovesi-Vaaluvirta-Pyttyselkä 2020

Linnut	punavarpunen <i>Erythrina erythrina</i>		-	NT					NATA: Kolovesi-Vaaluvirta-Pyttyselkä 2020
Linnut	pyy <i>Tetrastes bonasia</i>	Li I	-	VU					NATA: Kolovesi-Vaaluvirta-Pyttyselkä 2020
Linnut	ruokokerttunen <i>Acrocephalus schoenobaenus</i>		-	NT					NATA: Kolovesi-Vaaluvirta-Pyttyselkä 2020
Linnut	selkälokki <i>Larus fuscus</i>	Li m	U	EN					NATA: Kolovesi-Vaaluvirta-Pyttyselkä 2020
Linnut	teeri <i>Lyrurus tetrix</i>	Li I	-	LC					NATA: Kolovesi-Vaaluvirta-Pyttyselkä 2020
Linnut	tervapäsky <i>Apus apus</i>		U	EN					NATA: Kolovesi-Vaaluvirta-Pyttyselkä 2020
Linnut	tukkasotka <i>Aythya fuligula</i>	Li m	-	EN					NATA: Kolovesi-Vaaluvirta-Pyttyselkä 2020
Linnut	tuulihaukka <i>Falco tinnunculus</i>	Li m	-	LC			1		Harrastajatiedot
Linnut	töyhtötiainen <i>Lophophanes cristatus</i>		U	VU					NATA: Kolovesi-Vaaluvirta-Pyttyselkä 2020
Linnut	valkoviklo <i>Tringa nebularia</i>		-	NT					NATA: Kolovesi-Vaaluvirta-Pyttyselkä 2020
Linnut	viirupöllö <i>Strix uralensis</i>	Li I	-	LC					NATA: Kolovesi-Vaaluvirta-Pyttyselkä 2020
Sammalet	aarnisammal <i>Schistostega pennata</i>		U	VU			1		2022-01-20 LajiGIS
Sammalet	etelänraippasammal <i>Anastrophyllum michauxii</i>		U	EN			2		2022-01-20 LajiGIS
Sammalet	haapariippusammal <i>Neckera pennata</i>		U	VU			1		2022-01-20 LajiGIS
Sammalet	kalliopunossammal <i>Porella cordaeana</i>		U	EN			1		2022-01-20 LajiGIS
Sammalet	kantokinnassammal <i>Scapania apiculata</i>		E	CR			1	Muu keskeinen suojeluarvo	2022-01-20 LajiGIS
Sammalet	kantokorvasammal <i>Liochlaena lanceolata</i>		-	NT			1		2022-01-20 LajiGIS
Sammalet	kantopaanusammal <i>Calypogeia suecica</i>		E	EN			1	Muu keskeinen suojeluarvo	2022-01-20 LajiGIS
Sammalet	kantoraippasammal <i>Crossocalyx hellerianus</i>		U	VU			1		2022-01-20 LajiGIS
Sammalet	korpihohtosammal <i>Herzogiella turfacea</i>	Lu II	E	VU			2	Muu keskeinen suojeluarvo	2022-01-20 LajiGIS
Sammalet	ripsilovisammal <i>Lophozia ciliata</i>		E	EN			1	Muu keskeinen suojeluarvo	2022-01-20 LajiGIS
Kovakuoriaiset	jalavanlahokärsäkäs <i>Cossonus cylindricus</i>		E	VU			2		2022-01-20 LajiGIS
Kovakuoriaiset	jurokuoriainen <i>Zavaljus brunneus</i>		-	NT			1		2022-01-20 LajiGIS
Kovakuoriaiset	kääpäpimikkä <i>Neomida haemorrhoidalis</i>		-	NT			1		2022-01-20 LajiGIS
Kovakuoriaiset	piilopääaatukainen <i>Phytobaenus amabilis</i>		-	NT			2		2022-01-20 LajiGIS
Kaksisiipiset	haapavarjokainen <i>Sciophila salassea</i>		-	NT			1		2022-01-20 LajiGIS

Kaksisiipiset	suomenpuukärpänen <i>Xylomya czekanovskii</i>		U	VU			1		2022-01-20 LajiGIS
Sienet	<i>Aporpium canescens</i> (sis. <i>Aporpium macroporum</i>)		-	NT			5		2022-01-20 LajiGIS
Sienet	aihkinahka <i>Crustoderma corneum</i>		-	NT			1		2022-01-20 LajiGIS
Sienet	erakkokääpä <i>Antrodia infirma</i>		U	VU			2		2022-01-20 LajiGIS
Sienet	haapaspi <i>Radulodon erikssonii</i>		U	VU			3		2022-01-20 LajiGIS
Sienet	hentokääpä <i>Postia lateritia</i>		-	NT			2		2022-01-20 LajiGIS
Sienet	hiilikääpä <i>Gloeophyllum carbonarium</i>		U	EN			2	Muu keskeinen suojeluarvo	LajiGIS 01.04.2022
Sienet	huopakääpä <i>Pelloporus tomentosus</i>		-	NT			1		2022-01-20 LajiGIS
Sienet	kairakääpä <i>Antrodia primaeva</i>		U	VU			1		2022-01-20 LajiGIS
Sienet	korkkikerroskääpä <i>Perenniporia subacida</i>		-	NT			5		2022-01-20 LajiGIS
Sienet	korpiludekääpä <i>Skeletocutis odora</i>		-	NT			1		2022-01-20 LajiGIS
Sienet	lumokääpä <i>Skeletocutis brevispora</i>		-	NT			4		2022-01-20 LajiGIS
Sienet	mesipillikääpä <i>Antrodia mellita</i>		-	NT			3		2022-01-20 LajiGIS
Sienet	mäntyraspikka <i>Odonticium romellii</i>		-	NT			1		2022-01-20 LajiGIS
Sienet	oranssikääpä <i>Erastia aurantiaca</i>		-	NT			2		2022-01-20 LajiGIS
Sienet	peikonnahka <i>Crustoderma dryinum</i>		-	NT			2		2022-01-20 LajiGIS
Sienet	poimukääpä <i>Antrodia pulvinascens</i>		U	VU			2		2022-01-20 LajiGIS
Sienet	pursukääpä <i>Amylocystis lapponica</i>		-	NT			14		2022-01-20 LajiGIS
Sienet	raidantuoksukääpä <i>Haploporus odorus</i>		U	VU			3		2022-01-20 LajiGIS
Sienet	riekonkääpä <i>Anthoporia albobrunnea</i>		-	NT			5		2022-01-20 LajiGIS
Sienet	rusokantokääpä <i>Fomitopsis rosea</i>		-	NT			29		2022-01-20 LajiGIS
Sienet	rustikka <i>Protomerulius caryae</i>		-	NT			5		2022-01-20 LajiGIS
Sienet	salokääpä <i>Dichomitus squalens</i>		-	NT			2		2022-01-20 LajiGIS
Sienet	sirppikääpä <i>Sidera lenis</i>		-	NT			2		2022-01-20 LajiGIS
Sienet	sitruunakääpä <i>Antrodiella citrinella</i>		-	NT			1		2022-01-20 LajiGIS
Sienet	välkkyludekääpä <i>Skeletocutis stellae</i>		U	VU			5		2022-01-20 LajiGIS
Perhoset	aarnikiiltokääriäinen <i>Cydia cornucopiae</i>		U	VU			1		2022-01-20 LajiGIS

Perhoset	kirjoverkkoperhonen <i>Euphydryas maturna</i>	Lu II,IV	-	LC			2		2022-01-20 LajiGIS
Perhoset	naavamittari <i>Alcis jubatus</i>		-	NT			2		2022-01-20 LajiGIS
Perhoset	vaaleaharmoyökkönen <i>Xestia sincera</i>		U	VU			1		2022-01-20 LajiGIS
Jäkälät	<i>Arthothelium scandinavicum</i>		-	NT			1		2022-01-20 LajiGIS
Jäkälät	aarniluppo <i>Bryoria nadvornikiana</i>		-	NT			3		2022-01-20 LajiGIS
Jäkälät	hongantorvijäkälä <i>Cladonia parasitica</i>		U	VU			1		2022-01-20 LajiGIS
Jäkälät	jauhehankajäkälä <i>Evernia mesomorpha</i>		-	NT			1		2022-01-20 LajiGIS
Jäkälät	kantokehräjäkälä <i>Lecanora hypopta</i>		-	NT			1		2022-01-20 LajiGIS
Jäkälät	karstajäkälä <i>Parmeliella triptophylla</i>		-	NT			6		2022-01-20 LajiGIS
Jäkälät	kastanjansuomujäkälä <i>Carbonicola myrmecina</i>		-	NT			1		2022-01-20 LajiGIS
Jäkälät	kissantassujäkälä <i>Felipes leucopellaeus</i>		U	VU			4		2022-01-20 LajiGIS
Jäkälät	korpiluppo <i>Alectoria sarmentosa</i>		-	NT			1		LajiGIS 01.04.2022
Jäkälät	nukkamunuaisjäkäliä <i>Nephroma resupinatum</i>		U	VU			1		2022-01-20 LajiGIS
Jäkälät	raidankeuhkojäkäliä <i>Lobaria pulmonaria</i>		-	NT			2		2022-01-20 LajiGIS
Jäkälät	samettikesijäkälä <i>Leptogium saturninum</i>		-	NT			2		2022-01-20 LajiGIS
Jäkälät	sammallimijäkälä <i>Protopannaria pezizoides</i>		-	NT			1		2022-01-20 LajiGIS
Jäkälät	silomunuaisjäkäliä <i>Nephroma bellum</i>		-	NT			1		2022-01-20 LajiGIS
Jäkälät	silonaava <i>Usnea glabrescens</i>		-	NT			1		2022-01-20 LajiGIS
Jäkälät	takkuhankajäkälä <i>Evernia divaricata</i>		U	VU			3		2022-01-20 LajiGIS
Nisäkkäät	liito-orava <i>Pteromys volans</i>	Lu II,IV	U	VU			8	Naturan keskeinen suojeluperuste	2022-01-20 LajiGIS
Nisäkkäät	saimaanorppa <i>Pusa hispida saimensis</i>	Lu II,IV	E	EN				Naturan keskeinen suojeluperuste	2022-01-20 LajiGIS
Putkilokasvit	ketoneilikka <i>Dianthus deltoides</i>		-	NT			1		perinnemaisemainventointi 2020
Putkilokasvit	lupiini <i>Lupinus</i>		-		X		1		maastohavainto
Putkilokasvit	metsänemä <i>Epipogium aphyllum</i>		U	VU			3		2022-01-20 LajiGIS

Selitykset	
Direktiivi	Lu I - Luontodirektiivin liitteen I luontotyytit, Lu II - Luontodirektiivin liitteen II laji, Lu IV - Luontodirektiivin liitteen IV laji, Lu V - Luontodirektiivin liitteen V laji, Li I/Ls - Lintudirektiivin liitteen I laji, Li Ms - Muuttava laji, jota käytetty SPA alueita valittaessa, -- Ei direktiivi laji
Uhanalaisuus luonnonsuojeluasetuksessa	E - erityisesti suojeltava laji, U - muu uhanalainen laji, - - ei mainittu asetuksessa
IUCN luokituksen mukainen uhanalaisuusluokka	RE - Hävinneet (RE), EW - Luonnosta hävinneet (EW), CR - Äärimmäisen uhanalaiset (CR), EN - Erittäin uhanalaiset (EN), VU - Vaarantuneet (VU), NT - Silläpidettävät (NT), LC - Elinvoimaiset (LC), DD - Puutteellisesti tunnetut (DD), NE - Arvioimatta jätetyt (NE), 10 - Tarkastelematta jätetyt, NA - Arviointiin soveltumattomat (NA)

Liite 3 Lausunntooste

Pyydetty lausunnot (kpl)		Saadut lausunnot (kpl)				
39		9				
Lausuja ja lausunto				Suunnitelman osa/lomake	Metsähallituksen vastine	Aiheutunut toimenpide
<p>Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY):</p> <p>Suunnitelmaan sisältyvä uhka-analyysi antaa ELY-keskuksen mielestä hyvät lähtökohdat alueen luontoarvojen ja eri toimintojen yhteensovittamista koskevia tarpeita arvioitaessa. Kolovedellä vieraili vuonna 2022 noin 14 600 henkilöä ja sitä edeltävinä neljänä vuotena sitäkin enemmän – vuonna 2020 lähes 20 000 henkilöä. Alueella kävijöiden määrä vaikuttaa suurelta kansallispuiston kokoon ja luontoarvoihin nähden, joten toivottavaa on, ettei vuosittaista kävijämäärää ainaakaan tietoisesti pyrittäisi lisäämään nykyisestä ja palvelutarjontaa suunnattaisiin myös muille lähistöllä sijaitseville valtion omistamille alueille.</p> <p>Tärkeä osa suunnittelua on ollut tarkastella paitsi alueella liikkuvien ihmisten myös vieraspetojen ja ilmastonmuutoksen aiheuttamia riskejä. Suunnitelmassa esitetyt päämäärät ja tavoitteet ovat kaikki tärkeitä. ELY-keskuksen näkemyksen mukaan erityisen tärkeitä ovat luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriperinnön säilyttämistä edistävät tavoitteet ja toimenpiteet, joita päivitetty vyöhykealuejako osaltaan tukee.</p> <p>Hoito- ja käyttösuunnitelman laatimiseen on osallistunut laajapohjainen paikallisista viranomais- ja sidosryhmätahoista koostunut ohjausryhmä, mikä on osaltaan mahdollistanut käsiteltyjen asioiden tarkastelun monesta näkökulmasta. Suunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumisen säännöllinen seuranta on tärkeää, ja sitä koskevasta tuloksista olisi tarpeen jakaa tietoa ainakin suunnitelman laadintaan osallistuneille tahoille, miksei laajemminkin. Kävijämäärien aiheuttamia vaikutuksia luonto- ja kulttuuriympäristöön on tarpeen seurata jatkuvasti ja tarvittavia muutoksia esim. ohjeisiin ja palvelurakenteeseen on tehtävä heti, jos ongelmia ilmenee.</p>				KOKO SUUNNITELMA	<p>Metsähallitus kiittää hyvistä huomioista.</p> <p>Talviaikaista käyttöä pyritään rajoittamaan monin keinoin esim. teiden auraamattomuudella. Erämaisyyden säilyttäminen on nostettu yhdeksi tämän suunnitelman keskeiseksi tavoitteeksi.</p> <p>Kävijämäärän kasvattaminen ei ole Metsähallituksen tavoitteena, vaan Koloveden toivotaan säilyvän erämaisena luontokohteena.</p> <p>Seurannasta on linjattu Metsähallituksen suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteissa (2023, https://julkaissut.metsa.fi/assets/pdf/lp/Bsarja/b272 .pdf) seuraavaa: "Hoito- ja käyttösuunnitelmassa määritellään mittarit suunniteltujen toimenpiteiden ja niiden ympäristö- ja muiden vaikutusten seuranta varten, jotta voidaan arvioida, onko suunnitelmakauden aikana tarpeen tehdä korjaavia toimenpiteitä ja jos on, niin minkälaisia. -Luontopalvelut on linjannut, että HKS:n toteutumista ja vaikutuksia tarkastellaan noin 5–6 vuoden välein. -- Välitarkastelussa tarkistetaan, onko HKS:ssa tarpeelliseksi katsotut toimenpidesuunnitelmat laadittu ja toteutus aloitettu. Arvioidaan NATA-tarkastelu(je)n ja HKS:n seurantamittareiden perusteella alueella tehtyjen toimenpiteiden vaikutuksia sekä alueeseen kohdistuvan virkistyskäytön ja muun käytön ohjaamisen onnistumista, hyödyntäen muun muassa ns. LAC-menetelyä".</p> <p>Koloveden hoito- ja käyttösuunnitelmaan kirjattiin LAC-seurantamittareiden lisäksi tavoitteiden seurantaan suunnattuja mittareita ja välitarkastelu tullaan tekemään 5–6 vuoden kuluttua. Virkistyskäytön kestävyden seurantaan tarkoitettuja LAC-mittareita (mm. ekologisen kestävyden ja kulumisen osalta) seurataan vuosittain ja lisäksi tehdään kävijätutkimus noin viiden vuoden välein. Koemme luontopalveluissa mainitsemanne seurannan myös hyvin tärkeäksi. Näkökulma viestinnästä on myös tärkeä, ja tähän tullaan panostamaan jatkossa.</p>	Ei muutoksia suunnitelmaan

<p>Heinäveden kunta:</p> <p>Heinäveden kunnanhallitus katsoo, että Koloveden hoito- ja käyttösuunnitelman laadintaan on osallistunut joukko alan erikoisasiantuntijoita ja näin ollen Heinäveden kunnalla ei ole lisättävää Koloveden kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmaluonnokseen.</p>	KOKO SUUNNITELMA		Ei muutoksia suunnitelmaan.
<p>Pohjois-Karjalan ELY- keskus:</p> <p>ELY-keskus ei näe tarpeelliseksi lausunnon antamista, koska ELY-keskus katsoo Koloveden kansallispuiston yhteistyöryhmään kuuluvana jäsenenä tulleensa riittävällä tavalla osallistetuksi hoito- ja käyttösuunnitelman laatimiseen sen valmisteluvaiheessa.</p>	KOKO SUUNNITELMA		Ei muutoksia suunnitelmaan.
<p>Savonlinnan kaupunki:</p> <p>Monimuotoinen luonto on elämän edellytys. Luontopääomaan tulisi suhtautua kuten muuhunkin pääomaan ja tunnistaa myös sen taloudellinen arvo. Monimuotoisen luonnon säilyminen on asukkaiden viihtyvyyden ja terveyden kannalta tärkeässä roolissa. Virkistyskäyttömahdollisuuksien kasvattaminen ja luonnon monimuotoisuudesta huolehtiminen lisäävät kaupungin ekologista elinvoimaa. Luonnossa oleskelu tuottaa mielihyvää ja laskee tutkitusti stressitasoja sekä parantaa vastustuskykyä.</p> <p>Toimivat järvi-ekosysteemit ovat erityisen tärkeitä Savonlinnan alueella. Joidenkin vesistöjen ekologinen tila on heikentynyt mm. hajakuormituksen seurauksena. Ilmaston muutoksen vaikutukset sään ääri-ilmiöiden ml. tulvien toistuvuuden lisääntyminen lisäävät vesistöjen hajakuormitusta. Maalta vesiin päätyvien epäpuhtauksien vähentäminen on ensiarvoisen tärkeää vesiensuojelussa. Mm. malmikaivostoiminta voi aiheuttaa merkittävän vesistön pilaantumiskärsikön.</p> <p>Vieraslajit valtaavat elinympäristöä perinteisiltä lajeilta, mm. jättiputkiesiintymiä on paljon torjuntatoimista huolimatta. Perinnebiotoopit ovat aikojen saatossa umpeutumassa. Tehostunut maa- ja metsätalous muokkaa ympäristöä. Ilmastonmuutoksen tulevat vaikutukset ovat osittain arvaamattomia. Pitkällä aikavälillä ilmaston muutos aiheuttaa myös ilmasto- ja kasvillisuusvyöhykkeiden muutoksia, joiden myötä muutoksia tapahtuu myös eläin- ja kasvilajistoissa vähentäen luonnon monimuotoisuutta ja lisäten tauteja ja tuholaisia.</p> <p>Liikkumisrajoitteiden osalta suunnitelmassa on hyvä huomioida myös vesiskoottereiden ja muiden moottorihäpäkkeiden huvikäyttö ja ottaa harkittavaksi niitä koskevat rajoitteet.</p> <p>Alueen jätehuollon järjestämisessä tulee huomioida muuttunut jätelainsäädäntö sekä paikalliset jätehuoltomääräykset. Kuten myös ympäristönsuojelussa muuttunut lainsäädäntö sekä kunnalliset ympäristönsuojelu- ja kaavamääräykset.</p>	KOKO SUUNNITELMA	<p>Kiitos huomiosta, kiinnitämme huomiota muuttuneeseen lainsäädäntöön. Nykyisellään biojätteiden kierrätyksen osalta asiakasviestintään on panostettu (mm. kompostoitavien huussien ja retkietiketin noudattamisen osalta). Kierrätyspisteet Koloveden osalta löytyvät Kirkkorannasta. Huollosta kertyneet jätteet vietään suoraan asianmukaisesti jäteasemalle.</p> <p>Vesiskoottereiden ja muiden moottorihäpäkkeiden huvikäyttöön liittyen suunnitelmassa ei ole katsottu tarpeelliseksi linjata toimenpidettä, koska suurin osa Koloveden aluetta on moottoriveneilykiellon piirissä. Mikkelin lääninhallituksen asettama kielto kattaa moottoriveneilyn (polttomoottorikäyttöisellä veneellä, vesiskootterilla yms.). Tilannetta on varmasti hyvä seurata kansallispuiston pohjoisosan osalta.</p>	Ei muutoksia suunnitelmaan.

<p>Riihisaari – Savonlinnan museo / Etelä-Savon alueellinen vastuumuseo:</p> <p>Museo lausuu suunnitelmasta Etelä-Savon kulttuuriympäristön kannalta. Alueen arkeologiset kohteet kertovat tuhansia vuosia jatkuneesta eränautinnasta, jonka hyvät vesiyhteydet ovat mahdollistaneet. Esihistorialliset kalliomaalaukset sijaitsevat vesireittien varrella ja niiden risteyskohdissa. Kalliomaalauksalliot erottuvat kaukomaisemassa ympäristöstä eroavan muotonsa ansiosta. Koloveden lukuisat veneenvetopaikat ovat olleet käytössä vähintään historialliselta ajalta. Hyvät vesireitit mahdollistivat myös alueen kaskiviljelyn, joka alkoi Huhtiniemessä ja Mäntysalossa viimeistään 1500-luvulla. Huhtiniemen tilan perinnebiotooppi on syntynyt pitkään jatkuneen viljelyn tuloksena. Esihistoriallisella ajalla alkanut eränautinta jatkuu edelleen retkeily- ja virkistyskäytön muodossa. Alueen länsi- ja luonteososa sisältyy Heinäveden reitin kansallismaisema-alueeseen. Kolovesi-Vaaluvirta-Pyttyselkä Natura-alue rajautuu pohjoisessa valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön (RKY) Heinäveden reitin kanavat ja rakenteet.</p> <p>Kulttuuriympäristön kannalta erityisen tärkeää on suunnitelmassa mainitut rakennusperintökohteiden sekä arkeologisten kohteiden hoitoon ja hoitosuunnitteluun osoitettu riittävät resurssit sekä laidunnuksen jatkaminen Huhtiniemessä perinnetäydelliseksi.</p> <p>Kulttuuriperintöasiantuntijoiden tekemät hoitosuunnitelmat, jatkuva seuranta ja ajantasainen tieto ovat myös oleellisia ja siihen tarvitaan riittävästi resursseja. Arkeologinen kulttuuriperintö on hoito- ja käyttösuunnitelmassa asianmukaisesti huomioita ja mahdolliset uhat esim. kansallispuiston esihistoriallisille kalliomaalauksille tunnistettu. Suunnitelmassa on myös tunnistettu arkeologisen inventoinnin päivitystarve: Koloveden arkeologinen inventointi on vuodelta 2006.</p>	<p>Kulttuuriympäristö</p>		<p>Ei muutoksia suunnitelmaan.</p>
--	---------------------------	--	------------------------------------

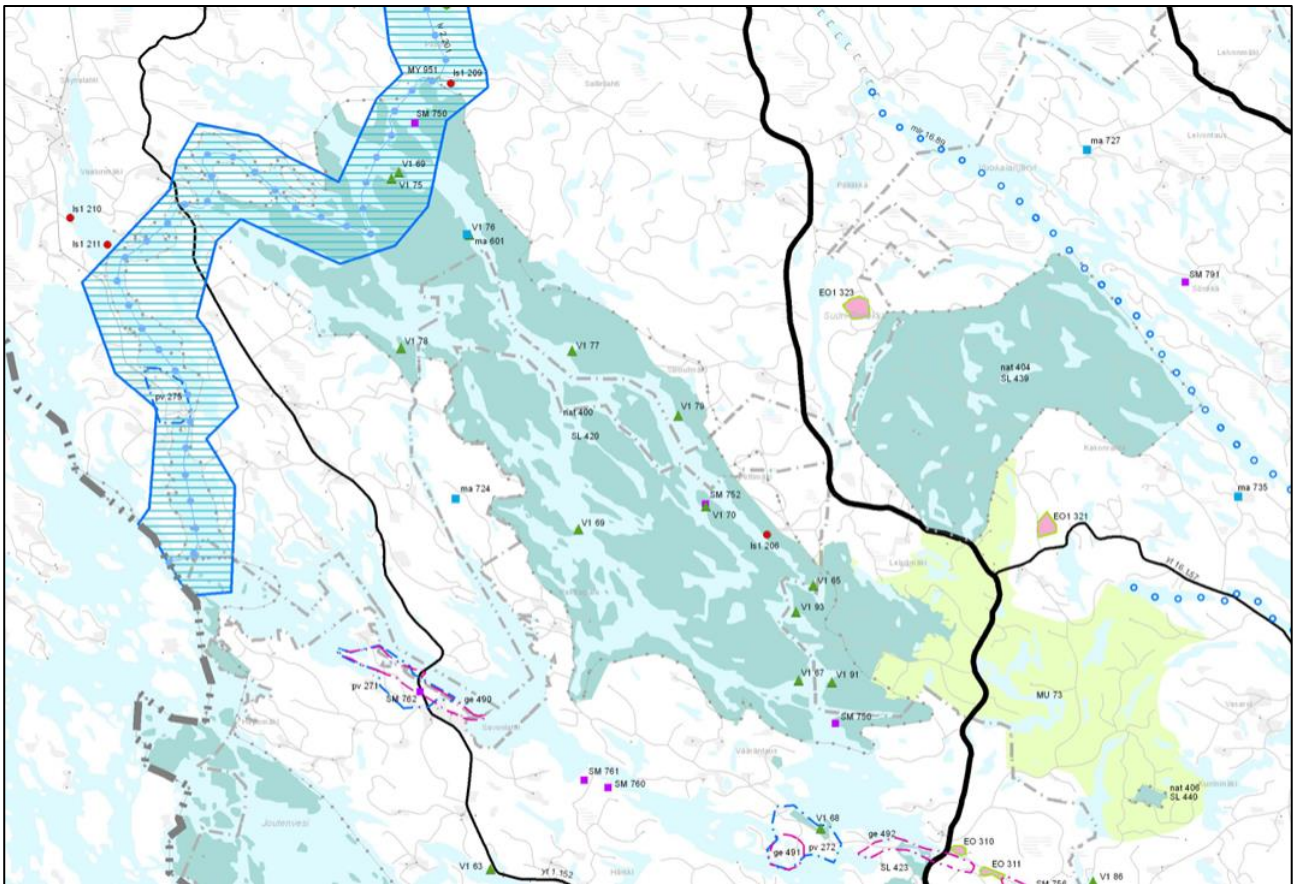
<p>Etelä-Savon maakuntaliitto:</p> <p>Koloveden kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmassa on hyvin määritelty alueen arvot ja siihen kohdistuvat uhkat. Alueelle on määritelty käytön ohjaimiseksi seuraavat vyöhykkeet: Retkeily- ja luontomatkailuvyöhyke 498,37 ha (8,2 % suunnittelualueen pinta-alasta), Syrjävyöhyke 2 158,98 ha (35,5 %) ja Rajoitussyöhyke 3 416,31 ha (56,2 %). Etelä-Savon maakuntaliiton mielestä on erittäin hyvä, että Koloveden kansallispuiston alueella on kehitetty mannerrannassa olevia kohteita, koska pääosalla aluetta on moottoriveneily kielletty, joten sinne on haastavaa tutustua ilman kanoottia tai soutuvenettä. Merkillepantavaa on, että vaikka Koloveden kansallispuiston alue on määritelty erämaiseksi alueeksi, jonne ei ohjata suuria kävijämääriä, on sen hoito- ja käyttösuunnitelmassa siitä huolimatta esitetty enemmän retkeily- ja luontomatkailuvyöhykettä (8,2 %) kuin Linnansaaren Natura-alueen vastaavassa suunnitelmassa (0,9 %). Matkailun ja retkeilyn tarpeet on suunnitelmassa otettu hyvin huomioon, mikä vahvistaa alueen luontomatkailukäyttöä ja sen merkitystä. Alueelle voidaan suunnitelman mukaan jopa sijoittaa uusia palvelurakenteita ja retkeilyreittejä.</p> <p>Suunnitelmassa olisi kuitenkin hyvä vielä luetella kaikki alueen retkisatamat/rantautumispaikat ja niiden varustus korjaustarpeineen, mikä helpottaisi alueen virkistysrakenteen säilymisen ja kehittämisen seuraamista. Tavoitteena tulee olla näiden paikkojen säilyttäminen virkistyskäytössä ja kunnossapito. Suunnitelmassa on Huhtiniemen tilan hoito sekä Mäntysalon kämpän ja muiden kulttuuriympäristön kannalta merkittävien kohteiden kunnostus todettu erittäin kiireelliseksi toimenpiteiksi. Toivottavasti näihin löytyy myös määrärahat.</p> <p>Etelä-Savon maakuntaliitolla ei ole muuta huomautettavaa Koloveden kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmaan.</p>	<p>Luonnon virkistyskäyttö: retkeily ja luontomatkailu</p>	<p>Metsähallitus kiittää huomioista. Retkeily- ja virkistysvyöhykkeen prosentit eivät ole Linnansaaren ja Koloveden hoito- ja käyttösuunnitelmissa aivan verrannolliset, koska Linnansaaren osalta suunnitelma on tehty koko Natura-alueelle, mutta vain valtion alueet on vyöhykkeistetty (tätä selvennetty Linnansaaren suunnitelmaan). Koloveden retkeily- ja luontomatkailuvyöhykkeen osuutta myös pienennettiin tässä päivityksessä Vaajasalon eteläpään osalta.</p> <p>Tieto Koloveden retkisatamista ja niiden kunnosta on lisätty kohtaan 7A Luonnon virkistyskäyttö, retkeily ja luontomatkailu, retkeilypalvelujen tarjonta. Retkisatamien sijoittelu näkyy suunnitelman liitteenä "suunnittelualueen nykyiset palvelurakenteet ja reitit". Eri retkisatamien varustuksia avattu samassa taulukossa ylempänä.</p> <p>Kunto retkisatamissa määritettiin keskikuntoiseksi. Asiakasturvallisuusnäkökulmaan kiinnitetään paljon huomiota ja se on ratkaisevaa kunnostustarpeiden osalta (esim. rakenteiden sulkeminen). Taivasalla olevat puurakenteet mm. tulentekopaikat ja telttalavat vaativat jatkuvaa kunnostusta noin 10 vuoden välein, mikä on osa jatkuvaa toimintaamme. Laitureiden osalta keväinen jäiden lähtö vaikuttaa korjaustarpeeseen, eikä sitä pystytä aina ennakoimaan. Tämä on huomioitu kohdassa "Resurssit" tässä suunnitelmassa.</p>	<p>Lisätty suunnitelmaan tietoa retkisatamien määrästä ja arvio kunnosta.</p>
---	--	--	---

<p>Enonkosken riistanhoitoyhdistys:</p> <p>Enonkosken metsästysseuroista kaksi: Saariston Metsämiehet Ry ja Vääräntaustan Erä ry metsästävät Koloveden kansallispuiston alueella.</p> <p>Hyvänä asiana pidämme toimenpiteissä, että metsästysalueiden päivittämistä lakiin edistetään. Samoin viestinnässä lisätään kävijöiden ja yrittäjien tietoisuutta metsästyksestä: uusittaviin opastauluihin tulee maininta, että alueella harjoitetaan syksyisin hirvenmetsästystä.</p> <p>Saariston Metsämiehet ry alue on kokonaan kansallispuistoa. Vääräntaustan Erä ry metsästä puiston eteläosassa ja seuralla on vuokrattuja maita myös puiston ulkopuolella. Vääräntaustan Erä ry:lle paikkakuntaisääntö rajaa hirvenmetsästyksen osallistujien tasapuolista kohtelua seuran sisällä. Osa jäsenistä on huomommassa asemassa tahtomattaan johtuen omasta sen hetkisestä kotikunnasta.</p> <p>Hirvenmetsästyksen osalta Koloveden kansallispuisto on jaettu metsästys- ja ajoalueisiin, jotka on piirretty ja kirjattu lakiin edellisen hoito- ja käyttösuunnitelman vyöhykejaon yhteydessä. Uuden käyttö- ja hoitosuunnitelman vyöhykejako nähdään Enonkosken Riistanhoitoyhdistyksessä hyvänä ja toivotaan, että sen päivittämistä lakiin sellaisenaan tai sallivampana metsästyksen osalta: retkeily- ja luontomatkailevyöhykkeet ajoalueina ja muut vyöhykkeet metsästysalueina. Osalla puiston alueista, esim. Vieruvuoressa tiedetään olevan poikkeamistarvetta metsästyskäytäntöjä määritettäessä, mutta Enonkosken Rhy:n alueiden osalta ei ole, eikä tullut esille käyttö- ja hoitosuunnitelman prosessin aikana. Tästä toivotusta muutoksesta on suunnitelmassa kirjaus kohdassa 16; erätalouden toimenpiteet.</p> <p>Vääräntaustan Erä Ryn alueella Ruokosaloon tullut liikkumakieltoalue ehdotus 1.1. alkaen Pieni Syvälahti – Suuri Syvälahti keskellä syrjävyöhykettä on tarpeeton. Ainoat mahdolliset kyseeseen tulevat liikkujat tuona aikana ovat hirvenmetsästyksen liittyviä ja tämäkin vain tammikuun alkupuolella ja hyvin satunnaisesti.</p>	<p>Erätalous</p>	<p>Mainitusta paikkakuntaisäännöstä on määrätty Laki Koloveden kansallispuistosta (401/2013 4§ ja liitekartta) seuraavaa "Koloveden kansallispuistossa on alueen hallinnasta vastaavan viranomaisen luvalla sallittu hirven metsästys tämän lain 2 §:ssä mainittujen kuntien asukkaille lain liitteenä olevaan karttaan merkityillä alueilla". Koloveden hoito- ja käyttösuunnitelma laaditaan lain reunaehdojen mukaisesti. Kuten lausunnossakin mainitaan, on suunnitelman toimenpiteissä kirjattu tarve tarkastella uudelleen metsästysalueita kansallispuiston alueella (s. katso kohta 15 Erätalouden toimenpiteet).</p> <p>Muutos rajoitusvyöhykkeessä Pienen Syvälahden ja Suuri Syvälahden alueelle on katsottu tarpeelliseksi lajisuojelullisista syistä luonnonsuojelulain (9/2023) 56 §:n nojalla ja ennakoit myös mahdollista tulevaa käyttöä. Suunnitelma tehdään seuraavalle 15 vuodelle.</p> <p>Metsähallitus kiittää riistanhoitoyhdistystä ja metsästysseuroja aktiivisesta yhteistyöstä hoidon ja käytön suunnittelussa.</p>	
--	------------------	--	--

<p>Heinävedenreitin kalatalousalue:</p> <p>Kansallispuiston vesialueet kuuluvat Metsähallituksen Etelä-Suomen vapalupa-alueeseen. Metsähallitus ei kuitenkaan myy alueelle pyydyslupia, joten kaikenlainen vapaa-ajankalastajien pyydyskalastus on kielletty.</p> <p>Heinävedenreitin kalatalousalue näkee tärkeäksi, että Koloveden kansallispuiston alueella tai sen välittömässä läheisyydessä asuville tai kiinteistön omistaville annetaan mahdollisuus harjoittaa kotitarve- ja vapaa-ajankalastusta rajoitetusti myös verkoilla, esimerkiksi enintään kahdeksalla verkolla, mikä on kalastuslaissa määritelty enimmäismäärä pyyntikuntaa kohden.</p> <p>Kaupallisille kalastajia alueella on niin vähän, että mahdollisille hakijoille tulisi verkkoilupia tulisi myöntää heidän hakemustensa mukaisesti. ä ei tulisi olemaan runsas, mutta muutamille paikallisille ihmisille se olisi tärkeää.</p> <p>Saimaannorpan suojelemiseksi tehdyt ajalliset kalastusrajoitukset tulisi Koloveden kansallispuiston alueella olla yhtenäiset muiden Saimaannorpan lisääntymis- ja elinalueille asetettujen kalastusrajoitusten kanssa.</p> <p>Perustelut: Saimaannorppakanta on kasvanut viimeisen kymmenen vuoden ajan yli odotusten, ollen viimeisempien tietojen mukaan 5,6 % Kannan kasvutavoitteeksi asetettu 3–4 % on siis ylitetty reilusti ja saimaannorppa levittäytyy koko ajan uusille alueille, joten ei ole perusteltua asettaa Koloveden kansallispuiston vesialueille muuta Saimaata tiukempia rajoituksia kalastukselle.</p>	Erätalous	<p>Metsähallituksen vesialueet Koloveden kansallispuistossa eivät kuulu pyydyslupa-alueisiin, eikä niille tulla myöntämään lupia seisoville pyydyksille. Saimaannorppakanta on 2000-luvulta lähtien laskenut Koloveden alueella. Viimeisen 10 vuoden aikana alueelle on syntynyt vain 0–1 kuuttia vuodessa. Verkkokalastus on merkittävä uhka saimaannorpalle.</p>	Ei muutoksia suunnitelmaan.
<p>MTK metsänomistajat:</p> <p>MTK metsänomistajat/Etelä-Savo kiittää mahdollisuudesta lausua Koloveden kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmaluonnoksesta. Luonnos on hyvin seikkaperäinen ja luontoarvot sekä nykyinen käyttö ja suunniteltu käyttö ovat hyvin selvitetty.</p> <p>Luonnoksessa todetaan, että hoito- ja käyttösuunnitelma (HKS) keskittyy valtion, käytännössä Metsähallituksen, hallinnoimille alueille. Suunnitelmalla on tarkoitus toteuttaa kohdealueen perustamistavoitteiden lisäksi alueiden hoidolle ja käytölle asetettuja tavoitteita kohdealueella. Jatkossakin toimintaan liittyvät velvoitteet perustuvat voimassa olevaan lainsäädäntöön, joten HKS:n ei tule vaikuttaa esim. ympäröivien alueiden toimintaan.</p> <p>Luonnoksessa todetaan, että kansallispuiston alueella on hirven metsästys sallittua Enonkosken ja Savonlinnan alueen metsästyseuroille, joiden kanssa on tehty sopimukset. Hirvenmetsästyksen sallitut alueet ovat määritelty kansallispuiston perustamislaissa ja ovat sen liitekartoina. Perustamisen jälkeen on kansallispuistoon liitetty n. 350 ha Nahkiaissalon suojelumetsäalue. Luonnoksessa on tunnistettu ja kiinnitettävä huomiota, että kyseisen alueen hirven metsästysoikeudet sisältävät hirvenmetsästyksen ja ajon samalla tavoin kuin on alkuperäisellä kansallispuiston alueella, ellei näin ole vielä tehty. Lain liitekartat tulee päivittää ja sopimukset metsästyseurojen kanssa tulee tehdä mahdollisimman pian.</p>	Erätalous	<p>Kansallispuistoon liitetystä Nahkiaissalon alueesta on voimassa oleva ajantasainen metsästysvuokrasopimus Metsähallituksen ja alueella toimivan metsästyseuran. Suunnitelman toimenpiteissä on tunnistettu tarve tarkastella uudelleen metsästysalueita kansallispuiston alueella myös aiemmin tehdyn laajennusten myötä (katso kohta 15 Erätalouden toimenpiteet).</p>	Ei muutoksia suunnitelmaan.

<p>Vääräntauksen erä ry:</p> <p>Koloveden käyttö ja hoitosuunnitelmassa on kohtuullisen hyvin huomioitu paikalliset metsästysseurat, mikä on hyvä. Joitain epäkohtia kuitenkin mielestäni on.</p> <p>Paikkakuntalaissääntö rajaa hirvenmetsästyksen osallistujien tasapuolista kohtelua seurojen sisällä. Osa jäsenistä on huonommassa asemassa tahtomattaan johtuen omasta sen hetkisestä kotikunnasta. Lisäksi ns. ampumakieltoalueiden järkevyyttä joiltain osin ainakin syrjäalueilla tulisi miettiä. Viimeisenä ainakin Ruokosaloon tullut liikkumakieltoalue ehdotus 1.1 alkaen Pieni Syvälahti-Suuri Syvälahti keskelle syrjävyöhykettä on mielestäni tarpeeton, ai-noat mahdolliset kyseeseen tulevat liikkujat tuona aikana ovat hirvenmetsästyksen liittyviä ja tämäkin vain tammikuun alkupuolella ja hyvin satunnaisesti.</p>	<p>Erätalous</p>	<p>Mainitusta paikkakuntalaissäännöstä ja ampumakieltoalueista on määrätty Laki Koloveden kansallispuistosta (401/2013 4§ ja liitekartta) seuraavaa "Koloveden kansallispuistossa on alueen hallinnasta vastaavan viranomaisen luvalla sallittu hirven metsästys tämän lain 2 §:ssä mainittujen kuntien asukkaille lain liitteenä olevaan karttaan merkityillä alueilla". Koloveden hoito- ja käyttösuunnitelma laaditaan lain reunaehtojen mukaisesti. Suunnitelman toimenpiteissä on kirjattu tarve tarkastella uudelleen metsästysalueita kansallispuiston alueella (katso kohta 15 Erätalouden toimenpiteet). Muutos rajoitusvyöhykkeessä Pienen Syvälahden ja Suuri Syvälahden alueelle on katsottu tarpeelliseksi laji-suojelullisista syistä luonnonsuojelulain (9/2023) 56 §:n nojalla. Metsähallitus kiittää metsästysseuroja yhteistyöstä hoidon ja käytön suunnittelussa.</p>	<p>Ei muutoksia suunnitelmaan.</p>
---	------------------	--	------------------------------------

Liite 4 Ote Etelä-Savon maakuntakaavasta

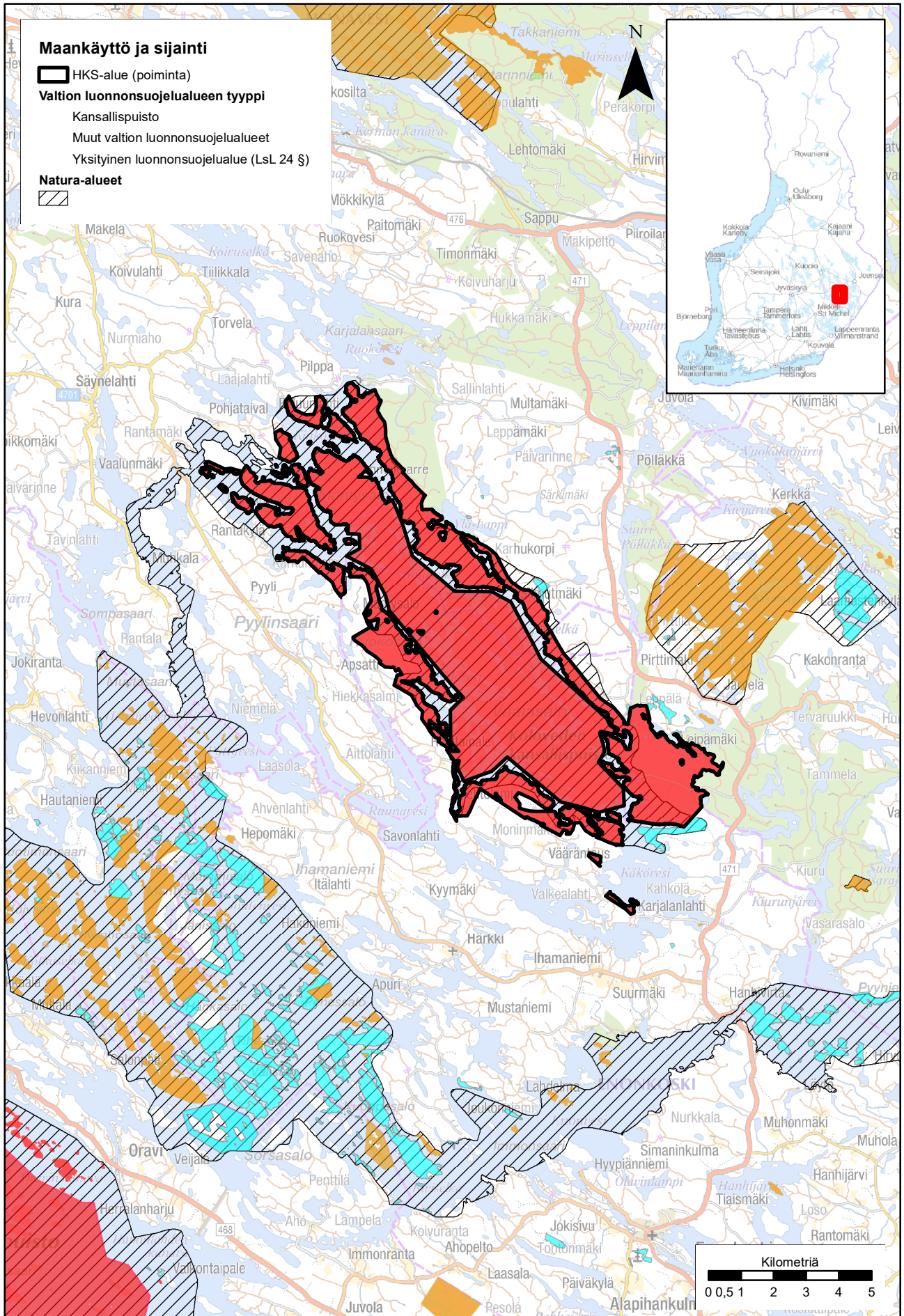

Pohjakartta-aineisto © Maanmittauslaitos lupanro 610/MML/09

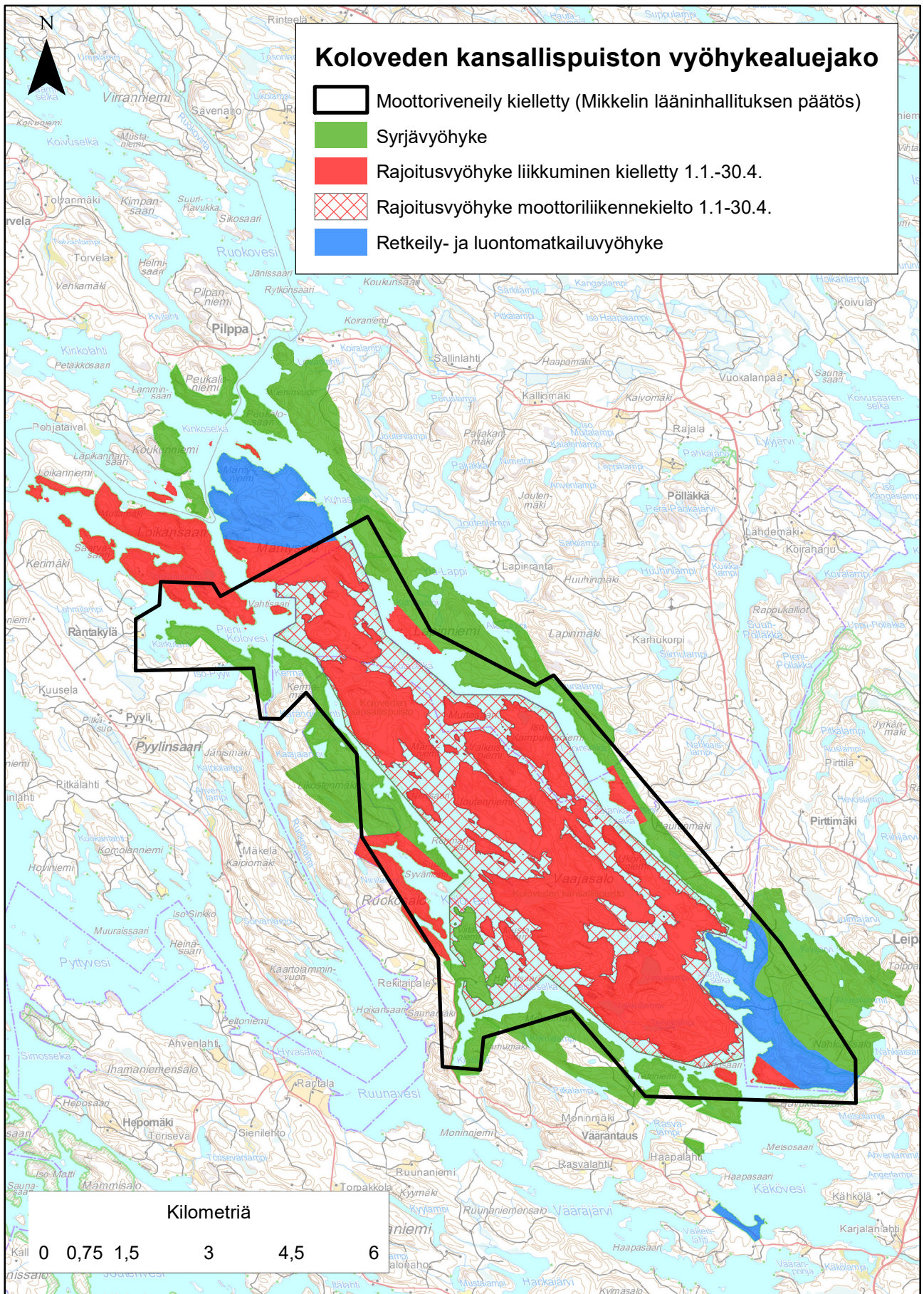
Luonnon- ja kulttuuriympäristö

- SL - Luonnonsuojelualaue
- SL/EAH - Luonnonsuojelu-/Ampuma- ja harjoitusalue
- SL - Luonnonsuojelualaue (kohdemerkintä)
- MY - Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja
- MYp - Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja, perinnemaisema
- MY - Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja (kohdemerkintä)
- MYp - Maa- ja metsätalousvaltainen alue, jolla on erityisiä ympäristöarvoja, perinnemaisema (kohdemerkintä)
- nat - Natura 2000- verkostoon kuuluva alue
- ge - Arvokas geologinen muodostuma
- maV - Kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti merkittävä alue
- ma - Kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävä alue
- SR - Rakennussuojelukohde
- maV - Kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti merkittävä kohde
- ma - Kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta maakunnallisesti merkittävä kohde
- SM - Muinaismuistokohde
- Kulttuuriympäristön ja/tai maiseman vaalimisen kannalta valtakunnallisesti merkittävä saipalinja

Liite 5 Kartat

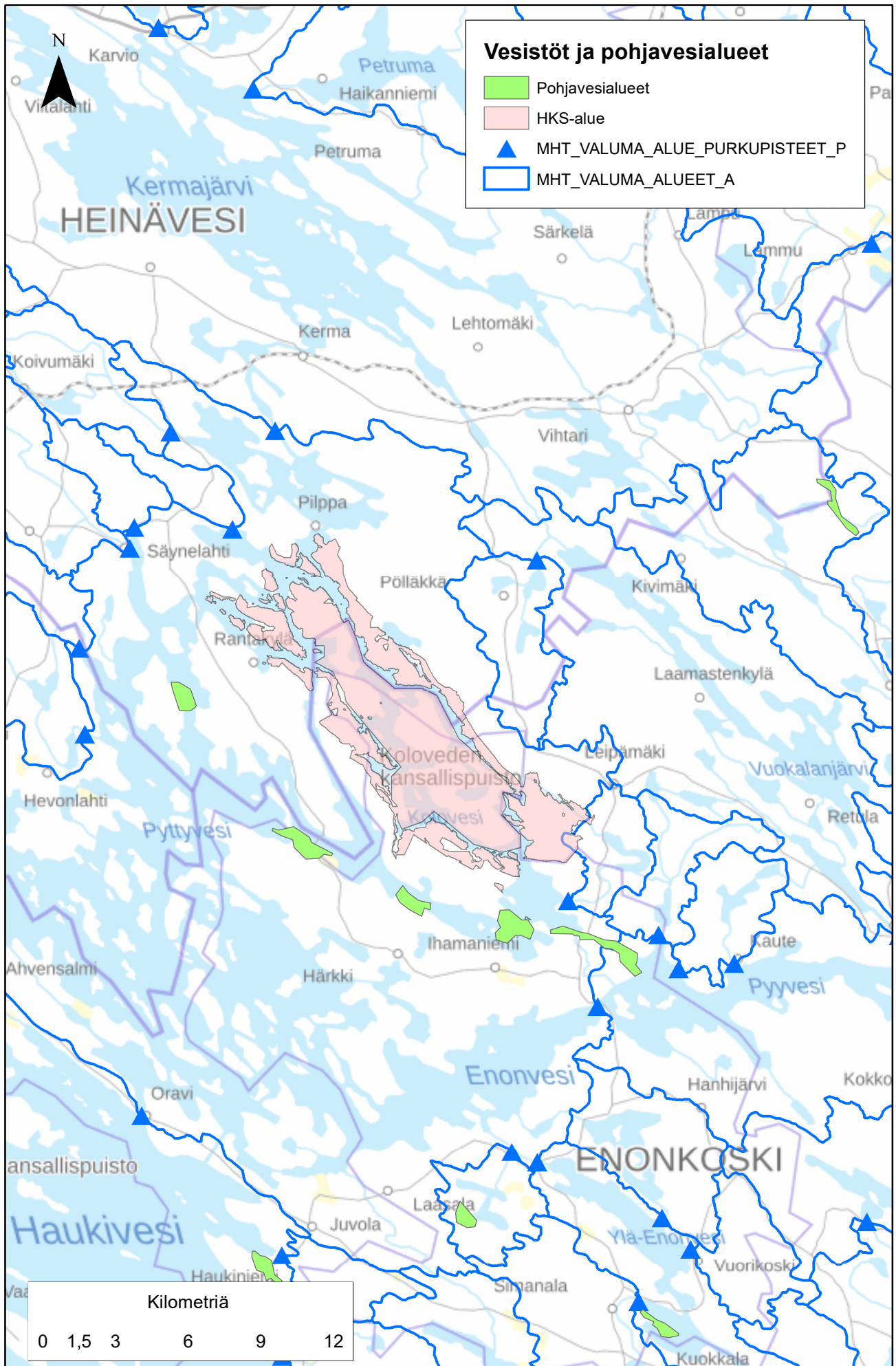

Koloveden hoito- ja käyttösuunnitelma: maankäyttö ja sijainti. © Maanmittauslaitos 2023
© Metsähallitus 2023

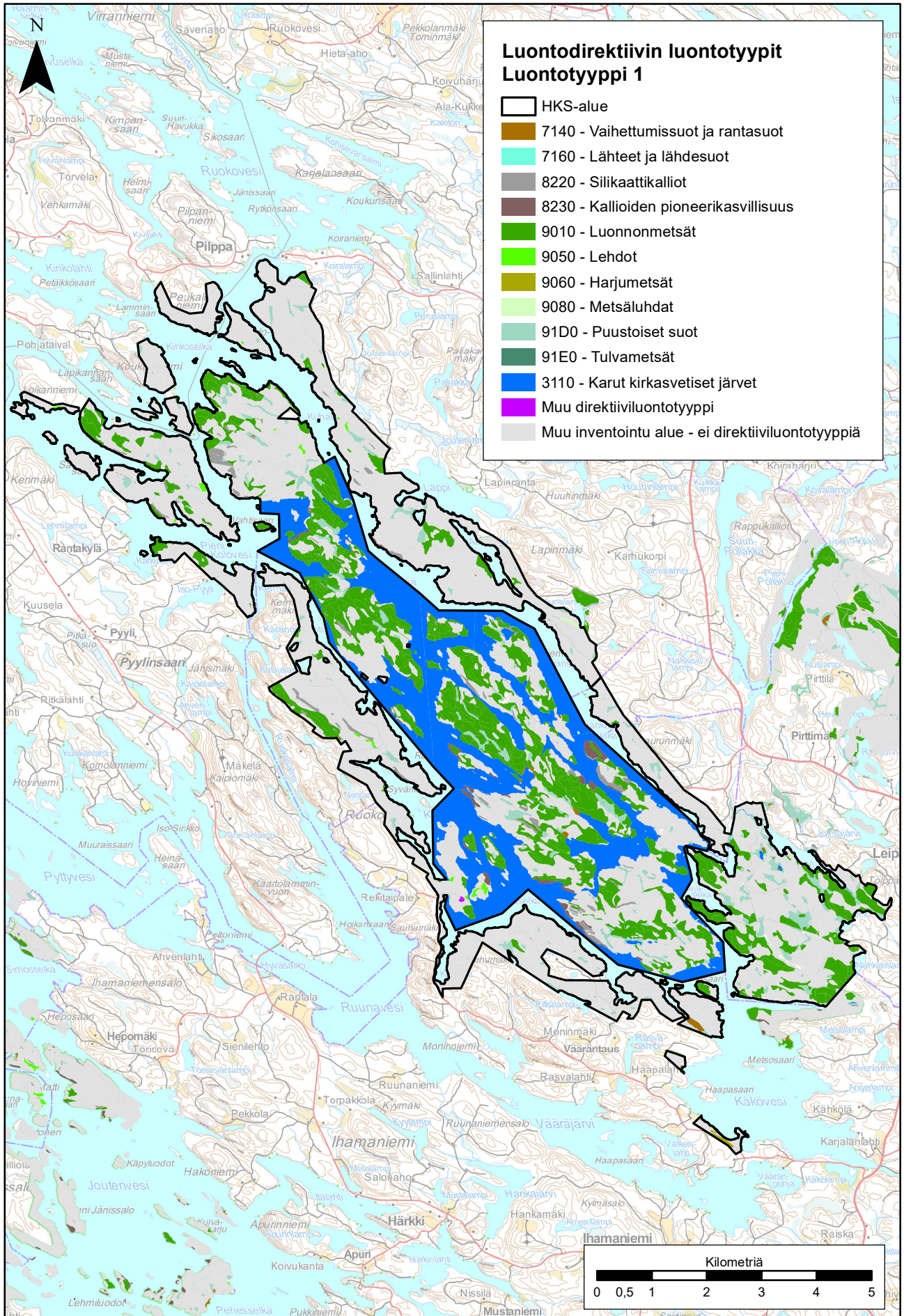

Koloveden kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman vyöhykejako.
© Maanmittauslaitos 2023, © Metsähallitus 2023

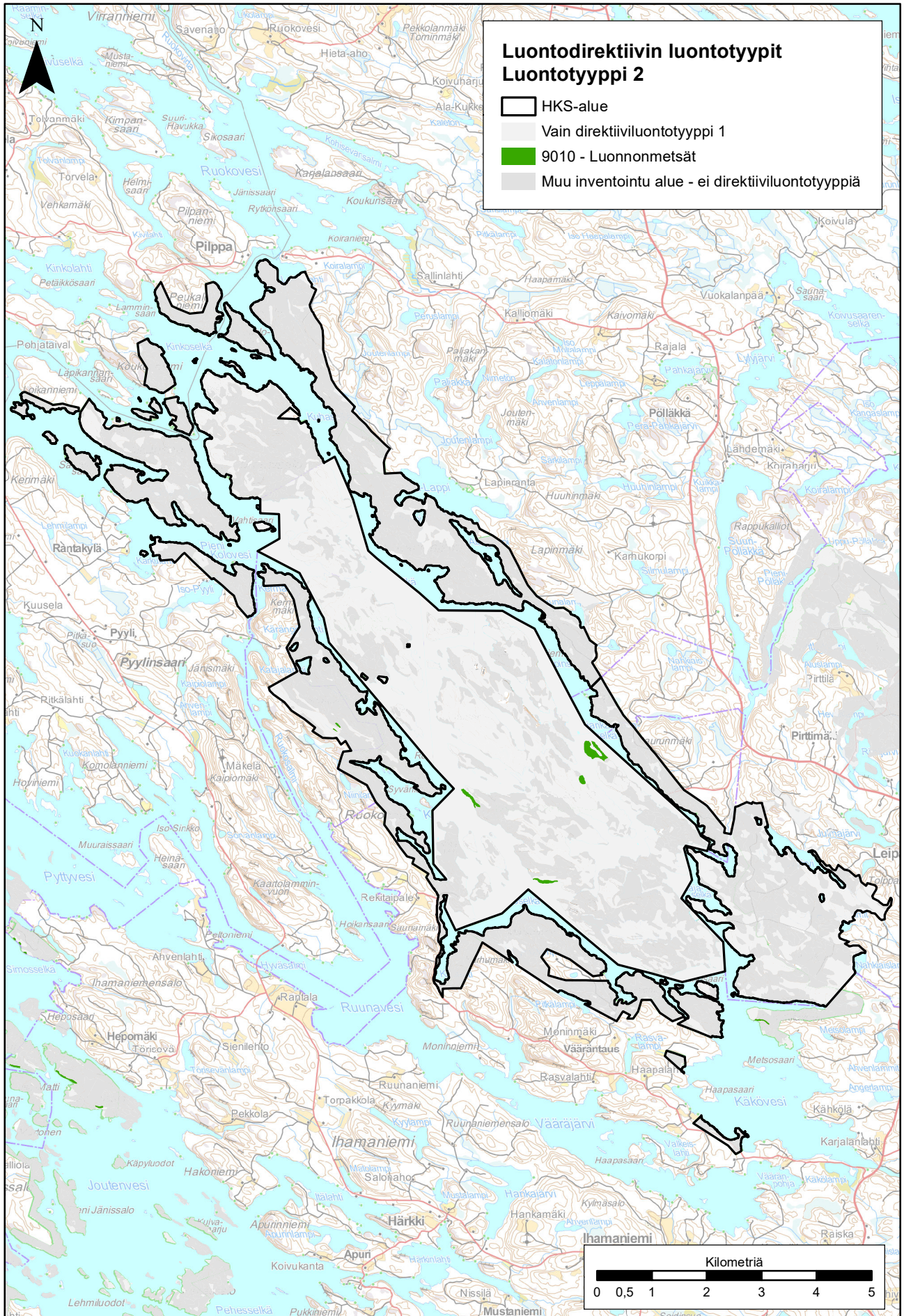

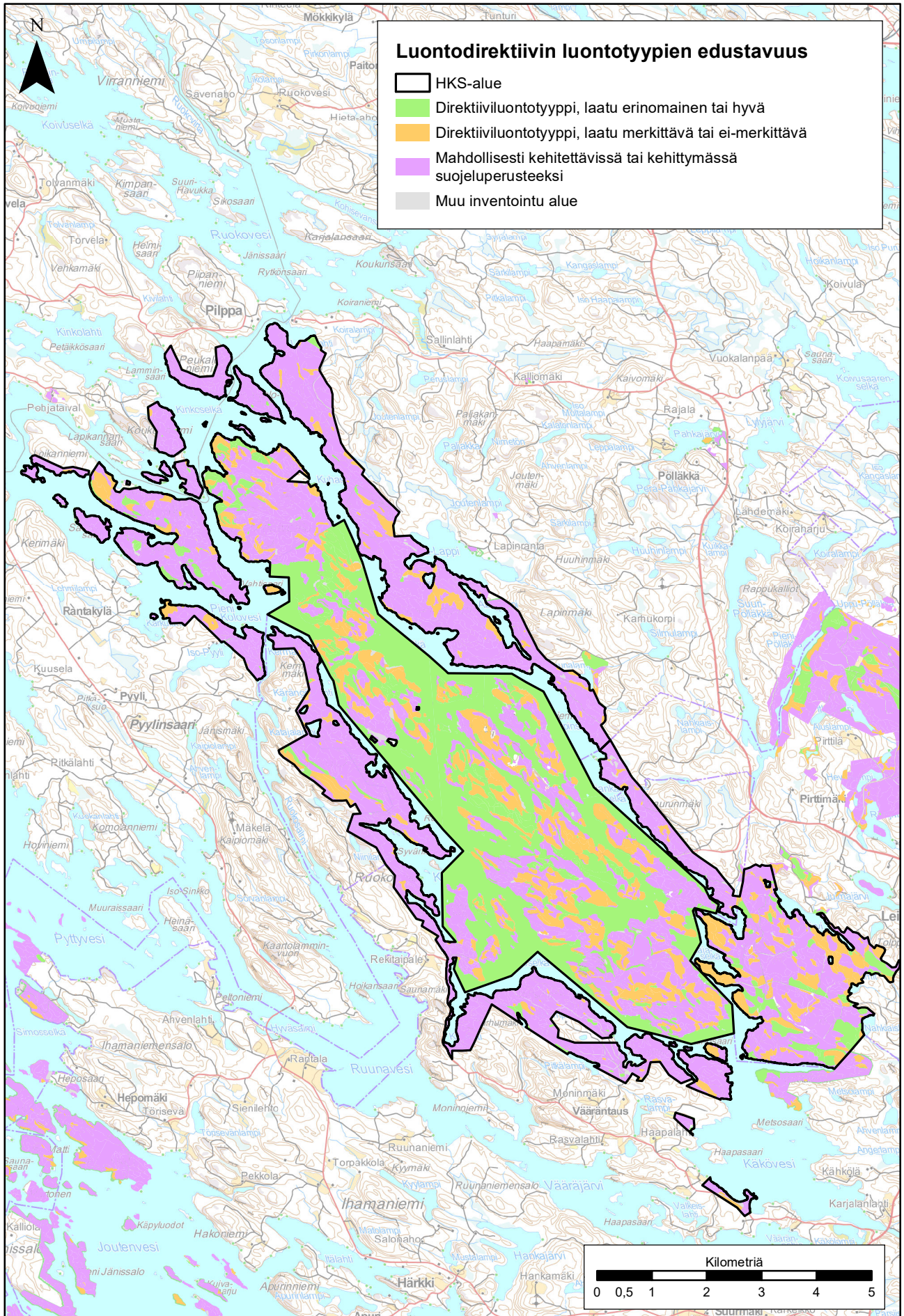
Koloveden hoito- ja käyttösuunnitelma: suunnittelualueen vesistöt ja pohjavesialueet.
© Maanmittauslaitos 2023, © Metsähallitus 2023

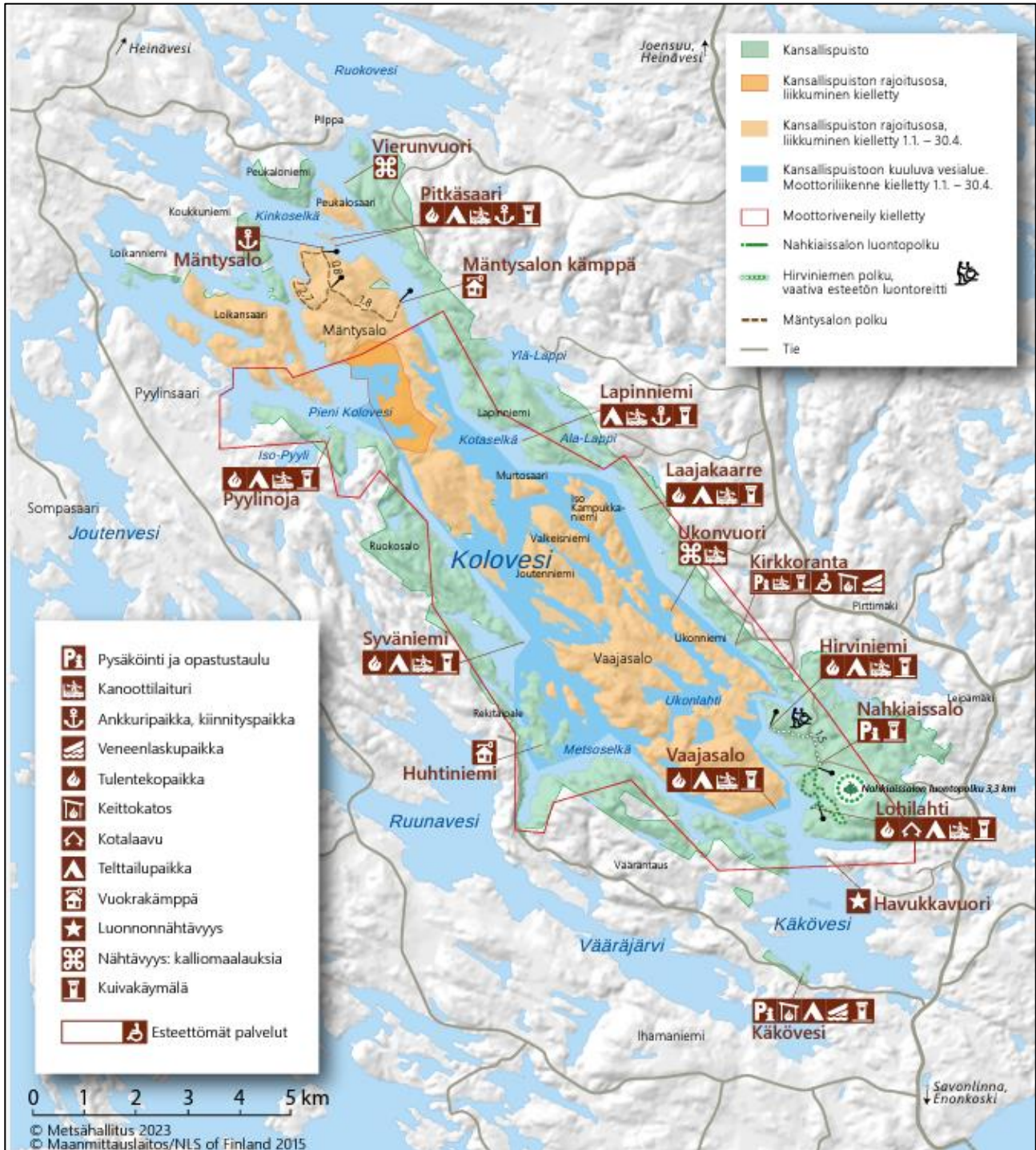
Koloveden hoito- ja käyttösuunnitelma: suunnittelualueen Nautra-luontotyyppi 1.
© Maanmittauslaitos 2023, © Metsähallitus 2023

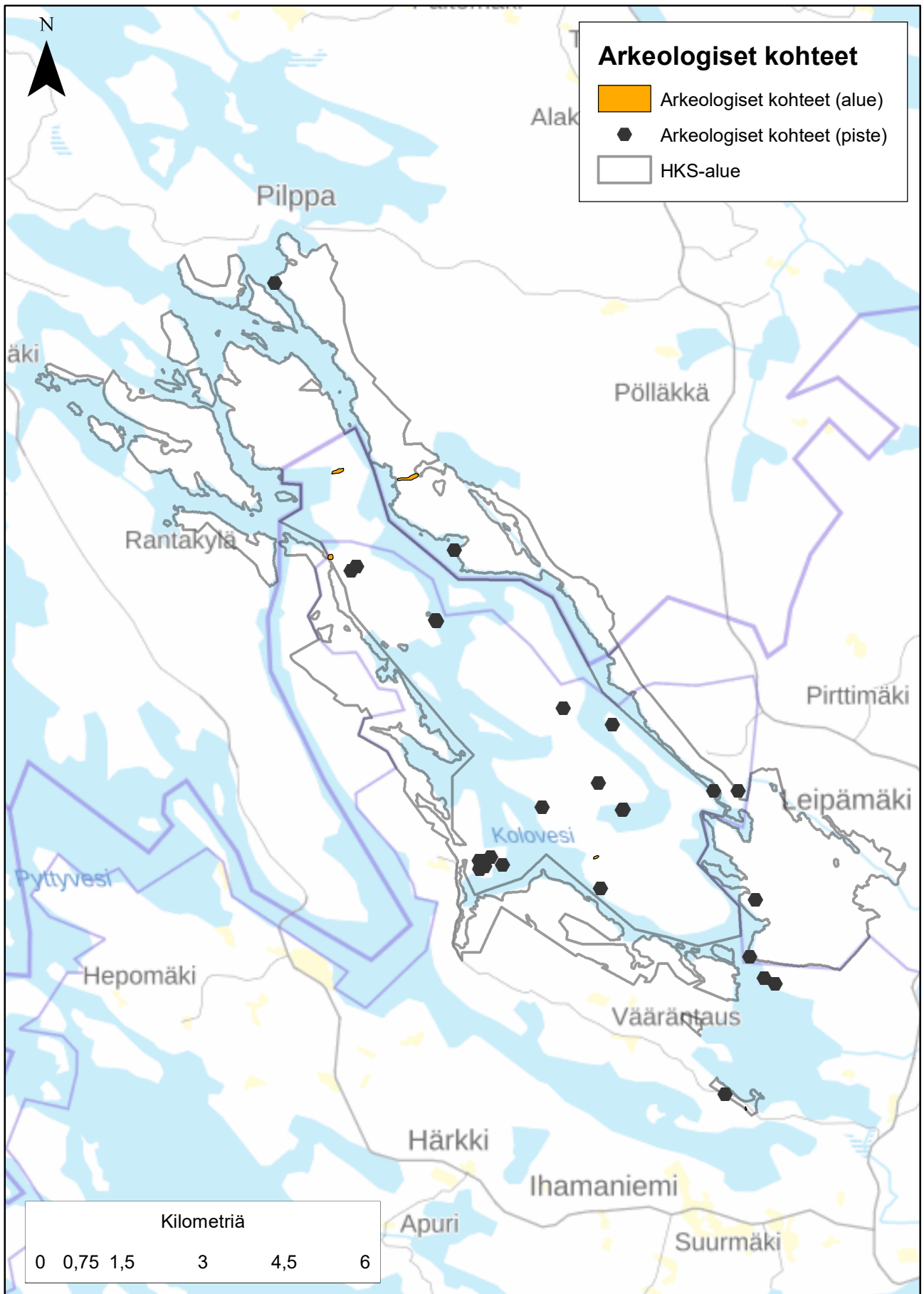
Koloveden hoito- ja käyttösuunnitelma: suunnittelualueen Nautra-luontotyyppi 2.
© Maanmittauslaitos 2023, © Metsähallitus 2023

Koloveden hoito- ja käyttösuunnitelma: suunnittelualueen luontodirektiivin luontotyyppien edustavuus.
© Maanmittauslaitos 2023, © Metsähallitus 2023

Koloveden hoito- ja käyttösuunnitelma: suunnittelualueen nykyisten palvelurakenteet ja reitit.

Koloveden kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma: suunnittelualan arkeologiset kohteet. © Maanmittauslaitos 2023, © Metsähallitus 2023

Lausunto

5.9.2023

VN/23132/2023

VN/23132/2023-YM-4

Metsähallitus

Ympäristöministeriön lausunto Koloveden kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmasta

Metsähallitus on valmistellut luonnonsuojelulain (9/2023) 57 §:n 1 momentissa tarkoitetun Koloveden kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman ja pyytää suunnitelmasta 1.8.2023 päivätyllä saatekirjeellä lain 57 §:n 2 momentin mukaisesti ympäristöministeriön lausuntoa. Suunnittelualue kattaa Koloveden kansallispuiston, joka on suurelta osin päällekkäinen Kolovesi-Vaaluvirta- Pytyselän Natura 2000 -alueen (FI0500001 SAC) kanssa. Suunnittelualueen kokonaisala on noin 6 075 hehtaaria.

Koloveden kansallispuisto perustettiin vuonna 1990 lailla Koloveden kansallispuistosta (167/1990, kumottu) ja puistoa laajennettiin lailla Koloveden kansallispuistosta (401/2013). Koloveden kansallispuiston rauhoitussäännökset on päivitetty uuden luonnonsuojelulain mukaisiksi 1.6.2023 lukien (laki 57/2023). Koloveden kansallispuisto sijaitsee Enonkosken ja Heinäveden kunnissa sekä Savonlinnan kaupungissa ja sen pinta-ala on noin 6 074 hehtaaria. Kansallispuiston edellinen hoito- ja käyttösuunnitelma on vuodelta 2010.

Ympäristöministeriö lausuu Koloveden kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmasta seuraavaa:

Hoito- ja käyttösuunnitelma on kohdealueen maankäytön pitkän aikavälin strateginen suunnitelma ja linjaus, jossa sovitaan kansallispuiston hoidon ja käytön yleiset toimintaperiaatteet. Suunnitelman avulla toteutetaan laeissa säädettyjen perustamistavoitteiden lisäksi alueen hoidolle ja käytölle asetettuja tavoitteita sovittaen yhteen luonnonsuojelun, virkistyskäytön ja alueen muun käytön tavoitteet. Koloveden kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman välitarkastelu tehdään 5-6 vuoden päästä suunnitelman hyväksymisestä. Silloin arvioidaan suunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista sekä päätetään suunnitelman päivittämisestä kokonaan tai osittain.

Arvot ja uhkat

Suunnittelualueen keskeisimmiksi arvoiksi on suunnitelmassa nostettu luontodirektiivin luontotyyppit ja lajit, erityisesti saimaannorppa ja vanhat metsät, uhanalaiset eläin- ja kasvilajit, järviekosysteemi, erämainen saaristoluontokokonaisuus, arkeologiset kohteet ja rakennettu kulttuuriperintö sekä virkistyskäyttö ja luontomatkailu.

Alueen vanhoihin metsiin kohdistuvat uhkat johtuvat osin mannerosien vanhasta metsätaloustyöstä ja suojuottien ojituksista. Saimaannorppaa uhkaavat suunnittelualueella erityisesti pesimä- ja karvanvaihtoaikainen ihmisen aiheuttama häiriö, huonoina lumitalvina kuuttien alttius petoeläimille, ilmastonmuutos ja sattuman vaikutus pienessä populaatiossa. Myös linnusto kärsii pesimäaikaisesta häirinnästä ja pienpetojen aiheuttamista vahingoista. Vanha metsätaloustyö on lisäksi heikentänyt uhanalaisen lajiston elinympäristöjä, ja hirvet ja kanadanmajavat vaikuttavat alueen haapoihin. Järviekosysteemiin ja erämaiseen saaristoluontokokonaisuuteen kohdistuvat uhkat liittyvät muun muassa valumavesiin kansallispuiston ulkopuolelta, ilmaston lämpenemiseen, täpläravun leviämiseen sekä häiritsevään moottoriliikenteeseen. Arkeologisia kohteita uhkaavat esimerkiksi ilmastonmuutoksen vaikutukset rakennuskantaan ja virkistyskäytön vaikutukset. Uhkaksi suunnitelmassa katsotaan myös alueiden ruuhkaisuus sekä kävijäpaineeseen nähden riittämättömät resurssit, mikä voi johtaa palveluverkoston laadun ja määrän heikkenemiseen.

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Ympäristöministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 35
00023 Valtioneuvosto

Aleksanterinkatu 7
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 1603 9320
+358 9 1603 9320

kirjaamo.ym@gov.fi

Päämäärät, tavoitteet ja toimenpiteet

Uhkien torjumiseksi sekä kansallispuiston kehittämiseksi suunnitelmaan on asetettu kuusi päämäärää sekä niihin liittyvät tarkemmat tavoitteet ja toimenpiteet. Luonnon kannalta keskeisimmät päämäärät koskevat saimaannorppakannan kasvua, alueen vanhojen metsien säilymistä arvokkaina ja monimuotoisina elinympäristöinä, järvi- ja järviekosysteemin säilymistä erinomaisessa tilassa sekä selkävessilinnuston säilymistä elinvoimaisena. Suunnitelman muita päämääriä ovat alueen virkistyskäytön ja matkailun kestävyys, arkeologisten kohteiden ja rakennusperintökohteiden arvojen säilyminen sekä alueen erämaisuuden säilyminen. Virkistyskäytön vaikutuksia on tavoitteena seurata systemaattisesti vuonna 2023 käyttöön otetulla LAC-työkalulla (Limits of Acceptable Change / Hyväksyttävän muutoksen rajat).

Suunnitelman tärkeimpiä luonnonsuojelun toimenpiteitä ovat muun muassa metsäisten elinympäristöjen hoitotoimet, soiden ennallistaminen, laji- ja luontotyyppitiedon ylläpito, saimaannorpan pesimäaikaan liittyvät liikkumisrajoitukset, yksittäisten norppien siirrot osin eristyksissä olevalle Kolovedelle sekä pienpetopyynti linnuston turvaamiseksi.

Ympäristöministeriö pitää suunnitelmassa määriteltyjä päämääriä, tavoitteita ja toimenpiteitä tarkoituksenmukaisina ja katsoo niiden tukevan kansallispuiston perustamistarkoituksen toteutumista. Eri-tyisen tärkeiksi ympäristöministeriö katsoo luontotyyppien hoitotoimenpiteet, uhanalaisen lajiston suojeluun liittyvät toimenpiteet sekä virkistyskäytön kestävyys- ja turvallisuuden edistämisen. Ministeriö myös tunnistaa suunnitelmassa esille tuodun haasteen koskien resurssien riittävyyttä tarpeellisiin luonnonhoitotoimenpiteisiin ja riittävien palvelurakenteiden ylläpitoon.

Suunnitelmassa esitettyjen pienpetojen ja vieraslajien pyynnin osalta ympäristöministeriö tarkentaa, että minkin ja supikoiran pyydystäminen ja tappaminen kansallispuistossa on suoraan sallittu metsästyslain 7 luvussa säädetyn mukaisesti luonnonsuojelulain 50 §:n 3 momentin nojalla maanomistajan luvalla. Mahdollisten muiden eläinvieraslajien pyydystäminen kansallispuiston alueella edellyttää kuitenkin luonnonsuojelulain 51 §:n 1 momentin 2 kohdan mukaista Metsähallituksen lupaa kansallispuiston rauhoitussäännöksistä poikkeamiseen. Kaikessa pyynnissä tulee huomioida muille luontoarvoille sekä virkistyskäytölle mahdollisesti aiheutuva haitta.

Suunnitelmassa todetaan ketun pyyntiä selvitettävän tulevaisuudessa sen mahdollisesti saimaannorpan kuutteihin kohdistuvan saalistuspaineen vähentämiseksi. Ympäristöministeriö kuitenkin korostaa, että harkittaessa alkuperäisten eliölajien yksilöiden määrän vähentämistä kansallispuistossa tulee lähtökohtana olla kyseisen alueen suojelutavoitteista lähtevä tarve ja suojeluarvoille aiheutuva merkittävä haitta. Ympäristöministeriö korostaa haitan merkittävyyden ja pyynnin tarpeellisuuden huolellista arviointia ennen alkuperäiseen eliölajistoon kuuluvien lajien pyynnin aloittamista kansallispuiston alueella.

Koloveden kansallispuiston virkistyskäyttö on kasvanut maltillisesti viime vuosina. Suunnitelmassa ei esitetä kansallispuiston alueelle uusia reittejä tai palvelurakenteita, vaan pyritään ylläpitämään olemassa olevia rakenteita sekä parantamaan rakenteiden esteettömyyttä. Suunnitelmassa Koloveden kansallispuisto on tarkoitettu säilyttämään avovesiaikaisena kohteena ja talviaikaista käyttöä pyritään estämään. Ympäristöministeriö pitää esitettyjä ratkaisuja alueen käyttötarpeisiin perustuvina sekä käytön ohjaamista kesäkaudelle erityisesti saimaannorpan suojelun kannalta tärkeänä ja perusteltuna. Ympäristöministeriö korostaa tarvetta huolehtia alueen virkistyskäytön ja matkailun kestävydestä ja niiden seurannasta kokonaisvaltaisesti ja pitää myönteisenä, että kansallispuistossa on vastikään otettu käyttöön LAC-työkalu.

Kansallispuistossa tapahtuvien luvanvaraisten maastotapahtumien, kuten urheilu- suunnistustapahtumien, osalta ympäristöministeriö yhtyy suunnitelman näkemykseen siitä, että talvella norpan pesimäaikaan ja alkukesäisin lintujen pesimäaikaan järjestettävät tapahtumat voidaan sallia vain erityisen harkinnan perusteella ja ohjaten ne alueille, joilla pesintää ei häiritä. Lisäksi tulee huomioida tapahtumien kumulatiivinen vaikutus ja ennakoita luvittavien tapahtumien yhteisvaikutuksia alueelle.

Suunnitelmassa esitetään kiireellisenä toimenpiteenä myös kansallispuistoa toiminnassaan hyödyntävien matkailuyrittäjien kanssa solmittavat luontomatkailun yhteistyösopimukset, joilla sovitaan alueen ja sen palvelujen käytöstä ja markkinoinnista Metsähallituksen kestävän luontomatkailun periaatteiden mukaisesti. Ympäristöministeriö pitää tärkeänä, että alueen matkailuyrittäjät ja vuokralaiset sitoutetaan kestävän luontomatkailun periaatteisiin yhdenmukaisilla ja tasavertaisilla sopimuskäytännöillä, ja että tehtävien sopimusten määrässä huomioidaan kumulatiivisesti alueen käytölle määritellyt kestävyysrajat.

Vyöhykejako

Vyöhykejako on yksi hoito- ja käyttösuunnittelun keskeisimmistä välineistä. Suunnittelualueelle on määritetty käytön ohjaamiseksi kolme vyöhykettä: retkeily- ja luontomatkailevyöhyke, syrjävyöhyke sekä rajoitusvyöhyke. Retkeily- ja luontomatkailevyöhykkeen pinta-ala on noin 498 hehtaaria (noin 8,2 % kansallispuiston pinta-alasta) sijoittuen kansallispuiston pohjoisosiin Mäntysaloon sekä kansallispuiston eteläosaan. Mäntysalon pohjoispäässä liikkuminen olisi kuitenkin kielletty 1.1.-30.4. välisenä aikana. Pääosa palveluvarustuksesta sijaitsee retkeily- ja luontomatkailevyöhykkeellä ja myös mahdolliset uudet reitit ja muu palveluvarustus sijoitetaan pääosin sinne.

Syrjävyöhyke kattaa maa-alueita kansallispuiston itä- ja länsireunoilla ja vyöhykkeen kokonaispinta-ala on noin 2 159 hehtaaria (35,5 % kansallispuiston pinta-alasta). Syrjävyöhyke säilytetään mahdollisimman luonnontilaisena ja erämaisena, eikä sinne pääsääntöisesti rakenneta uusia palvelurakenteita.

Koloveden rajoitusvyöhykkeen pinta-ala on 3 416 hehtaaria (56 % kansallispuiston pinta-alasta) käsittäen saimaannorpan pesinnän kannalta tärkeät maa- ja vesialueet kansallispuiston keskiosissa ja luoteiskulmassa. Liikkumisrajoitukset käsittävät liikkumiskiellon maa-alueilla sekä moottoriliikenteen kansallispuistoon kuuluvilla valtion vesialueilla 1.1.-30.4. välisenä aikana.

Suunnitelmassa esitetty kansallispuiston vyöhykejako vastaa pääpiirteissään vuoden 2010 hoito- ja käyttösuunnitelmaa. Kuitenkin joitakin uusia saimaannorpan pesinnän kannalta tärkeitä maa-alueita kansallispuiston reunaosista esitetään suunnitelmassa sisällytettäväksi rajoitusvyöhykkeeseen. Rajoitus puolestaan esitetään suunnitelmassa poistettavaksi Peukaloniemestä ja aikaisempi ympäri- vuotinen liikkumiskielto Pienen Koloveden ranta-alueella esitetään muutettavaksi muun rajoitusvyöhykkeen tavoin 1.1.-30.4. väliseen aikaan.

Ympäristöministeriö katsoo suunnitelmassa esitettyjen liikkumisrajoitusten olevan välttämättömiä saimaannorpan pesimärauhan turvaamiseksi ja siten täyttävän luonnonsuojelulain 56 §:n mukaiset edellytykset liikkumisen rajoittamiselle kansallispuistoissa. Suunnitelmassa ei esitetä liikkumisrajoitusta linnuston pesinnän turvaamiseksi, vaan lintujen pesimärauhaa pyritään suunnitelmassa turvaamaan opastavan valvonnan keinoin ohjaamalla vesillä liikkumista ja virkistyskäyttöä. Ympäristöministeriö pitää tärkeänä liikkumisrajoituksen mahdollista ulottamista lintujen tärkeillä pesimäalueilla lintujen pesimäaikaan jatkossa, jos tiedottaminen ja ohjaus ei riittävällä tavalla turvaa pesimärauhaa.

Vaikutusten arviointi

Koloveden kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmalle ei ole laadittu luonnonsuojelulain 35 §:n mukaista Natura-arviointia. Metsähallitus on arvioinut, että suunnitelmassa esitetyillä toimenpiteillä ei olisi merkittäviä haitallisia vaikutuksia Koloveden-Vaaluvirran-Pyttyselän Natura-alueen suojelupe- rusteisiin eikä Natura-vaikutusten arviointia ole siksi katsottu tarpeelliseksi. Metsähallituksen arvion mukaan esitetyt toimenpiteet ennemminkin edistävät luontotyyppien ja -lajien säilymistä sekä estävät niiden heikkenemistä ja niihin kohdistuvia haitallisia vaikutuksia. Ympäristöministeriö yhtyy tähän Metsähallituksen arviointiin.

Lopuksi

Ympäristöministeriö katsoo Metsähallituksen kansallispuiston hoidolle ja käytölle asettamien tavoitteiden ja toimenpiteiden olevan linjassa puiston perustamistarkoituksen kanssa. Ympäristöministeriö katsoo Metsähallituksen varmistaneen riittävän vuorovaikutuksen alueen eri käyttäjäryhmien kanssa suunnitelman valmistelussa luonnonsuojelulain 57 §:n 2 momentissa tarkoitetulla tavalla. Ministeriöllä on ollut mahdollisuus seurata suunnitteluprosessia sekä tutustua suunnitelmasta annettuihin lausuntoihin, Metsähallituksen niihin antamiin vastineisiin sekä suunnitelmaluonnokseen niiden perusteella tehtyihin muutoksiin. Ympäristöministeriö katsoo Metsähallituksen laatiman hoito- ja käyttösuunnitelman täyttävän tehtävänsä suunnittelualueen hoitoa ja käyttöä ohjaavana asiakirjana.

Yksikön johtaja, ympäristöneuvos

Päivi Gummerus-Rautiainen

Erityisasiantuntija

Ilona Latsa

129

Liitteet

Jakelu Metsähallitus

Tiedoksi Enonkosken kunta
Heinäveden kunta
Savonlinnan kaupunki
Etelä-Savon maakuntaliitto
Pohjois-Karjalan maakuntaliitto
Pohjois-Karjalan ELY-keskus
Etelä-Savon ELY-keskus
Suomen luonnonsuojeluliiton Suur-Savon yhdistys ry
Suomen luonnonsuojeluliitto Pohjois-Karjala ry

Metsähallituksen hyväksymispäätös Koloveden kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelmalle

Järvi-Suomen luontopalvelut on valmistellut Koloveden kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman, joka on käsitelty alueen johtoryhmässä ja hyväksytty aluejohtajan päätöksellä 22.9.2023. Suunnittelualueen kokonaispinta-ala on 6074,14 ha, ja se on kokonaan Metsähallituksen Luontopalvelujen hallinnassa.

Ympäristöministeriö on antanut hoito- ja käyttösuunnitelmasta 5.9.2023 lausunnon, jossa se katsoo Metsähallituksen laatiman hoito- ja käyttösuunnitelman täyttävän tehtävänsä suunnittelualueen hoitoa ja käyttöä ohjaavana asiakirjana.

Hoito- ja käyttösuunnitelma on hyväksytty Metsähallituksen Julkisten hallintotehtävien johtoryhmässä 14.11.2023. Metsähallitus hyväksyy Koloveden kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelman toteutettavaksi.

Henrik Jansson

Luontopalvelujohtaja

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Liitteet: 1. Koloveden kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma

Management Plan of the Kolovesi National Park

Abstract

This management plan comprises the Kolovesi National Park, and approximately half of the Kolovesi-Vaaluvirta-Pyttyselkä Natura 2000 site. The planning area is located in the municipalities of Savonlinna, Enonkoski, and Heinävesi in the South Savo and North Karelia regions, comprising 6 074 ha, of which 19% is freshwater habitats.

The key conservation values of the Kolovesi National Park are the critically endangered Saimaa Ringed Seal, and the Saimaa archipelago nature, including the habitat of the seal and the Western taiga forests. The Kolovesi National Park is also an important destination for recreation and nature tourism, which is the most important use value for the area.

The aims of the management and use of the Kolovesi area are to secure that the whole area remains suitable for reproduction of the Saimaa ringed seal and the population in the area keeps growing, and to ensure that the management and use of the area are arranged in a way that helps to maintain the key conservation values. Rules and regulations of the National Park will be updated.

Recreational use and tourism, enterprises included, are arranged in a sustainable way based on the existing infrastructure. The area is divided into zones to minimize disturbance in the most sensitive areas. Infrastructure and visitor guidance is concentrated in the recreation and nature tourism zone, and more than half (56%) of the planning area has restrictions to access during the seal breeding season from January to April. Principles of sustainable and seal-safe tourism are applied.

The aim of the management plan is to recognize and reconcile the key conservation values and the use values of the Natura 2000 site. The planning period is 10-15 years. The plan has been prepared within the Our Saimaa Seal LIFE project (LIFE19 NAT/FI/000832) using a participatory approach involving key actors in the area.

The project has received funding from the LIFE Programme of the European Union. The material reflects the views by the authors, and the European Commission or the CINEA is not responsible for any use that may be made of the information it contains.

Uusimmat Metsähallituksen luonnonsuojelujulkaisut

Sarja A

- No 244 Virnes, J. & Lehtonen, L. 2023: Esteettömien luontokohteiden (reittien) nykytilan arviointi. 48 s.
- No 245 Laulumaa, V. 2023: Päijänteen kansallispuiston arkeologisen inventoinnin päivitys 2022. 38 s.
- No 246 Saatsi, E., Saatsi, P., Sirén, R., Hjelt, H. & Salo, A. 2023: Evon retkeilyalueen rakennetun kulttuuriympäristön inventointi 2022. 80 s.
- No 247 Saatsi, E., Saatsi, P., Sirén, R. & Salo, A. 2023: Päijänteen kansallispuiston retkeilyalueen rakennetun kulttuuriympäristön inventointi 2022. 68 s.

Sarja B

- No 269 Tiikkainen, U. 2023: Sallan kansallispuiston ja Sallatunturin alueen kävijätutkimus 2022. 63 s.
- No 270 Haverinen, S. 2023: Patvinsuon kansallispuiston kävijätutkimus 2022. 66 s.
- No 271 Haverinen, S. 2023: Tiilikjärven kansallispuiston kävijätutkimus 2022. 64 s.
- No 272 Metsähallitus 2023: Suojelualueiden hoidon ja käytön periaatteet. 245 s.

Sarja C

- No 174 Meahciráđđehus 2021: Bulju meahcceguovllu Natura 2000 -guovllu dikšun- ja geavahanplána. 70 s.
- No 175 Metsähallitus 2021: Käsivarren erämaa-alueen ja Ánnjaloanjin suojelun hoito- ja käyttösuunnitelma. 188 s.
- No 176 Mussaari, M. 2021: Luonnonhoidon kokonaissuunnitelma Saaristomeren luonnonsuojelualueille. 126 s.
- No 177 Meahciráđđehus 2021: Giehtaruohtasa meahcceguovllu ja Ánnjaloanji suodjalanguovllu dikšun- ja geavahanplána. 190 s.
- No 178 Metsähallitus 2021: Vintilänkairan–Koitelaisen–Pomokairan Natura-alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma. 73 s.
- No 179 Metsähallitus 2021: Vätsärin erämaa-alueen hoito- ja käyttösuunnitelma. 151 s.
- No 180 Metsähallitus 2022: Tulliniemen linnustonsuojelun hoito- ja käyttösuunnitelma. 132 s.
- No 181 Metsähallitus 2022: Selkämeren kansallispuiston ja Natura 2000 -alueiden hoito- ja käyttösuunnitelma. 199 s.
- No 182 Metsähallitus 2022: Helvetinjärven kansallispuiston hoito- ja käyttösuunnitelma. 109 s.
- No 183 Metsähallitus 2022: Pinkjärven ja Lastensuon hoito- ja käyttösuunnitelma. 99 s.

ISSN-L 1796-2943
ISSN (verkkojulkaisu) 1796-2943
ISBN 978-952-377-099-7 (pdf)